

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

**KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER
KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN BY00006694
NUMARALI YAZMA ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
(İNCELEME-TRANSKRİPSİYON-TIPKIBASIM)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

EMİNE AVCI

18810701034

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Aziz AYVA

KONYA-2022

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN KONYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	--	---

BİLİMSELETİKSAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine AVCI		
	Numarası	18810701034		
	Ana Bilim /BilimDalı	Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı / Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesinde Yer Alan BY00006694 Numaralı Yazma Üzerine Bir Araştırma (İnceleme-Transkripsiyon-Tıpkıbasım)			

Bu tez hazırlanırken akademik kurallara ve bilimsel etik üslubuna uyulmuş, tezdeki bilgiler akademik üsluba uyularak hazırlanmıştır. Çalışmada başkalarının yazılarından yararlanılması durumunda akademik ve bilimsel kurallara uyularak atıflar yapılmıştır.

Emine AVCI

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine AVCI		
	Numarası	18810701034		
	Ana Bilim /BilimDalı	Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı / Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesinde Yer Alan BY00006694 Numaralı Yazma Üzerine Bir Araştırma (İnceleme-Transkripsiyon-Tıpkıbasım)			

ÖZET

Milletlerin en önemli birleştirici unsuru dildir. Dil, sürekli değişen, gelişen, etkilenen ve etkileyen canlı bir varlıktır. Geçmiş geleceğe aktarmada en önemli rollerden birini dil üstlenmektedir. Bir ulusa ait eserler de o milletin değerini, kimliğini ortaya koymaktadır.

Türk Halk Edebiyatı kürsüsünün zenginliklerini içerisinde bulunduran en önemli yazılı kaynaklardan biri cönklerdir. Cönkler, milli ve kültürel değerlerimizin en önemli kaynaklarından biridir. “Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi’nde Yer Alan BY00006694 Numaralı Yazma Üzerine Bir İnceleme (Metin-Transkripsiyon-Tıpkıbasım)” adlı bu çalışmada harekeli yazı ile yazılmış dini ve tasavvufi başlıklar incelenmiştir. 93 varaktan oluşan bu eserin istinsah tarihi, yeri ve zamanı bilinmemektedir. Bu çalışmada toplam 9 bölüme rastlanmıştır. Metin merkezli olan bu eserde başlıklar mitolojik, folklorik, dini unsur ve halk edebiyatı unsurları bakımından yararlanılacak şekilde incelenmiştir.

Eser ile ilgili metnin dışında bir bilgiye rastlanılmamıştır. Eserin yazılış tarihi ve müstensih belli değildir. Eserin imla özelliklerine bakılığında Eski Anadolu Türkçesine ait bir metin olduğu tarafımızca tahmin edilmektedir.

Anahtar kelimeler: yazma eser, tasavvufi hikaye

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
---	--	--

Öğrencinin	Adı Soyadı	Emine AVCI		
	Numarası	18810701034		
	Ana Bilim /BilimDalı	Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı / Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	A Research on Manuscript No. BY00003676 in Konya Regional Manuscripts Library (Review-Transcription-Literature)			

ABSTRACT

Language is the most important uniting element for nations. Language is enity which is constantly changing, evolving, developing getting effected and influencing. Language is one of the most important roles in transferring the past to the future.

Work of art that belong to our nation shows the value and the idendity of that nation. Cönks is one of the most important written sources that contain the richness of Turkish Folk Literature. Cönks, is one of the most important sources of our national and cultural values.

In a study named “Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi’nde Yer Alan BY00006694 Numaralı Yazma Üzerine Bir İnceleme (Metin-Transkripsiyon-Tıpkıbasım)” religious and sufistic titles written in are unknown. A total of 9 sections were found in the study. In this text centered study, the titles were examined in terms of mythological, fplkloric, religious elements and folk literatüre elements. No information was found about to work other than to text. The date of writing and the copies of the work are unkown. When looked at the orthographic features of the work, we guess that it is a texts belonging to old Anatolian Turkish.

Key words: manuscript, mystical story

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZET	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ABSTRACT	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖN SÖZ	vii
GİRİŞ	9
1. Yazma Eserler Üzerine	9
1.1. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.....	9
1.2. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi	12
2. Çalışmanın Konusu, Amacı, Metodu ve Materyalleri	12
2.1. Çalışmanın Konusu.....	12
2.2. Çalışmanın Amacı.....	13
2.3. Çalışmanın Metodu.....	14
2.4. Çalışmanın Materyalleri	14
3. BY00006694 Numaralı Yazma Eserin Genel Özellikleri.....	14

I. BÖLÜM

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN BY00006694 NUMARALI YAZMA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. Yazmanın Muhteva Özellikleri.....	19
2. Yazmanın Fiziki Özellikleri.....	26
3. Yazmanın Dili ve Üslûbu	26
4. Yazmada Yer Alan Metinler	27

II. BÖLÜM

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN BY00003676 NUMARALI YAZMA ÜZERİNE İNCELEMELER

1. Yazmada Yer Alan Metinlerin Tahlili	33
1.1. Beyân.....	33
1.2. Destân-ı Beynamâz.....	37
1.3. Destân.....	39
1.4. Duâ.....	39
1.5. Duâ.....	40
1.6. Bismillâhi'r-rahmâni'r-rahim	41

1.7. Duā-ı ìmān.....	42
1.8. Hezâ Destân	43
1.9. Kitâb Cevâhir Selâm.. ..	44
2. Yazmada Yer Alan Kültürel Unsurlar	46
2.1. Mitolojik Unsurlar	46
2.1.1. Kurt Unsuru.....	46
2.1.2. Tek Tanrı İnancı Unsuru.....	47
2.1.3. Dağ Unsuru.....	48
2.1.4. Su Unsuru	48
2.1.5. Geyik Unsuru	49
2.2. Folklorik Unsurlar.....	49
2.2.1. Namaz Kılmak Hakkında İnançlar	49
2.2.2. Halk Müzik Aletleri Unsuru.....	50
2.2.3. Kız İsteme Hadisesi Unsuru.....	50
2.2.4. Kız Kaçırma Hadisesi Unsuru	51
2.2.5. Besmele Hakkında İnançlar	51
2.2.6. Atasözleri ve Deyimler	52
2.2.7. Dua ve Beddualar	55
2.2.8. Dini İbadetler	56

III. BÖLÜM

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN BY00006694 NUMARALI YAZMANIN TRANSKRİPSİYONLU AKTARIMI

IV. BÖLÜM

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN BY00003676 NUMARALI YAZMANIN TIPKI BASIMI

SÖZLÜK.....	246
BİBLİYOGRAFYA	249
ÖZGEÇMİŞ	253

ÖN SÖZ

Türk halk edebiyatı ürünleri, gücünü uzun yıllar boyunca süregelen birikimlerden almaktadır. Halk edebiyatının en önemli ürünlerinden olan cönkler, şiir ve halk bilimi olmak üzere kültür tarihi, sosyoloji, dinler tarihi gibi pek çok alanı kapsamaktadır.

Cönkler Türk halk edebiyatının birincil kaynakları arasında yer almaktadır. Bu eserler edebiyatımıza oldukça zengin ve özgün malzeme sunmaktadırlar. Şiir ve edebiyat dışında halk bilimi, sosyoloji, psikoloji hatta alternatif tıp, müzik gibi pek çok alana da hizmet etmektedir.

Halk edebiyatının en önemli mahsülleri olan cönkler düzenli ve sistemli bir şekilde yazılmamış olsalar da geçmişe ait malzemeleri yansıtma bakımından son derece önemlidir.

Cönklerde genellikle çeşitli dualar, hayatın her anından notlar, sihir inancı taşıyan bilgiler, ilaç tarifleri, ağıtlar, ninniler, destanlar, doğum tarihleri, ölüm tarihleri ve daha pek çok bilgi bulunmaktadır.

Bu çalışma ise Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunan BY00006694 numaralı bir cönkün okunması, transkribe edilmesi ve incelenmesi merhaleleri ile hazırlanmıştır.

Çalışmanın Giriş bölümünde okumasını yaptığımız çalışmayı temin ettiğimiz Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nin tarihçesi, hizmet ettiği alanlar anlatılmıştır. Giriş bölümünün devamında ise çalışmanın konusu, amacı, metot ve materyalleri sıralanmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde okunan yazmanın genel özellikleri verilmiştir. Yazmada kullanılan dil, yazmanın içerisinde bulunan hikayeler ile ilgili bilgiler birinci bölümde yer almaktadır.

Çalışmanın ikinci bölümü çalışmanın asıl bölümü sayılmaktadır. BY00006694 numaralı yazmanın incelenmesi bu bölümde gerçekleşmiştir. Metinlerin tahlili, metinlerdeki mitolojik ve folklorik unsurlar bu bölümde yer almaktadır.

Çalışmanın üçüncü bölümü, çalışılan yazmanın transkripsiyon alfabetine aktarımıdır, bu bölüm tablo halinde sunulmuştur. Yatay bir şekilde verilen tablolarda eserin orijinal halinin sayfa numarasına göre transkripsiyonlu aktarımları vardır.

Çalışmanın dördüncü bölümünde BY00006694 numaralı metnin tablo içerisinde tıpkıbasımı bulunmaktadır.

Tez sürecim boyunca bana yardımcı olan, desteklerini hiç esirgemeyen eşim Zekerriya AVCI'ya, annem Hediye KAMACI'ya, babam Mehmet KAMACI'ya ve kardeşlerim Osman ve Enes Talha KAMACI'ya teşekkürü bir borç bilirim, ayrıca hayatımdaki en güzel ve en minik varlığa, Ayla'ya, bu süreci beraber atlattığımız 11 aylık kızıma sonsuz teşekkürler.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Aziz AYVA'ya teşekkürlerimi sunarım.

Emine AVCI

Konya-2022

GİRİŞ

1. Yazma Eserler Üzerine

1.1. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının kuruluşu, hizmet birimlerine Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığına bağlı olan yazma eser kütüphaneleri hakkında internet sitesinden edinilen bilgiler şu şekildedir:

“Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli ve merkezi İstanbul’da olan bir devlet kurumu 28 Aralık 2010 tarihinde kabul edilen 6093 sayılı Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuştur. Daha sonra 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle yeniden düzenlenmiştir. Kurum başkanı, dört yıllık süre için Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Başkanlık, merkez ve taşra teşkilatından meydana gelir. Merkez teşkilatı hizmet birimlerinden oluşur. Başkanlığın taşra teşkilatı olarak Ankara, İstanbul ve Konya bölge müdürlükleri kurulmuştur.” (https://tr.m.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye_Yazma_Eserler_Kurumu_Ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1).

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının hizmet birimleri: Yazma ve Nadir Eserler Dairesi Başkanlığı, Çeviri ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Kitap Şifahanesi ve Arşiv Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Başkanlık Müşavirleri şeklinde sıralanmaktadır.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı internet sitesinde paylaşılan ve kuruma bağlı olan kütüphaneler aşağıda tablo içerisinde verilmiştir.

	İl Adı	İlçe Adı	Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlüğünün Adı	Bağlı Olduğu Teşkilat
1	İstanbul	Fatih	Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi	İstanbul Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
2	İstanbul	Üsküdar	Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesi	İstanbul Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
3	İstanbul	Merkez	Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi	İstanbul Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
4	İstanbul	Fatih	Millet Yazma Eser Kütüphanesi	İstanbul Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
5	Bursa	Osmangazi	İnebey Yazma Eser Kütüphanesi	İstanbul Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
6	Edirne	Merkez	Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi	İstanbul Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
7	Çorum	Merkez	Hasan Paşa Yazma Eser Kütüphanesi	Ankara Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
8	Kastamonu	Merkez	Kastamonu Yazma Eser Kütüphanesi	Ankara Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
9	Kütahya	Merkez	Vahid Paşa Yazma Eser Kütüphanesi	Ankara Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
10	Amasya	Merkez	Amasya Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi	Ankara Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
11	Sivas	Merkez	Ziya Bey Yazma Eser Kütüphanesi	Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
12	Konya	Karatay	Yusuf Ağa Yazma Eser Kütüphanesi	Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
13	Diyarbakır	Merkez	Ziya Gökalp Yazma Eser Kütüphanesi	Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
14	Kayseri	Melikgazi	Raşit Efendi Yazma Eser Kütüphanesi	Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
15	Manisa	Merkez	Manisa Yazma Eser Kütüphanesi	Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü

Yukarıda yer alan yazma eser kütüphaneleri yanında Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığına devredilen yazma eser kütüphaneleri de aşağıda tablo halinde verilmiştir.

	İl Adı	İlçe Adı	Kütüphane Adı
1	Bursa	Osmangazi	İnebey Yazma Eser Kütüphanesi
2	Diyarbakır	Merkez	Ziya Gökalp Yazma Eser Kütüphanesi
3	Edirne	Merkez	Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi
4	İstanbul	Fatih	Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlüğü
5	İstanbul	Fatih	Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi
6	İstanbul	Merkez	Köprülü Yazma Eser Kütüphanesi
7	İstanbul	Üsküdar	Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesi
8	İstanbul	Merkez	Atıf Efendi Yazma Eser Kütüphanesi
9	İstanbul	Fatih	Millet Yazma Eser Kütüphanesi
10	İstanbul	Fatih	Ragıp Paşa Yazma Eser Kütüphanesi
11	Kayseri	Melikgazi	Raşit Efendi Yazma Eser Kütüphanesi
12	Konya	Meram	Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi Müdürlüğü
13	Konya	Karatay	Yusuf Ağa Yazma Eser Kütüphanesi
14	Sivas	Merkez	Ziya Bey Yazma Eser Kütüphanesi

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığına devredilen halk kütüphaneleri ve yeni isimleri ise şu şekildedir.

	İl Adı	İlçe Adı	Halk Kütüphanesinin Adı	Yeni Kurulan Birimin Adı
1	Amasya	Merkez	Amasya Beyazıt Halk Kütüphanesi	Amasya Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi
2	Ankara		Adnan Ötüken Halk Kütüphanesi	Ankara Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü
3	Çorum	Merkez	Hasan Paşa Halk Kütüphanesi	Hasan Paşa Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlüğü
4	İstanbul	Merkez	Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürlüğü	Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlüğü
5	Kastamonu	Merkez	Kastamonu İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü	Kastamonu Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlüğü
6	Kütahya	Merkez	Vahid Paşa İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü	Vahid Paşa Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlüğü
7	Manisa	Merkez	Manisa İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü	Manisa Yazma Eser Kütüphanesi

1.2. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi

BY00006694 numaralı yazmanın temin edildiği Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi ile alakalı Bekir Şahin tarafından hazırlanan kütüphanenin tarihçesi, oluşum süreci ve kapasitesi ile ilgili bilgi veren “Konya’nın Kırk Kütüphanesi” başlıklı eserde kütüphane hakkında verilen bilgiler şöyledir.

“Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi olarak halen faaliyetlerini sürdürdüğü binasında 1984 yılında Burdur İl Halk Kütüphanesini sel basması sonucu çok değerli yazma eserlerin zarar görmesi üzerine, ülkemizin çeşitli kütüphanelerinde bulunan değerli yazma koleksiyonlarını bir araya toplamak, bakım ve onarımlarının yapılmasını sağlamak, eserleri uygun ortamlarda muhafaza ederek araştırmacıların hizmetine sunmak amacıyla hizmete açılmış ve daha önce İl Halk Kütüphanesine bağlı olan Yusufpaşa Kütüphanesi de şube olarak kendisine bağlamıştır. 28.12.2010 tarihinde çıkarılan 6093 sayılı Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanun gereğince Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü olarak ismi değişmiş ve Yusufpaşa Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlüğü’nün yanı sıra Kayseri, Manisa ve Diyarbakır’da kurulan Yazma Eser Kütüphanesi Müdürlükleri de bu bölge müdürlüğüne bağlanmıştır.” (Şahin, 2017: 16).

Bölge Müdürlüğü, 723 m² alana sahiptir ve dört katlı bir binadır. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesinin hizmet birimleri ise şu şekildedir. “1 Kitap şifahanesi, 1 Araştırma salonu, 1 Kataloglama ve tasnif merkezi, 1 Dijital çekim odası, 1 Laboratuvar, 1 Çok amaçlı salon, 11 Çalışma odası, 1 CD Arşiv odası, El yazması eserlerin korunduğu 4 özel çelik kasa biçiminde depo ile matbu eserlerin yer aldığı 6 depo bulunmaktadır.” (Şahin, 2017: 16).

2. Çalışmanın Konusu, Amacı, Metodu ve Materyalleri

2.1. Çalışmanın Konusu

Türklerin büyük bir çoğunluğunun İslamiyet’i 11. yüzyılda kabul etmesi ile tasavvuf edebiyatı halkın içine girmeye başlamıştır. Tasavvuf edebiyatıyla birlikte Türkler yeni dinleri olan İslamiyet’i öğrenmeye çalışmışlardır.

Türk toplulukları İslamiyet'ten önce tek bir dine mensup değillerdir. Maniheizm, Budizm, Gök-Tanrı inancı gibi dinler Türkler arasında yaygın olan dinlerdir. Bundan kaynaklı olarak İslamiyet'ten önceki dinlerin bazı inanç ve uygulamaları, Türkler İslam dinini kabul ettikten sonra da varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Gök-Tanrı inancı Türklerin İslam dinini kabul etmelerinde önemli bir yere sahiptir. Gök-Tanrı inancı semavi dinlere benzer bir inanç olduğundan Türkler İslamiyet'i kendilerine çok uzak görmemişlerdir. Aynı dönemlerde hristiyanlık ve yahudiliğe mensup olan Türkler de vardır. İslamiyet'i anlatmak, öğretmek ve yaygınlaştırmak için pek çok isim öne çıkmıştır; Türkistan coğrafyasında Hoca Ahmet Yesevi, Anadolu'da Tapduk Emre, Yunus Emre ve Mevlana Celaleddin Rumi gibi isimler bu görevi üstlenenlerdendir. Yine Anadolu coğrafyasında ise tekkeler, zaviyeler, "derviş" olarak adlandırılan dini önderler ve tasavvuf anlayışı İslamiyet'in yayılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Bu çalışma, İslam dinini anlatan, okuyucuya İslamiyet ile ilgili bilgiler veren didaktik bir eserin okunması ve incelenmesinden meydana gelmiştir.

Dini bir eser kimliği taşıyan bu okunmuş çalışmada, İslam dinine ait temel bilgiler verilmektedir. Din içinde yapılması zorunlu olan bilgilere ulaşılırken bunun yanında tarihi değere sahip olan önemli kişilerin adı da zikredilmiştir. İslam dinine ait belli durumlarda okunması gereken dualar verilmiş ve bu dualarla ilgili yazar yorumlarda bulunmuştur.

Bu çalışmada BY00006694 numaralı eser Latin alfabesine transkripsiyonlu bir şekilde aktarılmış ve içindeki malzemelerden yola çıkılarak incelemelerde bulunulmuştur.

2.2. Çalışmanın Amacı

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nden temin edilen BY00006694 numaralı eserde bulunan başlıklar tasavvufi Türk edebiyatının içinde değerlendirilmektedir. Bu eserde besmele başlığı altında İslam dini ile ilgili bilgilere

rastlanmaktadır. Eserde manzum bir üslup ile süslenmiş, didaktik bir anlatımı barındıran bölümlere yer verilmiştir.

Eserin içinde eserin yazarına ve yazılış tarihine rastlanılan bir bilgiye ulaşılmamaktadır.

Eserin yazılmasının asıl amacı, İslam dinini okuyucuya tanıtmak ve öğretmektir. Bu bilgiden de anlaşılacağı üzere eser öğretici, didaktik bir üslup ile kaleme alınmıştır.

Eserde rastlanılan her satır ve her yazı okunmaya ve transkribe edilmeye çalışılmıştır. Okunan bu eserdeki mitolojik, folklorik unsurlar tespit edilmeye çalışılmıştır.

2.3. Çalışmanın Metodu

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nden temin edilen BY00006694 numaralı eser, günümüz Türkçesine transkripsiyon alfabeli olarak aktarılmıştır. Eserin içindeki başlıklar ve hikayeler incelenerek mitolojik, folklorik, halk bilimi ve dini unsurlar olarak 4 ana başlıkta tespit edilmeye çalışılmıştır.

2.4. Çalışmanın Materyalleri

Çalışılan eserde bulunan başlıkların içindeki bilgiler okunmuş, varsa tarihi şahsiyetler tespit edilmiştir. Açıklamalar ve incelemeler çalışmanın temel materyallerini oluşturmaktadır. Çalışma halk edebiyatına ve halk bilimine hizmet etmesi için incelemiş, inceleme esnasında yararlanılan kitaplar, sözlükler, tezler, makaleler, çalışma ile ilgili internet kaynaklı bilgiler araştırma içerisinde yararlanılan diğer materyaller arasındadır.

3. BY00006694 Numaralı Yazma Eserin Genel Özellikleri

BY00006694 numaralı yazma eser, Elmalı Halk Kütüphanesi'nden 3561 demirbaş numarası ile 2001 yılında Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesine getirilmiştir. BY00006694 numaralı yazmanın içinde 9 adet başlık bulunmaktadır.

Beyān, Destānı Beynamāz, Destān, Duā, Duā, Bismillahi'r-rahmani'rahim, Duāi imān, Heza Destān, Kitāb Cevāhir Selām. BY00006694 numaralı yazmanın genel özellikleri şu şekildedir.

Yazmada kapak sayfası bulunmaktadır. Kapak sayfasında “Esleha” diye okunmuş Arap alfabeli bir yazı vardır. Bu sözcük araştırılmış fakat anlamına rastlanmamıştır. Yazma ilk sayfadan son sayfasına kadar Arap alfabesi ile yazılmış yazılardan oluşmaktadır. Kapak sayfasında yazmanın yazarına ya da yazmanın tarihine ait bir bilgi bulunmamaktadır.

Kapak sayfasından sonraki sayfa da ise herhangi bir girizgaha rastlanılmamış ve tarafımızdan yorumlandığı üzere 1b bölümüne ait olan sayfanın giriş sayfası olmadığı, daha önceki sayfalarının olduğu fakat zamandan ve yıpranmadan dolayı kaybolduğu yahut yırtıldığı kanısına ulaşılmıştır.

Kapak sayfasından ilk başlığa gelene kadar 4 varak geçmektedir ve ancak 3b bölümüne gelindiğinde okuyucu bir başlık ile karşılaşmaktadır. Yazmada her yeni başlığa geçildiğinde yazar belli olması açısından sembolik işaretler kullanmıştır. Bu bilgilere ait görseller çalışmamızın IV. Bölümünde yer almaktadır. Yazmadaki başlıklar ile metin arasında ise renk farkı dikkat çekmektedir; yazar başlığa ayrı renk, içeriğine ayrı renk tonu kullanarak yazısını tamamlamıştır.

Yazmanın müstensihisi ya da müellifi hakkında hiçbir bilgiye rastlanmamıştır. Yazma içerisinde derkenara, metnin kenarına düşülen notlara da rastlanmamaktadır.

BY00006694 numaralı yazmanın tarafımızca okunan ilk bölümü Beyān olarak bu çalışmaya geçirilmiştir, fakat Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde dijital portalde “Beyan” olarak yer almaktadır. Bu metin 3b-9b arası varaklarda yer almaktadır.

BY00006694 numaralı yazmanın ikinci başlığı Destānı Beynamāz olarak karşımıza çıkar. Bu metin yazma içerisinde 9b-22b varakları arasında yer almaktadır. Eserin başlığı eserin başında 3b'de verilmiştir. Metinde nesir yazısından sonra nazım kısmı da yer almaktadır. Tarafımızca tespit edildiğine göre; eserde iki farklı yazı stili

karşımıza çıkmaktadır. 3b-18b arası bir yazı stili iken 19a-22a arası farklı bir yazı stilidir. Bu metinde dikkat çeken özelliklerden biri de 20a-21a arası varaklarının boş olmasıdır. Muhtemel ki yazılar silinmiştir.

BY00006694 numaralı yazmanın üçüncü metni, Destān'dır. Bu metin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi dijital portalinde "Destan" olarak verilmiştir. Metin, 22b-29b arasında geçmektedir. Bu metin baştan sona kadar beyitlerle yazılmış manzum bir eserdir. Halk edebiyatı destan türünün özelliklerini yansıtmaktadır. Didaktik bir anlatım hakimdir metnin tümünde. Bu metnin özel bir başlığı yazar tarafından belirtilmemiştir, yalnızca yazılan eserin türüne göre adlandırma yapılmıştır.

BY00006694 numaralı yazmanın dördüncü başlığı Duā'dır. Bu bölümde İslam dinini tanıtmaya ve öğretmeye amaçlanmıştır. Metin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi dijital portalinde "Dua" şeklinde yer almaktadır. 31b-32a varakları arasında bulunmaktadır. Yazmanın tamamına bakıldığında kısa olan metinlerden biridir. Kötü ruhlardan ve şeytandan korunma duası yer almaktadır. Metin mensur olarak yazılmıştır. Başlığından da anlaşılacağı üzere metnin içinde Arapça dua bulunmaktadır.

BY00006694 numaralı yazmanın beşinci başlığı da dördüncü başlıkta olduğu gibi Duā'dır. Metin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi dijital platformunda "Dua" şeklinde yer almaktadır. Bu metinde de dördüncü başlıktaki gibi İslam dinini tanıtmaya ve öğretmeye hedeflenmiştir. Metin, 32b-34b arasında bulunmaktadır. Metinde 1 adet boş varak vardır. Metin nesir olarak okuyucuya sunulmuştur. Metinde gece vakti okunması gereken ve sokakta yalnızken okunması gereken dualar bulunmaktadır.

BY00006694 numaralı yazmanın beşinci bölümünün herhangi bir başlığı bulunmamaktadır, bir önceki bölümün devamı niteliğindedir. Bu bölümde yazar bir hikaye anlatmaktadır. Kuvvetle muhtemeldir ki bu başlıksız bölümün ilk sayfaları kopmuş yahut kaybolmuştur. Bu bölüm, 35a-64a varakları arasında yer almaktadır. Metin baştan sona kadar mensur türde yazılmıştır. Metnin son sayfasında 3 satır ters olarak okuyucuya sunulmuştur. Muhtemeldir ki yazar yazacağı sayfayı ters tutarak

yazısını kaleme almıştır ya da yazma ciltlenirken bahsi geçen sayfa, cildi yapan kişi tarafından ters tutulmuştur.

BY00006694 numaralı yazmanın altıncı bölümü besmele başlığıyla karşımıza çıkmaktadır. 64b-66a varakları arasında yer alan bu metnin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi dijital platformunda “Bismillah’i-rahman’i-rahim” olarak adı geçmektedir. Metinde savaştan mağlup olarak ayrılan müslüman bir topluluğun cihat anlayışını yerine getiremedikleri için Allah’tan bağışlanma istemesi yer almaktadır. Metnin 65a-65b varakları ters ciltlenerek verilmiştir.

BY00006694 numaralı yazmanın yedinci bölümü Duā-ı İmān olarak karşımıza çıkmaktadır. Metin, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi dijital platformunda “Dua İman” şeklinde yer almaktadır. Bu bölüm 66b-67b varakları arasında yer almaktadır. Metnin 68b kısmında hiçbir yazı bulunmamaktadır. Tarafımızca iki ihtimal tespit edilmiştir; birincisi, yazılar tahrip olup silinmiştir, ikincisi yazar o sayfaya hiç yazı yazmamıştır. Sayfanın üzerinde büyük lekeler bulunmamaktadır.

Yedinci bölümün hemen ardından gelen başlıksız bir bölüm daha bulunmaktadır. 68a varakta bulunan bu bölümde 4 satırdan oluşan mani türüne uygun bir yazıya rastlanmıştır.

Yazmada 68a-70b arası metin ise yine başlıksız olup el yazısı değişmiş bir şekilde okuyucunun karşısına çıkar. Bu bölümde aşk temasının hakim olduğu mensur türde yazılmış yazılara rastlanılmıştır.

Yazmanın 71a-73b varaklarında ise manzum türde yazılmış aşk temalı şiir karşımıza çıkar. Bu bölümde de yazar herhangi bir başlıklandırma ya da önceki bölümlerden ayırıcı bir ibare kullanmamıştır. Bu manzum yazmada da beyitler halinde verilmiş şiir bulunmaktadır.

Yazmanın sekizinci bölümü Hezā Destān’dır. Metin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi dijital platformunda “Heza Destan” şeklinde yer almaktadır. 74a-78b varakları arasında bulunmaktadır. Bu bölüm mensur türde yazılmıştır.

Yazmanın dokuzuncu ve son bölümü ise Kitāb Cevāhir Selām'dır. Metin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi dijital platformunda "Kitabı Cevahiri Selam" şeklinde yer almaktadır. Metin, 79a-95a arasında bulunmaktadır. Besmele ile başlayan bu bölümde İslam dini tanıtılmak ve öğretilmek üzere kaleme alınmıştır. Didaktik bir üslubu vardır. Mensur türde yazılmıştır. 89b, 95a bölümlerinde Arapça duaya rastlanılmaktadır. 95b bölümünde yazmanın bittiğini simgeleyen bir sembol bulunmaktadır.

I. BÖLÜM

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN BY00006694 NUMARALI YAZMA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. Yazmanın Muhteva Özellikleri

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde yer alan BY00006694 numaralı yazmanın muhteva özellikleri incelendiğinde karşımıza farklı içeriker çıkmaktadır. Öncelikle bu yazmanın tarihi net olarak verilmemektedir. Dini bir nitelik taşıyan bu yazmada yer yer manilere, şiirlere rastlanmaktadır.

İlk olarak yazmanın 1b bölümünde eser daha önce sayfalarının olduğunu okuyucuya göstermektedir. Beyān bölümüne gelene kadar anlatılan 1b-3a bölümlerinde başı eksik olan bir anlatım vardır. Yazar bu bölümde ellerini Allah'a açarak dua etmektedir. Kafirleri yanından uzak etmesini, derde düşenin dermanı olmasını, kader sarmalının içinden hakkıyla çıkabilmeyi isteyerek Allah'a dua eder. Bu söylemlerin ardından 2a bölümünde Arapça dua yer almaktadır. Bu dua tarafımızdan incelendiğinde cenaze duası olarak karşımıza çıkar. 2b bölümünde ise İslam dininin en önemli farz ibadetlerinden biri olan namazın önemini vurgu yapılmış ve namazın ardından okunacak dua okuyucuya verilmiştir.

Yazmanın ilk başlığı Beyān bölümünde ise İslam dini ile ilgili ayetler verilmiştir. Yazmada da belirtildiği üzere bu ayetler Hasan Basri tarafından alınmıştır. İslam dinine ait 54 farz bu bölümde karşımıza açıklamalı olarak çıkmaktadır. İslam'da insanların yasaklardan uzak durması için yapmaları gereken farzların tamamına 54 farz denir. 54 farz, tüm ibadetlerin tam olarak nasıl yapılması gerektiğini öğretir. Aynı zamanda müslümanlara güzel ahlakı öğütlemektedir. Bu yazmada da Beyān bölümünde yazar tek tek 54 farzı vermiştir. Metne göre, 54 farza uyan bir insan gece ve gündüz Allah'ın koruması altında olur ve öldükten sonra da o insana yaratıcı tarafından hiçbir kötülük gelmez. Bahsi geçen farzlara uymayan insanlar ise metinde asi olarak tanımlanmıştır ve cehennem onların yurdu olarak anlatılmıştır. Daha sonra yazar 54 farzı tek tek okuyucuya vermiş ve yorumlarda bulunmuştur.

Yazmanın ikinci başlığı ise Destān Beynamāz'dır. Bu bölüm adından da anlaşılacağı üzere destan kimliği taşımaktadır. Namaz kılmayan biri bu hikayede baş kahramandır ve adı da Beynamaz'dır. İlk olarak bu kahramanın dış görünümünü tasvir edilmiştir; ak sakallı olduğunu söyleyen yazar bu görünümünden ötürü yaşlı olduğunu ve gücünün kalmadığını dile getirir.

Hikayenin adından da anlaşılacağı üzere beynamaz sözcüğü TDK'da "namaz kılmayan (kimse)" olarak geçmektedir, bundan ötürü hikaye namaz kılmayan insanların ne durumda oldukları ve sonunun nasıl olacağını okuyucuya anlatmaktadır.

Namaz kılmayan kimseyi eşeğe benzeterek insani özelliklerini kaybettiğini, dışarıdaki eşekten farklı olmadığını söylemektedir. Her ne kadar müslüman mezarlığına da konsa beynamaz, bunun bir fayda olmadığını, kabirde herkesin yalnız olduğunu ve dinsizler gibi acı çekeceğini belirtir.

Dünyada beynamaz ile komşuluk edenin sonunun da kötü olacağını vurgular ve beynamazın yalnızca ahiret de değil bu dünyada da çok sıkıntı çekeceğini söylemiştir yazar. Hikaye yukarıda da anlatıldığı üzere 9b'den 22a'ya kadar beynamazın nasıl kötü olduğu ve daha ne kadar kötü olabileceği üzerine yazılmıştır.

Yazmanın üçüncü başlığı 22b bölümünde yer alan “Destān” hikayesidir. Bu hikaye ilk satırdan “Hakka şükr idelim” şeklinde başlar. Hikayenin ilk 7 satırı Allah'ı anmak ve övmekle ilgilidir, 8. Ve 9. Satırlarda ise Hz. Muhammed'i anmak ve ona salavat getirmekle devam eder.

Hikaye destan türüne göre yazıldığı için yazar böyle bir başlık kullanmış olabilir fakat, içerik olarak incelendiğinde didaktik bir üsluba sahip olan bu bölümde ahlaki yönden insanın nasıl olması gerektiğini anlatan bir yazıdır. İçerisinde olağanüstülük, öyküleyici bir anlatım bulunmayan bu bölümde yazar daha çok insanoğluna görgü kurallarından bilgi vermektedir.

Yazmanın dördüncü başlığı 31b bölümünde yer alan “Hezā Duā”dır. Bu bölümde yazar okuyucuya kenafardan ve şeytanlardan uzak durmaları için bir dua vermektedir. Kenaf, yazara göre şeytanların evidir. Yazar, bu necislikte bir yerden uzak durmaları için ve bu yerlerden korunmaları için 6. Satırdan 9. Satıra kadar Arapça bir dua vermektedir.

Bu duanın ardından yazmanın beşinci başlığı olan, 32b bölümünde yer alan “Hezā Duā” gelmektedir. Gece sokakta olanlar içinde yazar bir dua yazmıştır. Yazara göre şeytanlar ve cinler insanı en çok gece rahatsız ederler, yazar bundan kurtulmak ve rahatlamak için de 5. Satırdan 17. Satıra kadar Arapça bir duayı metnin içerisine koymuştur.

Bu iki duayı verdikten sonra bir hikaye anlatmaya başlamıştır yazar. Hikayede gücü dağları, denizleri aşmış, çok kudetli bir sultan vardır. Bir de bu sultanın kendine hiç yakışmayacak bir oğlu vardır. Hikaye de bir de Tābut adında kötü biri vardır ve hikaye genel olarak bu üçlü arasında geçmektedir.

Bu sultan aynı zamanda iyi bir müslümandır. Bir gün ülkesine kafirler bir saldırı düzenlerler. Bu saldırıda Tābut da vardır ve kafirlerin başındadır. Sultanın askerleri aman vermezler kafir ordusuna, bu kafir ordusundan pek çok asker, karşı tarafın manevi ruhunu hissedince şehadet getirerek müslüman olurlar. Müslüman olmayıp savaşa devam eden kimi kafir askerlerinin sonu da harap olmuştur yazara göre.

Savaşı kazanan sultan ve ordusuna ganimetler kalmıştır. Bu ganimetleri sultan askerlere, ülkesindeki fakirlere ve yetimlere dağıtıp yüce gönüllülük göstermiştir.

Hikayede Muhammed Hanefi ve Mine adında iki aşık vardır. Yazarın anlattıklarından yola çıkılarak Muhammed Hanefi, Hz. Ali'nin oğludur. 4 büyük halifeden birinin oğlu olan Muhammed Hanefi'ye dönemde pek çok kişi tarafından liderlik vasfı yüklenmek istenmiş fakat, Muhammed Hanefi'nin siyaset ile pek ilgisinin olmadığı dikkat çekmiştir. Muhammed b. Hanefiye'nin siyasetin dışında kalmaya çalışması genellikle dinî sebeplerle izah edilmiştir. Ancak babası Hz. Ali ile kardeşleri Hasan ve Hüseyin'in başına gelenler onu çok etkilemiş olmalıdır. Kendisinin Muhtâr es-Sekafi ile münasebetine dair bilgiler çelişkilidir. Muhtâr'ın halkı etrafında toplamak için böyle davrandığına ve Muhammed'in onunla bir ilişkisinin bulunmadığına dair rivayetler yanında Kûfe'deki taraftarlarına Muhtâr'ı desteklemelerini söylediğini ve Hz. Hüseyin'in intikamını alması sebebiyle ondan memnun kaldığını gösteren bilgiler de mevcuttur.

Hikayede Hz. Ali de bulunmaktadır ve oğlu Muhammed bin Hanefi ile Mine'yi evlendirmeyi amaçlar. Nitekim istediği oldu, Hz. Ali oğlu Muhammed bin Hanefi ile Mine'yi nikahladı. Nikahtan sonra Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin ile kucaklaşıp yazara göre sarmaz dolaş oldular.

Hikayede devamlı savaş anlatılmaktadır. okuyucu nikah olayını okuduktan hemen sonra yine bir savaşın ortasında bulur kendini. Anlatılan ikinci savaş olayında ise Hz. Ali'ye çok kuvvetli bir ok gelmiştir. Yazarın anlatımıyla Hz. Ali'nin nazik teni bu okla beraber yaralanmıştır. Bunu göre Muhammed Hanefi babasının öcünü almak için olan gücüyle düşmana saldırmıştır. Bu heybetli orduyu gören kafir ordusu karşı tarafla başa çıkılamayacağını düşünerek savaştan geri çekilirler.

Destan türünün en önemli özelliklerinden biri olan olağanüstü durumlar bu anlatımda kendini göstermektedir; Hz. Ali savaşın birinde kılıcını düşman ordusuna doğru atar ve düşman ordusundan yüzlerce asker tek kılıçla yere yığılır ve ölürler.

Hikayenin devamında başka bir savaş olayı anlatılmaktadır, bu sefer de Mine düşman ordusu tarafından kaçırılmıştır ve eşi Muhammed Hanefi onu kurtarmaya gitmiştir. Muhammed Hanefi olayın yaşandığı gecede bir rüya görür ve tüm sevdikleri yanındadır, eşi, annesi, kardeşleri, arkadaşları. Bir tek babası Hz. Ali yoktur. Terler içinde uyanır ve hüngür hüngür ağlamaya başlar, yaratandan aff diler. Babasının kalbini kırdığını düşünür ve rüyasında olmamasının nedenini kendinde bulur.

Bir olay örgüsünün olmadığı ve çeşitli kıssaları barındıran bu bölümün sonucunda ise, Muhammed Hanefi ve ordusu kafir ordusuna karşı savaşmaya ve cihat anlayışıyla İslamiyet'i yayma çalışmalarına devam eder.

Yazmanın altıncı başlığı, 64b bölümünde yer alan "Bismillahirrahmanirrahim"dir. Besmele yazar tarafından farklı b,r renk mürekkep ile yazıldığı için tarafımızca başlık olarak ele alınmıştır. "Rivāyetde böyle kelmişdür hitab" diyerek ilk satırdan anlaşılacağı üzere bir hikaye anlatacaktır yazar. Bu hikayede Kessab adında birinin anlattığı bir olay anlatılmaktadır. Kessab, asıl adı Abdülkerim olan bu kişi 16. Yüzyıl Divan şairidir. Bursalı olan bu şair aynı zamanda kadı ve öderrislik de yapmıştır. 924/1518-19 yılında doğmuştur. kimi kaynaklara göreyse Bursa'da doğup, Edirne'de yetişmiştir. Kassâb-zâde olarak tanınmıştır. Babası, dönemin önde gelen kadılarından Bursalı Kassâb-zâde Alî Çelebidir, dedesi ise İlyas Çelebi'dir. Küçüklüğünden itibaren zekâsıyla ve bilgisiyle etrafındakilerin dikkatini çekmiştir. Bursa ve İstanbul'da eğitim almıştır ve Çivi-zâde'den mülazım olmuştur.

Pek çok farklı ilde müderrislik yapmıştır. 985/1577-78 yılında Kudüs kadılığında görevi çıkmıştır. Ancak bu göreve giderken yolda şirpençe hastalığına yakalanıp hayatını kaybetmiştir. Mezarı kesin olarak bilinmemekle beraber bazı kaynaklara göre Kudüs'tedir.

Türkçe, Arapça ve Farsça şiirler yazmıştır. Muamma ustasıdır. Bazı kaynaklara göre *Divan*'ı vardır fakat, günümüzde elimize ulaşmış böyle bir esere rastlanmamaktadır.

Anlatıda Kayseri Rum'unun elinden vilayeti almak için savaşa hazırlanan birinden bahsedilmektedir. Kayseri Rum'u kafid olduğu için şehirde müslümanlara aman vermeyen bir yönetici vardır. Hikayede adı geçmeyen biri, şehri kuşatarak Kayseri Rum'unu ele geçirmiştir. Ölmeden önce ona son kez şehadet getirilmesi söylenmiş fakat, Rum yönetici bunu yapmamıştır. "kesdi başın islām nāsibin almadı" satırlarından da anlaşılacağı üzere müslüman olmadan başı kesilmiştir.

Şehri ele geçiren ve Kayseri Rum'unun başını alan bu müslüman adam, kendini ganimetlerin içinde bulmuştur. Ellerini açıp Allah'a teşekkür etmiş ve ardından Hz. Muhammed'e övgüler söylemiştir.

Hikayenin ardından yazar, Arapça bir dua vermektedir. Bu dua, günde beş vakit namazın ardından okunması halinde vücutta en ufak bir yara dahi olmayacağı, diri olacağı alametlerinin habercisidir.

Yazmanın yedinci başlığı "Duāı İmān"dır. Yazmanın 66b-73b bölümleri arasında yer alan bu anlatıda ilk olarak yazar yine Arapça bir dua vermektedir. Bu dua kısmının ardından şiirsel bir anlatım karşımıza çıkmaktadır. Bu şiirsel anlatım da ise yazar sevgilisinden ve ona olan aşkıdan bahseder.

"Eğer benim yārim beni severse

Benim selāmım vezir bādişah"

dizelerindeki örnekte görüldüğü gibi şiirde platonik, tek taraflı bir aşk yaşayan aşığın sevgilinin kendisine karşı en ufak bir hareketi aşığı çok yücelteceğini anlatmaktadır.

Şiirde karşımıza çıkan bir başka konu ise, aşığın sevgiliyi tasvir etmesidir. Sevgilinin saçlarından, kaşlarından ve gözlerinden bahseden aşık; kendisinden ise hiç bahsetmemektedir.

Yazmanın sekizinci başlığı “Hezā Destān”dır. Bu bölüm 74a-78b bölümleri arasında yer almaktadır. Bu bölüm her ne kadar başlığı destan olarak bilinse de halk edebiyatındaki destan türünden konu ve işleyiş olarak farklıdır. Yazar, bu bölümde şiirsel bir üslup kullanmıştır. İnsanoğluna seslenmektedir ve dünyada iken pek çok şeyi beğenmeyip hor gören insanoğlunu ele alır. Bu tip insanların öldükten sonra herkes ile eşit olacağından bahseden yazar, dünya hayatının yalnızca geçicilikten ibaret olduğunu döyler. Asıl hayatın ölümden sonra başladığını vurgular. Zengin, fakir ayrımı yapılmadan herkesin adil bir şekilde yargılanacağı bir yerden bahseder yazar. Dünyada yapılacak en güzel işin ilim öğrenmek olduğunu dile getirir yazar.

“Dünyāya kōnül eyleme i’lm kören

Ar eyleme kabrin dar eyleme”

diyerek ilim öğrenmenin dünyadaki önemli, bir eylem olduğundan bahsetmektedir yazar. İnsanoğlunun en güzel şeyden bile kusur bulacağını söyleyen yazar, insan hayatının boş şeylerle ömrünü geçirirken birden ölümün geleceğini ve her şeyin anında anlamsız ve boş olacağını söyler.

Yazmanın son başlığı “Hezā Kitāb Cevāhir Selām”dır. Bu bölüm 79a kısmından başlar ve metnin sonuna kadar, 95b’ye kadar devam eder. Metin ilk dört satırda Arapça bir dua ile okuyucuyu karşılar. Bunun ardından hikayeye giriş yapılmaktadır. Bu bölüm soru cevap şeklinde yazılmıştır. Yazar önce soru sorar, sonrasında ise cevabını kendi verir.

“Sorsalar müslimān mısın aytı

Elhamdülillah ...” şeklindedir.

Bu bölüm incelendiğinde herhangi bir olayın olmadığı gözlemlenmiştir. Bu bölüm daha çok İslam dininin temellerinin soru cevap şeklinde aktarılması ile dikkat çekmektedir. Bölümde sorular sıra sıra verilmektedir, konu bütünlüğü vardır. İlk olarak Allah’tan bahseden yazar ardından zürriyet, millet, ümmet, mezhep olarak soru-cevap yapmaya devam eder.

Mezhep sorusunun ardından İslam dininde kaç mezhep olduğu sorulur ve cevap verilir. Mezheplerin imamlarından bahsedilir. Mezheplerin ardından dört büyük melekten bahsedilir soru-cevapta.

İslam ve imanın ne olduğundan bahseder ve bu kavramların İslam dini için gerektirdiği kuralları sıralar. İslam dinine ait kutsal kabul edilen kitaplardan bahseder. Bu kitapların hangi peygamberlere indiğinden bahseder. Farzın ne olduğu, farzın çeşitleri ve farz ibadetlerin neler olduğundan bahseder.

Yazar kimi yerlerde Arapça dua vererek duanın füziletlerinden de bahsetmektedir.

“Her kim bu duâyı sabah namazından

Sonra yedi kere okusa Allah Teala

Ol kimse cehennem azabından kurtara” şeklinde örneklendirilebilir.

2. Yazmanın Fiziki Özellikleri

BY00006694 numaralı yazmanın içinde hem nesir hem de nazım şeklinde yazılan bölümler vardır. Nazım bölümündeki ölçülülerin çok tutarlı olmadığı görülmektedir. Yazmada hem aruz ölçüsü hem de hece ölçüsü ile yazılan şiirlere yer verilmiştir. Aruz ölçüsüyle yazılan bölümlerde aruz kusurlarına rastlanılmıştır. Yazma harekeli bir metindir, bundan dolayı da ölçüye uydurulmakta zorlanılan beyit sayısı da oldukça fazladır. Hece ölçüsü ile yazılmış bölümlerde de kusurlar bulunmaktadır.

Yazmada genellikle 11’li hece ölçüsünün kullanıldığı dikkat çekerken her dize 11’li hece ölçüsüne sahip değildir.

BY00006694 numaralı yazmanın vezin kusurlarının oldukça fazla olması tarafımızca öğretici bir eser olmasından kaynaklanmaktadır. Yazmanın müellif ya da müstensih sanat gayesi taşımadığından didaktik bir üslup hakim olduğu için kusurlu vezinler bulunmaktadır.

Okuyucuya bilgi vermeyi amaçlayan yazar, eserin pek çok bölümünde şiirsellikten uzaklaşmış ve düz yazı olarak yazmaya devam etmiştir. Metnin içinde dua bölümleri de yer almaktadır. Bu bölümler de düz yazı şeklinde verilmektedir. Şiir olarak yazılan yerlerde ise beyitler kullanılmıştır.

3. Yazmanın Dili ve Üslûbu

BY00006694 numaralı yazman eserde kullanılan eklere bakıldığında çoğunlukla Eski Anadolu Türkçesi döneminde kullanılan eklere rastlanmaktadır. Yazmanın tipik bir Eski Anadolu Türkçesinden Osmanlı Türkesine geçiş dönemi eseri olduğu söylenebilir.

“Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin fonetik bakımdan gösterdiği en önemli hususiyet, yuvarlak-düzlük bakımından vokal uyumunun zayıf olması ve vokallerde umumiyetle bir yuvarlaklaşma temayülünün bulunmasıdır” (Özkan, 1997: 255).

BY00006694 numaralı yazma incelendiğinde kullanılan eklerde yuvarlaklaşma hakimdir. Neredeyse tüm ekler yazar tarafından yuvarlaklaşmaya uygun olarak yazılmıştır. . “Eski Anadolu Türkçesi ve Klâsik Osmanlıca dönemlerindeki yuvarlaklaşma temayülünün XVII. yüzyılda düzleşme yönünde geliştiği ve XIX. yüzyılda Eski Anadolu Türkçesi döneminde yuvarlak olan hemen bütün eklerin artık düzleştiğini bilinmektedir” (Köksal, 2011: 676).

Metinde hangi döneme ait eser olduğunu anlamamızı kolaylaştıracak ekler şu şekildedir:

Yazmada “ç” (چ) ünsüzünün yerine “c” (ج) ünsüzü kullanılmaktadır. Örneğin: Çün, için, neçe, üç, vb. “ç” ile başlayan sözcüklerdeveyasözcük içerisinde “ç” kullanılması gereken yerlerde “c” ünsüzü kullanılmıştır.

Yazmada ekleri ayırt edici bir diğer özellik ise, “t” (ت) ünsüzü yerine “d” (د) ünsüzünün kullanılmasıdır. Örneğin: âlâmetden, hâğdan, başdan, yokdan vb.

Yazmada ekleri ayırt edici bir başka özellik de “p” (پ) ünsüzüdür. eserde genel olarak “p” ünsüzü yerine “b” (ب) ünsüzünün kullanılması dikkat çekmiştir. “p” ünsüzü yerine “b” ünsüzü ile yazılan sözcüklerden bazıları şunlardır: bāk (temiz), bādīšāh, okuyub, olub, dileyüb vs. kelimeler “b” harfi ile yazılmıştır. Örneklerde de görüldüğü üzere -up, -üp zarf fiil eklerinde “b” ünsüzü kullanılmıştır.

4.Yazmada Yer Alan Metinler

Yazmada yer alan metinlerin özellikleri tablo halinde verilmiştir.

Eserin Adı	Sırası	Fiziksel Özellikleri	Konu Başlıkları
Beyān	1	Yp: 3b-9b Satır: 89	İslam dinini tanıtmak
Hezā Destānı Beynamāz	2	Yp: 9b-22a Satır: 171	Namaz kılmayanların nasıl biri oldukları ve namaz kılmayanların sonu

Destān	3	Yp: 22b-29b Satır: 126	İslam dinini tanıtmak
Hezā Duā	4	Yp: 31b-32a Satır: 17	Şeytandan ve karanlıktan korunma
Hezā Duā	5	Yp: 32b-64b Satır: 774	İslam dinini tanıtmak
Bismillāhi'r-rahmāni'r-rahīm	6	Yp: 64b-66a Satır: 31	Allah'a tövbe etmek, bağışlanmak
Duāi İmān	7	Yp: 66b-73b Satır: 100	İslam dinini tanıtmak
Hezā Destān	8	Yp: 74a-78b Satır: 90	Cihat anlayışı, islamiyeti yayma
Kitāb Cevāhir Selām	9	Yp: 80a-95a Satır: 278	Soru sorarak islamiyeti anlatma

BY00006694 numaralı yazma içerisinde dokuz adet başlıklı metin bulunmaktadır. Bunlar metindeki sırasıyla şöyledir; Beyān, Destānı Beynamāz, Destān, Duā, Duā, Bismillāhi'r-raḥmāni'r-raḥimdir, Duāi imān, Destān, Kitāb Cevāhir Selām. Bu metinlerin ortak özelliği, yazma içerisinde başlıklı halde bulunmalarıdır. Yazmanın ilk sayfasında herhangi bir başlığa rastlanmamaktadır. Yazmanın elimizdeki ilk sayfasının asıl yazmanın ilk sayfası olmadığı konu bütünlüğü açısından daha öncesinde de sayfalarının olduğunu söyleyebiliriz. Yazma 3b kısmına kadar önce bir şiir ardından da Arapça bir dua ile devam etmektedir.

İlk başlık Beyān bölümünde metin 3b-9b arasında anlatılmaktadır. Yazarın el yazısı ilk sayfadan itibaren aynı kişi tarafından yazılmıştır, herhangi bir değişim söz konusu değildir. Bu bölüm nesir olarak kaleme alınmıştır. Eserin tamamında olduğu gibi bu bölümde de didaktik bir anlatım hakimdir. Bu bölümde hakim olan yazarın 1'den 54'e kadar olan sayıları okuyuca vermesidir. Sayılar yardımıyla yazar maddeler halinde farz olan ibadetleri okuyucuya anlatmaktadır. Tarafımızca sayıların yazılışı incelenmiştir ve sayılar bize eserin dönemi hakkında dolaylı olarak bilgi vermiştir.

İkinci başlık, Destānı Beynamāz'dır. Bu bölüm Beyān kısmının hemen arkasından devam etmektedir. 9b bölümünden başlar ve 22a kısmına kadar devam eder. Bu bölümde hem nesir hem de manzum kısımlar bulunmaktadır. Bu bölüm, 9b'den 13b'ye kadar düz yazı şeklinde yazılmışken 14a'dan 19b'ye kadar manzum şekilde yazılmaktadır. Manzum olarak yazılan yerlerin ölçüsüne bakıldığında hece ölçüsüyle yazıldığını söyleyebiliriz fakat, yazar belli bir ölçüyle yazmamaktadır, kimi yerde 11'li, kimi yerde 14'lü hece ölçüsü ile yazıldığı söylenebilir. Kimi yerde ise ortak bir ölçüye rastlanmamıştır.

Bölümde 20a, 20b ve 21a kısımları tarafımızca boş sayfalar olarak kabul edilmektedir. Sayfalarda herhangi bir okunabilen yazıya ya da işarete rastlanmamaktadır. 21b kısmında 4 satırlık yazı bulunmaktadır, ardından 22a kısmında boş sayfa vardır ve bu bölüm 22a kısmında bitirilmiştir. 21b bölümünde sayfanın sol altında yan tutularak yazılmış Arap alfabeli rakamlar bulunmaktadır.

Üçüncü başlık, Destāndır. Bu bölüm 22b-29b kısımları arasında yer almaktadır. Bu bölümün önceki iki bölge göre dikkat çeken özelliği, 22b kısmından 29b'ye kadar beyitlerle yazılmış olmasıdır. Yazar bu bölümü manzum olarak tamamlamıştır. Aruz ölçüsü ile yazıldığı tespit edilen bu bölümde aruzun failâtün / failâtün / failün kalıbıyla yazıldığını söyleyebiliriz. 56 adet beyit sayısına ulaşılmıştır. Kimi yerlerde beyitten kopulmuş 3 satır olarak yazılmıştır. Bölümde aruz kusurlarına rastlanıldığı gibi beyitlerde de kusurlar bulunmaktadır. 29a kısmında şiirsel anlatım sona erdirilmiş ve bölümün son sayfası olan 29b'de 4 satırlık mensur bir yazı bulunmaktadır. 30a kısmı boş sayfa olarak tarafımızca nitelendirilmiştir, sebebi, ne kendinden önceki bölüme ne de kendinden sonraki bölüme ait yazı taşımaktadır.

Dördüncü başlık, Hezā Duādır. Bu bölüm 31b-32a kısımları arasında yer almaktadır. Düz yazı olarak kaleme alınmıştır. 32a kısmında 6. satırdan 9. satıra kadar olan yerlerde Arapça dua bulunmaktadır.

Beşinci başlık da bir önceki başlıkla aynı ada sahip olan Hezā Duādır. Bu bölüm 32b'den başlar 64b'ye kadar devam eder. Düz yazı şeklinde yazılmıştır bu bölüm. 33a kısmından 33b kısmına kadar tüm satırlarda Arapça bir dua verilmektedir. 34a kısmında ise 7 satırlık Türkçe yazılmış düz yazıya rastlanmaktadır. 34b kısmı tarafımızca boş sayfa olarak nitelendirilmiştir. Bu bölümde 2 farklı el yazısı dikkatimizi çekmiştir. Yazmanın müellif ya da müstensihinin değiştiğini söyleyebiliriz. Bölüm, 32b ile 33b arasında kendinden önceki bölümlerle aynı olan el yazısıyla, 34a'dan 64a'ya kadar da farklı bir el yazısı ile yazılmıştır. Bölümün son sayfası olan 64a kısmında elimizdeki yazmanın düzenlenmesinden kaynaklı olduğu düşünülen bir ters yazı mevcuttur. Bu durum müellif ya da müstensihinden değil, yazmanın bulunup sayfalarının yerleştirildiği esnada oluşan bir hata olarak nitelendirilebilir.

Altıncı başlık, Bismillāhi'r-rahmāni'r-rahîmdir. 64b-66a arasında bulunmaktadır. Düz yazı şeklinde yazılmıştır. Bir hikaye anlatılmıştır. Bu bölümde 65b kısmında yine bir yazılanın ters dönmesi söz konusudur. 66a kısmında 3. Satırdan 9. Satıra kadar ise Arapça bir dua verilmektedir.

Yedinci başlık Hezā Duāi İmāndır. Bu bölüm 66b ile 73b kısımları arasında yer alır. Bu başlık altında 66b'den 67a'ya kadar Arapça bir dua yer alır. Ardından gelen 67b kısmı ise tarafımızca boş sayfa olarak kabul edilmiştir. 68a kısmında 4 satırlık bir yazı bulunmaktadır. Bu yazı ise tahminlerimize göre yazarın not aldığı bir dördlüktür.

“Solmaz vücudum büyük yara

Dört harflim ağa yularım sema

Eşkara ikisi mim birlisi

Cayar liman dal üstüne”

Bölümün devamında 68b kısmı yine tarafımızca boş sayfadır. 69a kısmından 70b kısmına kadar yazar düz yazı ile yazılmış bir metin vardır. 71a kısmından 74a'ya kadar ise beyitlerle yazılmış şiir bulunmaktadır. Bu bölüm beyitlerle yazılmasına rağmen çoğu yerde kusur olsa da hecenin 8'li ölçüsüyle yazılmış bir şiir bölümüdür.

Sekizinci başlık Hezā Destāndır. Bu bölüm 74a ile 78b kısımları arasında yer almaktadır. Bölüm baştan sona kadar düz yazı şeklinde yazılmıştır. Metnin içinde yer yer nida (seslenme) sanatına baş vurulmuştur.

“Kel ey gurbet diyarında esir

Olub kalan insan ...”

Bu bölümde müellif ya da müstensih okuyucuya dünya malının, dünya zevklerinin, dünyaya ait tüm şeylerin ahiret hayatında olmayacağını, dünyalığın geçici olduğunu söylemektedir. Didaktik bir bölümdür.

Dokuzuncu ve son başlık Hezā Kitāb Cevāhir Selāmdır. Bu bölüm 79a'dan başlar ve yazmanın 95a kısmına kadar devam eder. Son sayfa 95b kısmı tarafımızca boş sayfa olarak değerlendirilmiştir. Bölüm besmele ile başlamakta ve 79a kısmının 3., 4., ve 5. Satırları Arapça dua ile devam etmektedir. Bu bölüm başından sonuna kadar soru-cevap şeklinde yazılmıştır. Dönemin ayırt edici sözcüklerinden olan “aytı”

cevap anlamını karşılayan Türkçe sözcük kullanılmaktadır. Düz yazı ile yazılmış olan bu bölümde İslam dini ile ilgili pek çok terim kullanılmıştır.

II. BÖLÜM

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN BY00006694 NUMARALI YAZMA ÜZERİNE İNCELEMELER

1. Yazmada Yer Alan Metinlerin Tahlili

BY00006694 numaralı yazmada okunabilen 9 adet metin başlığına rastlanmıştır. Bu metinlerin her birinin ayrı ayrı adı olmamakla birlikte yalnızca 3 tanesinin adı kendine özeldir. Geri kalan 6 metin içeriğin türüne göre veya besmele ile başlamaktadır.

1.1. Beyân

Beyân sözcüğü Türk Dil Kurumunun tanımına göre şöyledir; bildirme, bir eserdeki duyguların düşüncelerin, hayallerin doğuş ve değerlerini bunların anlatımında tutulacak yolları konu edinen bir edebiyat bilgisi dalıdır. Okuyucuya sunulan eserin girişinde yer alan beyân bölümü okuyucuyu esere hazırlar. Okuyucu beyân kısmını okuduğunda elindeki metin ile çalışma hakkında bilgi sahibi olur, yazar hakkında bilgi sahibi olur, metnin kime atfedildiği hakkında bilgi sahibi olur.

Beyân kısmı metnin en başında yer alır. Dinî bir metinde dualarla ve besmele ile başlanır. İslâm dinine ait olan metinlerde islâm dininin önde gelen önderlerinin adı bu kısımda zikredilir. Özellikle Hz. Muhammed Mustafa bu kısımda anılır ve rahmet duaları edilir.

BY00006694 numaralı metinde ise kapağı açtıktan sonra okuyucunun karşısına çıkacak olan ilk 4 varaktan sonra 5. Varakta Beyân başlığı bulunmaktadır. Müellifi ya da müstensihî bilinmeyen bu metinde yazar Beyân kısmında ilk olarak Hasan Basri hazretlerinden bahsetmektedir.

Eserde adı geçen Hasan Basri hazretleri, 21 (642) yılında Medine’de doğdu. Babası Yesâr’ın (müslüman olmadan önceki adı Feyrûz), Irak’ın fethi sırasında Basra yakınlarındaki Meysân kasabasından Medine’ye getirilen esirlerden olduğu söylenir. Oğlunun şöhreti dolayısıyla daha çok Ebü’l-Hasan adıyla tanınan Yesâr, kaynaklarda Zeyd b. Sâbit’in veya Enes b. Mâlik’in halasının âzatlısı olarak gösterilir ve efendisine nisbetle kendisine Ensârî nisbesi verilir (İbn Sa’d, VII, 156). Hasan-ı Basrî’nin annesi Hayre, Resûl-i Ekrem’in eşi Ümmü Seleme’nin âzatlısı ve hizmetkârıdır. Bundan dolayı Hasan’la daha çok Ümmü Seleme ilgilenmiş, bilgili ve hakîm bir kişi olarak yetişmesinde bu ortamın büyük rolü olmuştur (İbn Hallikân, II, 69; Ahmed Halîl Cum’a, I, 161-167). Kendisinden küçük olan iki kardeşinden Saîd hadisçi, Ammâr ise Allah korkusundan dolayı çok ağlamakla tanınan bir zâhid idi.

Hz. Ömer başta olmak üzere birçok sahâbînin duasını alan Hasan-ı Basrî on iki yaşında Kur’an’ı ezberledi. Yetmiş Bedir gazisi olmak üzere 120 kadar sahâbî ile görüşme imkânı buldu. Daha sonra Vâdilkurâ’ya giderek burada kendini ilme verdi. İstifade ettiği sahâbîler arasında Enes b. Mâlik ilk sırada yer alır. Hz. Ali’nin halife olmasının ardından ailesiyle birlikte Basra’ya gitti ve ömrünü burada geçirdi. Arap olmayan bir kadınla evliliğinden bir kızı ile Saîd ve Abdullah adlarında iki oğlu oldu.

Hasan-ı Basrî, Basra Valisi Süleyman b. Harb’in verdiği kadılık görevini bir süre ücret almadan yaptıktan sonra istifa ederek ilim ve vaazla meşgul olmaya başladı. Yetiştirdiği öğrenciler arasında Eyyûb es-Sahtiyânî, Katâde b. Diâme, Amr b. Ubeyd, Vâsıl b. Atâ, Abdullah b. Avn, Mâlik b. Dînâr ve Mübârek b. Fedâle bulunmaktadır.

Muâviye zamanında Rebî' b. Ziyâd'ın kumanda ettiği bir sefere katılarak Rebî'e kâtiplik yaptı. Mühelleb b. Ebû Sufre kumandasında Kâbil üzerine gönderilen bir orduya da katıldı (İbn Sa'd, VII, 175). Bu iki sefer dışında hayatını Basra'da vaaz ve ibadetle geçiren Hasan-ı Basrî Receb 110 (Ekim 728) tarihinde burada vefat etti.

İyi bir hatip ve etkili bir vâiz olan Hasan-ı Basrî fesahat ve belâgatın doruk noktasına ulaşmıştır (Câhiz, I, 211). Özlü ve akıcı üslûbu, derin bir tefekkürün, mânevî bir tecrübenin ürünü olan hakîmâne sözleri özellikle zâhidler, sûfiler ve vâizler üzerinde her zaman etkili olmuştur. Onun sözleri tesir bakımından peygamberlerin sözlerine benzetilmiştir (Ebû Nuaym, II, 147). Kaynakların verdiği bilgiye göre Hasan-ı Basrî dünyaya ve dünya malına değer vermez, elinde bulunan şeyi ihtiyaç sahiplerine dağıtırdı. Zamanını eviyle mescid arasında geçirir, mescidde ve evinde dinî sohbetler yaparak halkı İslâm'ın ibadet ve ahlâk prensiplerini samimiyetle benimseyip tam bir ihlâsla yaşamaya davet ederdi. Devamlı Kur'an okurdu. Ashabın hayatına derin bir özlem duyan Hasan-ı Basrî bu özlemini şu sözlerle ifade etmiştir: "Yetmiş Bedir gazisine yetiştim... Siz onları görseydiniz deli sanırdınız; onlar da sizin iyilerinizi görselerdi artık ahlâkın kalmadığına hükmeder, kötülerinizi görselerdi bunların hesap gününe bile inanmadıklarını söylerlerdi" (a.g.e., II, 134).

Hz. Osman'ın şehid edilmesi, Cemel ve Sıffin savaşları, Kerbelâ Vak'ası gibi birçok fitneye şahit olan Hasan-ı Basrî bu konulardaki düşüncelerini cesaretle ortaya koymuş, bu tutumuyla da halkın takdirini kazanmıştır. İlke olarak devlete ve siyasî otoriteye baş kaldırılmasına karşı olduğundan birtakım telkinlere, hatta zorlamalara rağmen isyanlara katılmamış, ancak zâlim ve zorba devlet adamlarını hiç çekinmeden tenkit ederek baskı altındaki halkın hislerine tercüman olmuştur. Emevî halifelerini ve onların valilerini âdil olmaya davet etmiş, Muâviye'nin istişareyi bir yana bırakıp kılıç kuvvetiyle iktidara gelmesini, siyasî sebeplerle Ziyâd b. Ebîh'i kendi nesebine katmasını, Hucr b. Adî'yi haksız olarak öldürtmesini ve lâyük olmadığı halde oğlu Yezîd'i veliaht yapmasını büyük hata olarak görmüş, bu yanlışlardan birinin bile kişinin mahvolmasına yeteceğini söylemiştir (İbnü'l-Murtazâ, s. 23). Emevîler'in, baskı ve şiddete dayalı yönetimiyle tanınan Irak Valisi Haccâc'ı ağır bir dille kınamış, onun Saîd b. Cübeyr'i katletmesini büyük bir felâket olarak görmüş, ancak kargaşaya

sebebiyet vereceği endişesiyle Haccâc'a isyan edilmesini de doğru bulmamıştır. Öte yandan Haccâc öldüğü zaman, “Allahım! Onu ortadan kaldırdığın gibi kurduğun yönetimi de kaldır” diye dua etmiş ve onun ölümünden dolayı Allah'a şükretmiştir (İbn Sa'd, VII, 169). Ayrıca Emevî Halifesi Ömer b. Abdülazîz'e zaman zaman mektup yazarak tavsiyelerde bulunmuştur (Câhiz, II, 28). Siyasî olaylarda taraf tutmaması, fitneye ve isyana karşı olması, halkı dünyadan uzaklaştırıp âhirete önem vermeye davet etmesi Emevîler'in işine gelmiş ve bu sebeple onun eleştiri ve kınamalarına katlanmışlardır.

Pek çok sahâbîden hadis rivayet eden Hasan-ı Basrî tâbiînün en faziletlilerinden biri olarak kabul edilir. “Basra halkının şeyhi, Basralılar'ın imamı” gibi unvanları yanında Zehebî onun için “şeyhü'l-İslâm” tabirini kullanır. Mutasavvıflar ise kendisinden “takvâ sahiplerinin öncüsü, Hakk'ın gerçek velîsi, fütüvvet ehlinin önderi” şeklinde söz ederler (Attâr, s. 69). Bütün kaynaklar, Hasan-ı Basrî'nin Allah'tan ve O'nun gazabından korkmayı din anlayışına esas aldığı, bundan dolayı devamlı hüznü ve gözü yaşlı olduğunu bildirir. Dinî hayatta Allah sevgisini temel kabul eden tasavvufî anlayışa karşılık Hasan-ı Basrî Allah korkusunu esas alan Basra zühd okulunun temsilcisi ve önderi sayılmıştır. “Sürekli olarak korkudan bahsediyorsun” diyen birine şöyle demiştir: “Umulana nâil oluncaya kadar korkutan kimse, korkulan şey başına gelene kadar ümit veren kimseden daha iyidir” (Ebû Nuaym, II, 132).

Hasan-ı Basrî, hem yaşayışında hem tavsiyelerinde ılımlı bir zühd anlayışı ortaya koymuştur. Zühdü, ahlâk kurallarına uyulmasını kolaylaştıran ve dinî görevlerin yerine getirilmesini sağlayan bir unsur olarak görür. “Âhiret karşılığında dünyanızı satarsanız dünyada ve âhirette kazançlı çıkarsınız, aksini yaparsanız iki cihanda da zarar edersiniz”; “Her ümmetin bir putu vardır, bu ümmetin putu da altın ve gümüştür” diyerek dünya tutkusunun, maddeciliğin ve çıkarıcılığın tehlikesine dikkat çekmiş, kendisinden öğüt isteyen kişiye aşırılıktan kaçınarak orta yolda yürümesini tavsiye etmiştir. Ölümünden korkan birine, “Arkanda servet bıraktığın için ölümünden korkuyorsun, serveti önden gönderseydin korkmazdın” demiştir. Ayrıca her

geçen günün insanın bir parçasını alıp götürdüğüne dikkat çekmiş, dolayısıyla içinde bulunulan zamanın iyi değerlendirilmesine önem vermiştir.

Kur'an'a getirdiği serbest yorumları, hakîmâne sözleri, dünya ve âhirete bakış tarzıyla zâhid ve sûfilere örnek olan Hasan-ı Basrî, tasavvufî hayatın vücut bulmasını sağlayan ve ona mânevî zemini hazırlayan takvâ sahibi tâbiîlerden kabul edilir. Bu bakımdan sûfî tabakat kitaplarında ona geniş yer verilmiş, fikirleri ve menkıbeleri üzerinde önemle durulmuştur. İlk büyük sûfilerden biri olduğu (Kelâbâzî, s. 59), sûfilerin imamı sayıldığı, daima örnek alındığı (Ebû Tâlib el-Mekkî, I, 31, 305), ilim ve tasavvuftaki büyüklüğü (Hücûvîrî, s. 179; Attâr, s. 69-85) kaynaklarda vurgulanmıştır.

Hasan-ı Basrî tarikat silsilelerinde önemli bir yer tutar. Bir silsileye göre kendisi Huzeyfe b. Yemân vasıtasıyla Hz. Peygamber'den feyiz almış, bu feyiz Hâris el-Muhâsibî ile devam etmiştir. Bu silsile daha çok Kuzey Afrika'da yaygındır. İkinci silsile Hz. Ali, Hasan-ı Basrî, Habîb el-Acemî, Dâvûd et-Tâî ve Ma'rûf-i Kerhî; üçüncüsü de Enes b. Mâlik, Hasan-ı Basrî, Ferkad Sencî, Ma'rûf-i Kerhî şeklinde devam eder. Ayrıca Hasan-ı Basrî'nin Hz. Ali'den veya Kümeyl b. Ziyâd'dan hırka giydiğine inanılır. Fütüvvet ehli, cesaret ve cömertliği sebebiyle Hasan-ı Basrî'yi "seyyidü'l-fityân" olarak kabul etmiştir.

BY00006694 numaralı metinde Beyân kısmında Hasan Basri hazretlerinden alıntı yapılan bir bilgi okuyucuya aktarılmaktadır. İslam alimlerinin belirlediği müslümanların üzerine vazife olan 54 farz açıklanmaktadır. Metnin girişinde şöyle bir ifade yer almaktadır:

“ her kim erden ve avrat

Dan bu elli dört farzı kecede

Ve kündüzde okur ise

Kıyâmet küninde âsi

Sanmaz mudur...”.

Okunan bu satırlardan da çıkarılacağı üzere Beyān kısmında 54 farzın kadında ve erkekteki önemine dikkat verilmiş ve ölümden sonraki hayatta da bu 54 farzı uygulayan kişinin selameti üzerine bilgiler verilmiştir.

1.2. Destānı Beynamāz

BY00006694 numaralı metinde ikinci başlık olarak 9B kısmında 17. Varakta Destānı Beynamāz bulunmaktadır. Bu metin 26 varakta anlatılmıştır. Başlıktan da anlaşılacağı üzere metinde namaz kılmayan birinin nasıl görüldüğü ve sonunun nasıl olacağı anlatılmıştır. Metin şekilsel olarak ele alındığında bir kişinin kaleminden çıkmış el yazısı bulunmaktadır. El yazısının 26 varakta da aynı olduğu ve değişmediği tespit edilmiştir. Metin ilk 9 varakta nesir olarak yazılmış daha sonrasındaki 12 varak da ise nazım yoluyla devam etmiştir. Şiirsel bir yazı şekline geçilmiş ve beyitler halinde okuyucuya sunulmuştur. Metinde 3 varakta yazı olduğu halde çalışma yapan kişi tarafından okunamamış, yazılan zamanın getirdiği yıpranma sebebiyle silinmiştir. Metnin son varağında ise 4 satırlık nesir ile yazılmış bir yer vardır. Metnin son varağında karşımıza yatay olarak, farklı bir el yazısıyla yazılmış not bulunmuştur. Bu not incelenmiş fakat metinle hiçbir alakasının olmadığı ve sadece sayılardan ibaret olan bir bilgiye ulaşılmıştır. Metnin muhteva kısmına bakıldığında ise; ilk satırdan itibaren namaz kılmayanın sureti ve akabinde görüntüsü anlatılmaktadır. Sakalının beyaz olduğunu dile getiren yazar aynı zamanda bu beyazlığın aldatıcı bir görünüm sunduğuna, beyaz sakalının üzerindeki başın akılsız olduğunu söylemektedir. İslamın farzı ve ehemmiyeti yüksek ibadetlerinden olan namaz bu metinde oldukça kutsallaştırılmış ve namaz kılmayanın yüreğinde namaz bir ağırlık olarak tasvir edilmiştir.

“ namāz yürekine
Okdur her ne düğündür beynamāz
...”.

Metinde halk ağzı ile konuşmalara da rastlanmaktadır:

“ beynamāz suretten yaşar
Şeytān gelir kulağına işer”

Satırlarında da görüldüğü gibi yerel konuşma ağzına da rastlanmaktadır. Metinde benzetmelerden sıkça yararlanılmıştır:

“Eşek gibi horlar öldüğünde
Müslümân mezarlığına korlar
Hey ne çirkin yüzdür beynamâz”

Bu metinde namaz kılmayan birinin nasıl ve akıbetinin nasıl olacağı anlatılırken aynı zamanda yazar okuyucuya bilgi de vermektedir. Müslümanlığın sadece namaz ile sınırlı kalmadığını önemli olan akıl ile hareket edip ilim öğrenmek gerektiğini de zaman zaman okuyucuya sunmaktadır:

“Gel sen bu dünyâda ‘ilm ökren
Câhil kalmaz ârılar yakarlar seni
Cehennemde nârılar bey namâziñ ...”

1.3. Destân

BY00006694 numaralı metinde 3. Başlık olarak Destân bulunmaktadır. Öncelikle söylenmesi gerekir ki bu kısmın özel bir başlığı yoktur. Yazar yazdığı türün adını başlık olarak kullanmış ve belirtmiştir. Bu metin 16 varaktan oluşmaktadır. Metnin tüm varaklarda destan türünün şekil özelliklerine göre yazıldığı gözlemlenmiştir.

8’li hece ölçüsüyle yazılan bu metinde yer yer kafiyenin tutmadığı hece ölçüsünün yeterli olmadığı ya da fazla olduğu kısımlar da vardır. Bu destan kısmında yazar bir millete ait ortak bir değeri anlatmaktan ziyade metni dini bir unsur olarak didaktik bir üslup ile kalme almıştır.

Metnin son varığında okunabilecek hiçbir sözcük olmadığından “Muhtelif Boş Sayfa” olarak değerlendirilen bir varak vardır.

Bu metinde dünya hayatının geçici olduğu vurgulanmaktadır. Asıl hayatın ölümden sonraki hayat olduğuna inanan yazar ahiret hayatına yatırımlar yapılması gerektiğini, insanoğlunun bütün çabasının ahiret hayatına olması gerektiğini savunur.

“sakın dünyâyı âled etme

saña bâki kalır sanma ne

...”

1.4. Duâ

BY00006694 numaralı metnin 4. Başlığı Duâ’dır. Dua kelimesi, “çağırarak, seslenmek, istemek; yardım talep etmek” mânasındaki **da‘vet** ve **da‘vâ** kelimeleri gibi masdar olup, “küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya vâki olan talep ve niyaz” anlamında isim olarak da kullanılır. Ayrıca Allah’a sunulacak talepleri sözlü veya yazılı olarak dile getiren metinlere de dua denilir. İslâm literatüründe ise Allah’ın yüceliği karşısında kulun aczini itiraf etmesini, sevgi ve tâzim duyguları içinde lutuf ve yardımını dilemesini ifade eder. Arapça’da kullanıldığı edatlara göre bir kimse için hayır duada veya bedduada bulunmak mânalarını da taşır.

Bu bölüm 2 varaktan oluşmaktadır. Toplam 18 satırdan oluşan bu metin nesir olarak yazılmıştır.

Duanın konusu şeytanların evi olarak anlatılan kenaftan korunmadır. İnsanoğlunun günah işleyip şeytana uyduktan sonra yaratıcısından özür dilemesini söyler. Bu duanın okunmasının ardından insanın yanındaki kötü varlıklar; şeytanlar, cinler ve kötü düşünceler okuyan insandan uzaklaşır ve insan böylelikle Allah’a karşı gelmekten ve şeytana uymaktan geri çekilir.

“Her kim bu du’ayı okumadan kirer

Ner ne kadar şeytân ve ecinni

Kenafdan cıkub kacarlar”

1.5. Duā

BY00006694 numaralı metnin 5. Başlığı da 4. başlık da olduğu gibi Duā'dır. Bu bölüm 4 varaktan oluşmaktadır. 13 satırlık bir dua okuyucuya sunulmuştur. Nesir olarak yazılmıştır.

Duā bölümünün konusu, karanlıktan, geceden, kötü varlıklardan korkan insanların okunduğunda kendisini rahatlatacak bir duayı anlatır.. Metnin yazarına göre, insan gece vakti ister evinde olsun ister dışarıda olsun bu duayı okuyarak kendini şeytandan, cinlerden ve kötü düşüncelerden koruyacağına inanır.

“... her kim kece

Veya sokakda kezse bu āyeti

Üc kere okusa kendüne ne

Olursa ol kimseden şeytān

Ve ecinni ve hayāl uzakkacarlar ”

1.6. Bismillāhi'r-rahmāni'r-rahim

Bu bölüm besmele ile başlamaktadır. Yazar bölüme özel bir başlık vermemiştir. Besmele ile başlamasının sebebi, yazar bu bölümün son kısmında, 66a kısmında, 6 satırlık Arapça bir dua vermiştir.

Bu bölümde ilk satırdan anlaşılacağı üzere bir rivayet çok kısa bir şekilde anlatılmıştır.

“Rivayetde böyle kelmıştır hitāb” satırından da anlaşılacağı üzere yazar duyduğu bir olayı kısa bir şekilde anlatmıştır. Rumların elinde olan bir vilayeti Ali almak ister. Vilayet Rum asıllı yöneticilerin elinde olduğu için Ali bu şehri alıp cihat etmek ister, İslam dinini yaymak ister ve cenk etmeye başlar.

Ali, Rum yöneticinin başını keser, metinde bu müslüman olmayan yöneticinin İslam ile şereflenmeden öldüğüne de şu satırlarla yakınılmaktadır:

“... almak kasdına

Dutdı anı ol iman kelmedi

Kesdi başın islam nasibu olmadı”

Ali, Rum vilayetinin yöneticisini öldürdüğü için savaşı kazanmış oldu, bununla beraber şehirdeki ganimetler de Ali'nin oldu.

Metinde bu olayın ardından yazar hemen Allah'tan aff dilemektedir, bağışlanmak için dua etmektedir.

“Ya Rabbi tevbe eyledim tevbemi kabul

Eyle künahlarımı afuv eyle rahmet

Bol eyle eksik ile keldim mahrum

Eyle ...”

Yazarın duasının ardından bölümde başka bir Arapça dua verilmektedir. Yazara göre günde beş vakit namazını kılan müslümanların namazlarının ardından bu duayı okuyarak tevbelerinin kabul edileceği ve künahlarının affedileceği inancı vardır.

1.7. Duā-ı İmān

Bu bölümün ilk iki sayfasında (66b-67a) Arapça dua bulunmaktadır. Bölümün 67b kısmında boş sayfa bulunmaktadır. 68a kısmında ise, 4 satırlık şiir vardır.

Bu bölüm 69a kısmından 71a kısmına kadar düz yazı olarak yazılmıştır. 71a'dan 73b'ye kadar ise kafiyeli olarak yazılmıştır.

Bölümün muhtevasına bakıldığında ise, sevgilinin güzelliğini anlatan, övgü dolu yazılmış bir metindir. 71b kısmından anlaşıldığı üzere bu sevgili Hz. Muhammeddir.

“Kün yüzüyle bervāz

İden duranı andırırdı

Muhammedin kaşları”

Ölüm gelmeden Muhammed'in dinini kabul edilmesini söyleyen yazar, ölüm geldikten sonra her şeyin boş olduğunu, artık geri dönüşün olmadığını dşle getirmiştir.

Bölümün 73a kısmında ise başka bir şiir ile karşılaşmaktadır okuyucu. Bu şiir ise bir önceki şiirden bağımsız olarak kadına yazılmış bir aşk şiiridir.

“Ela közlerini sevdiğim dilber
Hoş keldin ey sen”

...

“O bizim ilin
Harmanları savrulur

Savrulur da sağ yanından
Sol yanına devrilir

Sılamdan gideli başım
Devrilir ketme derde yār”

1.8. Hezā Destān

Bu bölüm 74a-78b kısımları arasında yer alır. Bölüm başından sonuna kadar insanogluna seslenme ile yazılmıştır.

“Kel ey gurbet diyarından esir
Olub kalan insan ...”

“Bu zindana kiren insan ne
Müşkül hal olur gafletde yatub”

“Beş vakit kılmaz iken solmaz
Lığın bilmez iken yer altına kiren
İnsan bilürsün senin aslın
Turabdur ākībet sonu harabdur”

Örneklerden de anlaşılacağı üzere bu bölümde yazar, insanın aslında manevi yönden tutsak olduğunu ve zincirlerinden kopup özgürlüğe kavuşmasının ise mecazi anlamda gözlerini açarak, uyanarak, hareket geçerek olacağını söylemektedir.

Yazar bu bölümde insanın zararda olduğunu da sıklıkla dile getirir. Yazara göre insanoğlu ancak ölüm gelmeden ölümü bilip ona göre yaşadığı takdirde mutlu olabilecektir. Geçici dünyada pek çok şeyi beğenmeyip gözlerini kapadığı anda yalnızca 4 tahta ile bu dünyadan geç edeceğini ve kibrin insanoğluna ziyandan başka bir şey getirmeyeceğine de değinmiştir yazar.

“Ölüm emr iken bu dünyaya kan
Mazken dekme atlara binmezken
Tābutlara binen insan”

Yazar, insan dünyada ne ekerse hem bu dünyada hem de ahiret hayatında da karşısına ektiği çıkacak da demiştir.

“Bu dünyaya kelen ölür her kişi
Etdikin bulur yalandur buna
Könül viren insan ...”

Yazar, bu bölümde insanın nefesine de seslenmiştir, nefis insanı helak eder diyerek dünya zevklerinden, kolaylıktan, tembellikte bir an önce uyanılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Sevmezdin alimleri severdin
Zālimleri etdikin zulmlerin
Cezāsını bulan insan”

1.9. Kitāb Cevāhir Selām

Bu bölüm yazmanın son bölümüdür. 79a kısmından başlar ve 95b'ye kadar devam eder. Besmele ile başlayan bu bölümün ilk 3 satırında Arapça dua bulunmaktadır. Duanın hemen ardından yazar, soru cevap tekniğiyle İslam dinine ait bilgileri okuyucuya sunmuştur. Bu bölümde tamamen İslam dininin temel konuları işlenmiştir. Yazar ilk önce müslüman olup olunmadığını sormuş, ardından da bir müslümanın müslüman olduğunu nasıl söyleyeceğini dile getirmiştir.

“Sorsalar müsliman mısın aytı
Elhamdülillah ya elhamdülillah ...”

Bu sorunun hemen ardından İslam dininin anlamını sorup cevabı verilmektedir.

“... dinin mağnası

Nedür derlerse aytı allah teāla

Ya şükür etmekdür ...”

Metnin devamında yazar, bir müslümanın Allah’ı nasıl bildiğini sormuş ve cevaplamıştır.

“... eker sorsalar

Allah tealayı nice bilirsın aytı

Aytı bir bilürüm hic kimseye benzemez

Cırmatdan ve mekāndan münezzehdir ”

Daha sonra yazar, sırasıyla müslümanın hangi soya, millete, ümmete ve mezhebe mnsup olduğunu sorar ve cevabını verir.

“Dırsın eker sorsalar kimin zürriyyetinden

Sın aytı hazreti Adem aleyhisselām

Zürriyyetindenim dırsın ...”

“... eker sorsalar

sen kimin milletindensın sen

aytı İbrahim beygamber aleyhisselāmın

milletindenim dersin ... ”

“... eker sorsalar

Kimin ümmetindensın aytı muhammed

Alyhisselāmın ümmetindenim dersin ”

“eker sorsalar kimin mezhebinden

Sın aytı imam ağzām ebu hanefi

Mezhebendenim ...”

Sonrasında yazar, İslam’daki mezhepleri sorarak anlatır. Mezheplerin liderlerini anlatır. Mezhep liderlerinin mezhepleri kimden öğrendiklerini anlatır.

Ardından İslam'ın ve imanın ne olduğunu sorar ve yanıtlar. Helak olanların kimler olduğunu anlatır, imanın ve İslamın şartlarını anlatır. İlim öğrenmenin farz olduğunu söyler ve her erkek ve kadının ilim öğrenmesinin gerekli olduğuna dikkat çeker.

“... her er ve her avrat

Din ve islamı ökrenmek lâzımdır

Yani farzdur ...”

Bu anlatılanların ardından kutsal kitaplardan bahseder, kutsal kitapların kaç sayfa olduğu ve kimlere indiğinden bahseder. Kutsal kitapların akabinde farzı ve farzın çeşitlerini anlatır. Farzın ardından vacip terimini anlatır, devamında ise sırayla İslam dininde kaç kiblenin olduğunu ve otuz iki farzı anlatır. Bunların sonunda ise yazar, Arapça dualar vermektedir.

2. Yazmada Yer Alan Kültürel Unsurlar

2.1. Mitolojik Unsurlar

Tek Tanrı anlayışı insanlık ile beraber oluşan bir anlayıştır. Bu düşünce, zaman içerisinde gerek kavimler arasında çoğalmalarla gerek insanların sosyal, ekonomik yaşam etkileri, insanların buldukları bölgeye sahip olma ve etki kurmasından ötürü farklı topluluklarla ticaret yapması sonucunda çok tanrıcılık anlayışını ortaya çıkarmıştır.

İlk insan Hz. Adem'in getirdiği inanç sistemi zaman içerisinde pek çok etkiye bağlı kalarak genişlemiş ve şekil değiştirmiştir. İslamiyet'in kabulünden önce Türk topluluklarında Budizm, Maniheizm, Zerdüştilik, Hristiyanlık vb. dinler içinde bulunan mitolojik unsurlar İslam dininin kabul edilmesinden sonra da varlığını sürdürmüştür.

Türk toplumlarının İslam dinini kabul etmelerinin gerekçelerinden biri de Gök Tanrı inancı ile İslamiyet'teki tek Tanrı inancının benzer olmasıdır. Türkler pek çok inanç ve geleneklerini kabul ettikleri İslam dinine dahil etmişler, özellikle Şamanizm

dinine ait geleneklerini peygamber mucizesi ya da velilerin, evliyaların kerametleri üzerinde yaşatmaya devam etmişlerdir.

BY00006694 numaralı yazma dini kimlikte bir eser olduğu için mitolojik unsur bakımından çok fazla ürüne sahip değildir. Çalışma esnasında rastlanılan unsurlar ise aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

2.1.1.Kurt Unsuru

BY00006694 numaralı yazmanın dördüncü başlığı olan *Hezā Duā* bölümünde kurt motifine rastlanılmıştır. Kurt, hareketli ve güçlü bir hayvan olduğu için pek çok dönemde Türklerin savaş gücünün bir simgesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Göktürk destanlarında kurt motifi özenle işlenmiştir, Türklerin yeniden çoğalışları kurt ile ilişkilendirilmiştir.

Çalışılan bu yazmadaki kurt motifi aşağıda maddeler halinde verilmeye çalışılmıştır.

- Kurt, her ne olursa olsun kendisine kötülük yapanları, düşmanını unutmaz, anlayışına inanılmaktadır.
- Kurdun ailesini kim öldürdü ise kurt, onlardan hesap sormadan ölmez, inancı bulunmaktadır.
- Kurt yürüyüşü denilen düşmana korku salan bir yürüyüşün olduğuna inanılmaktadır.

2.1.2. Tek Tanrı İnancı Unsuru

BY00006694 numaralı yazma eserdeki metin baştan sona kadar tek tanrı inancına sahip bir eserdir. Dini bir yazma olan bu çalışmada tanrı inancı, tanrının tek olması, tanrının herhangi bir eşinin veya yardımcısının olmaması anlayışı vardır.

İbrahim Kafesoğlu, birçok eserinde Türkler arasında Kök-Tengri (Gök-Tanrı) inancının yaygın ve hâkim olduğunu belirtir. (Kafesoğlu, 1980: 55). Bununla birlikteGök Tanrı'nın bozkır kavimlerinde tek bir yaratıcı olarak görüldüğünü ve din

sisteminin Gök Tanrı'nın etrafında şekillendiğini belirtir. Hunlar, Kök-Türkler, Uygurlar gibi eski Türk topluluklarının Tanrı'ya kurban sunduklarını söyler. Tanrı, Türk toplumlarına göre kutsal sayılan şeylerin en başı ve en üstüdür (Kafesoğlu, 2014: 112-113; Kafesoğlu, 2010: 295).

Bu yazmada da tek Tanrı inancı ile ilgili inanışlar aşağıda maddeler halinde verilmeye çalışılmıştır.

- Tanrı birdir, eşi ve benzeri yoktur, anlayışı eserin başından sonuna kadar hakimdir.

- Tanrı'yı anmak için sağ elin işaret parmağını havaya kaldırarak şehadet getirmek önemli bir harekettir, inancı vardır.

- Tanrı insanları yukarıdan izlemektedir, inancı vardır.

- Tanrı iyi insanları cennet ile ödüllendirirken kötü insanları cehennem ile cezalandırır, inancı vardır.

2.1.3. Dağ Unsuru

Dağ, Türk mitolojisinde önemli bir yere sahip bir motiftir. Dağların yüksek ve gökyüzüne yakın olması Türklere göre Tanrı'ya da yakın olması anlayışını barındırır. Dağ, ataların, hükümdarların ruhlarının toplandığı kutsal yer olarak kabul edilmektedir. Türklere göre dağların bir ruhu vardır. “Bu mitlere göre bazı dağlar belirli kabilelerin kökeni veya yaratıcısı tözü sayılırlar. Böylece belli bir kabilenin kökeni yine belirli bir dağa bağlanmış olur”. (Çobanoğlu, 2001: 53)

Bu yazma eserde dağ motifi aşağıda belirtilen inanışa göre işlenmiştir.

- Dünya yeryüzünde dağlar sayesinde düşmeden durabilmektedir çünkü, dağlar bir kazık görevi görerek dünyayı yeryüzünde tutmaktadırlar, anlayışı vardır.

2.1.4. Su Unsuru

Su, Türk milletlerinde saflığı, berraklığı ve temizliği ifade eder. İnsan hayatı için en önemli elementlerden biri sudur. Hayatın devam etmesi için tüm evren ve canlıların suya ihtiyacı vardır bundan dolayı da Türkler suya kutsallık atfetmişlerdir.

Çalışılan yazmada Hezā Duā bölümünde su motifi karşımıza çıkar. Askerin derin ve iyileşmez olarak görülen yarası pak su ile temizlenir ve yara anında iyileşir. Buradan hareketle bu yazmada su motifi, yaraları iyileştirici özellikte olan bir inanış ile karşımıza çıkmaktadır.

2.1.5. Geyik Unsuru

Geyik motifine Türk mitolojisinde çokça yer verilmiştir. Türk inancına göre, geyik de tıpkı kurt gibi kutsallığı olan bir hayvandır. Geyik, asıl olarak İslam dininden önceki dönemde işlenmiş olmakla beraber İslamiyet'e girdikten sonra da geyik motifini efsanelerde, peygamber mucizelerinde, ulu olarak nitelendirdikleri insanların kerametlerinde işlemeye devam etmişlerdir.

Tasavvuf anlayışına göre kutsallığına ve ermişliğine inanılan kişilerin bazı hayvanların kılıklarına girerek bir hikmet emaresi göstermelerine don değiştirmek denir. Türk destan ve geleneklerinde bu motif sıklıkla işlenir, geyik de bahsi geçen don değiştirmek motifinde kılığına firilen hayvanlardan biridir.

Çalışılan bu yazmada ise *Hezā Duā* bölümünde geyik, zorda kalan bir askeri kurtararak karşımıza çıkar. Geyiğin askerin yanına gelmesi ile düşmanlar ölür ve asker kurtulur, bu olayın sonucunda da asker ile geyik dost olur.

2.2. Folklorik Unsurlar

Türkçede folklor sözcüğü “halk bilimi” olarak karşılanmaktadır. Folklor aslında İngilizce kökenli bir sözcüktür, “folk” ve “lore” sözcüklerin birleşmesi ile oluşan bu yeni sözcük folk; halk, lore; bilim anlamını taşımaktadır. Folklor halk kültürünü inceler. Sedat Veyis Örnek'e göre, bir ülke ya da belirli bir bölgenin halkına özgü maddi, manevi tüm alanlardaki kültüre ait olan ürünleri konu edinen, bu ürünleri

kendi kurallarına göre derleyen, sınıflandıran, çözümlenme yapan ve son olarak bir birleşime vordırmayı amaçlayan bilim dalıdır. BY00006694 numaralı yazmada tespit edilen folklorik unsurlar aşağıda başlıklar halinde verilmeye çalışılmıştır.

2.2.1. Namaz Kılmak Hakkında İnançlar

BY00006694 numaralı yazmada *Destān Beynamāz* adındaki bölümde namaz kılan insan ve onun akıbetinden; namaz kılmayan insanın ve onun akıbetinden sıklıkla bahsedilmektedir. Namaz ile ilgili inanışlar aşağıda maddeler halinde verilmektedir.

- Namaz kılmayan birinden kız alınmaz, namaz kılmayan ile dünür olunmaz, uğursuzluk getirir, inancı bulunmaktadır.

- Namaz kılmayan insan ile komşuluk kurulmaz, ahbablık edilmez, inancı bulunmaktadır.

- Namaz kılmayan insanın evinde aş yenmez, namaz kılmayanın evindeki yiyecek şeytanlarla birlikte hazırlanmıştır, inancı bulunmaktadır.

2.2.2. Halk Müzik Aletleri Unsuru

Çalışılan yazmada *Hezā Dua* bölümünde eserin yazıldığı döneme ait ipucu olarak müzik aletlerine rastlanılmıştır. Eserde toplam 3 adet müzik aletinin adı geçmektedir. Tombır, zurna ve saz. Anlatılan hadisede toyda bu üç müzik aleti eşliğinde ritim tutturulur.

2.2.3. Kız İsteme Hadisesi Unsuru

BY00006694 numaralı yazmanın *Hezā Duā* bölümünde yer alan evliliğin anlatıldığı bölümde kız alma ve kız verme durumlarında yapılan folklorik içerikler aşağıda maddeler halinde verilmeye çalışılmıştır.

- İnanışa göre, kızı isteyen oğlan, kahramanlık yaparak gücünü ispat etmek zorundadır.

•İnanışa göre evlenmek isteyen oğlan, kızını alabilmek için meydanda güçlü birini yenmelidir.

•İnanışa göre, oğlan ve kız birbirlerini istiyorlarsa aile büyükleri onları evlendirmek için harekete geçerler. Büyüklerin bu yardım hareketleri sonucunda Allah da onlara yardım eder inancı hakimdir.

•Evlilik işlerinde acele davranılmalıdır, inancı bulunur.

2.2.4. Kız Kaçırma Hadisesi Unsuru

Çalışılan yazmada *Hezā Duā* bölümünde evlilik, kız isteme ve kız kaçırma ile ilgili bilgilere rastlanılmıştır. Kız kaçırma hadisesi ile ilgili inanışlar aşağıda maddeler halinde sunulmaya çalışılmıştır.

•İnanışa göre, oğlan ve kız birbirlerini sevdikleri halde büyükler evliliklerine izin vermiyor ise kız kaçırma olayı gerçekleşebilir.

•İnanışa göre, oğlan kızını kaçırdığında kızı zarar veremez ve kızın güvenliğini sağlamak onun en önemli görevidir.

•İnanışa göre kızın ailesi kızını kimin kaçırdığını bilir ya da öğrenirse oğlan kaçırdığı kızını ailesine teslim etmek zorundadır.

2.2.5. Besmele Hakkında İnançlar

Çalışılan yazma İslam dininin kabulünden sonra kaleme alınmış bir eser olduğu için içerisinde fazlaca Besmele ve Besmele ile ilgili inanç anlayışı bulunmaktadır. Besmele çekmenin ve her anda Allah'ın adını anmanın önemi, her hikayenin başında olduğu gibi yazmanın pek çok yerinde de bulunmaktadır.

Yazma içerisinde bulunan Besmele ile ilgili inanışlar aşağıya maddeler halinde yazılmıştır.

•Bir müslüman hangi durumda olursa olsun önce besmele çekmelidir. Böylelikle ilk olarak Allah'ı anar.

- Besmele ile başlanılan iş hayır barındırır, inancı bulunmaktadır.
- Bir işe besmele ile başlanıldığında Allah da o işte insanlara kolaylıklar sunar, inancı vardır.
- İnanışa göre, Allah'ın adını anarak yapılan işin karşılığında Allah da o insanın günahlarını bağışlar.
- İnanışa göre, besmelesiz başlanılan yemeğin yarısını da şeytan yer.

2.2.6. Atasözleri ve Deyimler

Anonim halk edebiyatı ürünleri içinde atasözleri, deyimler ve vecizeler bulunmaktadır. “Atalarımızın uzun denemelere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce ya da öğüt olarak düsturlaştırılan ve kalıplaşmış biçimleri bulunan kamuca benimsenmiş önsözlerdir”. (Aksoy, 2019: 37)

Çalışılan yazmada atasözü olarak değerlendirilebilecek çalışmalar şu şekildedir.

Hezā Duā bölümünde evlilik ile ilgili bir atasözüne rastlanılmaktadır.

Bir kızı bin kişi ister bir kişi alır. (v. 48b/7)

Hezā Destān Beynamāz bölümünde gül ile bülbül hadisesinden yola çıkılarak bir atasözüne rastlanılmıştır.

Gül kuruyunca bülbüller ötmez. (v. 13/5)

Belli bir durumu ya da kavramı göstermek ve örnekleme amacıyla kendi öz anlamından bağımsız, ayrı bir anlam taşıyan, kalıplaşmış, halkın ortak dil ürünü olan sözlere deyim denir. BY00006694 numaralı yazmada tespit edilen deyimler aşağıda alfabetik sıraya göre verilmiştir.

1. Ah almak (v. 36a/11)
2. Ah eylemek (v. 41a/14)

3. Ateş düşmek (v. 46b/9)
4. Ayağına yüzüne sürmek (v. 37b/1)
5. Başını taşlara vurmak (v. 77b/8)
6. Baştan çıkarmak (v. 19b/7)
7. Can boğaza gelmek (v. 3a/1)
8. Can tende olmak (v. 2b/9)
9. Canı ayrılmak (v. 18a/2)
10. Canına kast etmek (v. 44b/12)
11. Ceza kesmek (v. 51b/5)
12. Çare olmak (v. 38a/7)
13. Dar ağacına asmak (v. 47b/4)
14. Derde düşmek (v. 1b/5)
15. Dost çıkmak (v. 35b/8)
16. Dünyaya gelmek (v. 60b/7)
17. Düşe girmek (v. 13a/7)
18. Düşman bilmek (v. 6a/6)
19. Ecel gelmek (v. 76a/2)
20. Elleriyle öldürmek (v. 57a/1)
21. Ettiğini bulmak (v. 76b/1)
22. Fayda etmemek (v. 13a/6)
23. Gece gündüz gitmek (v. 38b/12)
24. Gece gündüz yürümek (v. 54b/4)
25. Gönül eylemek (v. 77b/3)
26. Gönül vermek (v. 74a/7)
27. Gönül yıkmak (v. 28a/3)
28. Göz açmak (v. 74a/5)
29. Göz atmak (v. 26a/4)
30. Göz nuru olmak (v. 37b/3)
31. Gözlerinin feri gitmek (v. 76a/3)
32. Gözü açılmak (v. 1b/5)
33. Gözünün yaşına bakmamak (v. 12a/5)
34. Günahlardan kaçmak (v. 6b/7)

35. Haber salmak (v. 59b/3)
36. Hakkından gelmek (v. 39b/7)
37. Hakkından gelmek (v. 42b/4)
38. Hal bilmek (v. 19a/9)
39. Harap olmak (v. 18a/8)
40. Hatır gönül bilmemek (v. 18b/4)
41. Hatır yıkmak (v. 19a/6)
42. Hayali gözünde kalmak (v. 54a/11)
43. Hayran kalmak (v. 51b/1)
44. Heves etmek (v. 62a/9)
45. Hor bakmak (v. 28a/5)
46. Hücüm etmek (v. 42a/12)
47. İşi uzatmak (v. 57a/4)
48. İşini bitirmek (v. 41b/14)
49. Kalbi pak etmek (v. 9a/8)
50. Kan akıtmak (v. 43b/11)
51. Kanlı yaş dökmek (v. 73b/7)
52. Karalar giymek (v. 17a/8)
53. Karar kılmak (v. 46b/7)
54. Kefene girmek (v. 75b/8)
55. Kemikleri dökülmek (v. 14a/2)
56. Kendine güldürmek (v. 57b/7)
57. Kılıç salmak (v. 39b/11)
58. Kılıçtan geçmek (v. 43a/4)
59. Kucak kucak olmak (v. 36a/3)
60. Kul köle olmak (v. 49a/12)
61. Kurban olmak (v. 44b/7)
62. Mağkul görmek (v. 49a/13)
63. Mal kalmak (78a/1)
64. Muradına ermek (v. 21b/1)
65. Muradına ermek (v. 41b/1)
66. Nazar etmek (v. 17a/4)

67. Ne gece ne gündüzü olmak (v. 14a/5)
68. Ortada kalmak (v. 39b/9)
69. Ortadan kalkmak (v. 3a/3)
70. Revan olmak (v. 38b/11)
71. Sabır eylemek (v. 27b/3)
72. Sabrı kalmamak (v. 45a/5)
73. Sağ kavuşmak (v. 36a/8)
74. Sağ selamet gelmek (v. 41b/2)
75. Selam etmek (v. 34a/5)
76. Selam gelmek (v. 16a/2)
77. Seyr eylemek (v. 69a/14)
78. Söz vermek (v. 43a/10)
79. Şeytan kulağa işemek (v. 10a/5)
80. Şeytana uymak (v. 57a/10)
81. Şükür eylemek (v. 27b/4)
82. Teni çürüme (v. 14a/1)
83. Tez erişmek (v. 38b/5)
84. Üstüne yürümek (v. 39b/8)
85. Vaadesi yetmek (v. 72b/2)
86. Yaşlar akmak (v. 38a/8)
87. Yetim malı yemek (v. 77a/2)
88. Yüzünü karartmak (v. 41a/4)
89. Zil takıp oynamak (v. 42a/6)

2.2.7. Dua ve Beddualar

Çalışılan yazma dini içerikli bir yazma olduğu için dua kısmı oldukça fazladır. Dualarda karşımıza çıkan en önemli ve baskın konu; bağışlanma isteğidir, bunun yanında Allah'a övgü, Allah'ın verdiklerine karşı şükür, Allah'tan istekte bulunma konuları da dualarda bulunmaktadır. Yazmanın dua bölümlerinin konuları aşağıda maddeler halinde verilmeye çalışılmıştır.

- Allah'a şükür anlamı taşıyan dualar bulunmaktadır.

- Allah'tan bağışlanma isteyen dualar bulunmaktadır.
- Sevdiği kız ile evlenmek isteyen gencin duası bulunmaktadır.
- Cennete gitmeyi isteme anlamı taşıyan dua bulunmaktadır.
- Cehennem yüzü görmeme anlamı taşıyan dua bulunmaktadır.

2.2.8. Dini İbadetler

BY00006694 numaralı yazmada bulunan dini ibadetler aşağıda maddeler halinde verilmeye çalışılmıştır.

•Besmele çekmek ve her işe besmele ile başlamak dini ibadetler arasında yer almaktadır.

•Allah'a övgüler sunmak, Allah'ı her şeyin üstünde tutmak ve yüceltmek dini ibadetler arasında yer almaktadır.

•Peygamberi övmek, peygambere salavat getirmek dini ibadetler arasında yer almaktadır.

•Şeytan ve cinlerden korunmak, onlardan uzak durmak dini ibadetler arasında yer almaktadır.

•İslam'ın ve İman'ın şartlarını bilmek ve uygulamak dini ibadetler arasında yer almaktadır.

III. BÖLÜM

METİN (TRANSKRİPSİYONLU)

- 1. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanisi'nde Yer Alan
BY00006694 Numaralı Yazmanın Transkripsiyonlu Aktarımı**

2a

1.	Alahümme ağfir li hayyinā ve meyyitinā ve şahidinā
2.	Ve gāibinā ve şağyirinā ve kebirinā ve
3.	Zekerinā ve üsanā allahümme men ahyeytehü
4.	Minnā fe ahyihi alel islām ve men
5.	Teveffeytehü minnā fe teveffehü alel ‘imān
6.	Ve huzza hazel meyyite bil ravhi ve
7.	Ll rahati vel rahmeti vel mağfirati vel rızvan
8.	Alahümme in kāne muhsinen fezid fi
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

1b

1.	Kemācı actım
2.	Dağlar meşası oturmuşun
3.	Kār kāfir işler canlar küşā
4.	Sı sende ben cilāyın emān
5.	Derde düşeni közim aculdım
6.	Külü yolaniñ ey oğlan
7.	Eliniñ asamdan emān sabāha
8.	Kadar sarılmak kece cocuk söyle
9.	kel el berāsı açtım
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

3a

1.	Sucudenā ve teşehhüdenā ve temmim taksirnā
2.	Ve lā tazribihā ve cuhenā yā meylānā
3.	Allahümme rabbenā tekabbel minnā ātinā fi
4.	Ddünyā haseneten ve fi ahirati haseneten
5.	Ve kınā azābennār allahümme rabben
6.	Ağ fırlı velivālideyye ve li sütāzinā
7.	Vel misā haynā vel cemi'ül müslimîne
8.	Vel müslimāti vel mü'minîne vel mü'mināti
9.	Birahmetike yā er hamerrāhimin
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

2b

1.	İhsānihi ve in kāne müsien
2.	Fe tecāvez anhü ve lakkihil emne
3.	Vel büşra vel kerāmete vel zülfā
4.	Birahmetike yā erhamerrahimin
5.	Ve dahi
6.	Bu du'āi da namāzdan soñra okuya
7.	Al du'āi budur allahümme
8.	Rabbenā takabbel minnā salātenā ve sıyā menā
9.	Ve kıyāmenā ve kırātenā ve ruku anā ve
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

4a

1.	Kelmezden makdem tedārik kör
2.	Mek kerekdür zirā cān boġāza
3.	Kelince bu dünyā ortadan kalkar
4.	Ahret ‘amelleri acılır ol vakit
5.	Emān rabbim beni dünyāya kön
6.	Der müslimānlığımı ökreneyim
7.	Ve emir etdükiñ farzları bilüb
8.	sakınayım etdükin
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

3b

1.	Beyān
2.	Hasan basri hazretlerinden bu āyet
3.	Alındı ki her kim erden ve avrat
4.	Dan bu elli dört farzı kecede
5.	Ve kündüzde namaz ise
6.	Kıyāmet kününde āsi san
7.	Maz mudur zirā cahil
8.	Dekildür hemān hāla hayātda
9.	İken cān tende iken ‘azrāil
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

5a

1.	Farzı abdest almak dördüncü
2.	Farz beşer vakit namâz kılmak
3.	Beşinci farz cenâbetden
4.	gusül etmek altıncı farz
5.	Kişiniñ rızkına allâhu teâlâniñ
6.	Kefil olduğunu hak bilmekdür
7.	Yedinci farzkanâât etmek
8.	Sekizinci farzhelâlınden yemek icmek
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

4b

1.	Haramlardan kacınayım diseñ
2.	Kerekdür asla fâile vermese
3.	Der kerekdür dünyâ da sağ iken
4.	Ökrenesin eyüdiñ derler
5.	Ve dahi elli dört farzıñ eker
6.	Ki farzı allahu teâla beni bilüb
7.	Zikir etmek ikinci farzı helâlin
8.	Den liyâser yimeñ üçüncü
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

6a

1.	On beşinci farz şeytānı
2.	Düşmān bilmek on altıncı
3.	Farz kur'āna hacet tutmak on
4.	Yedinci farz ölümü hak
5.	Bilmek on sekizinci farz
6.	Şeytānı düşmān bilmek on
7.	Tokuzuncu farz emri bil maruf ve nehy
8.	'an el münkeri hak bilmek yikirminci
9.	Farz atāya ve anāya eylik etmek
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

5b

1.	yemek icmek tokuzuncu farz tevekkül
2.	Olmakdur onuncu farzhak teālā
3.	Dan kelen kazāya rāzī olmakdur
4.	On birinci farz niğmete şükr
5.	Etmek on ikinci farz belāya
6.	sabr etmek on üçüncü farz
7.	Tevbe etmekdür on dördüncü
8.	Farz ihlāsla amel etmek
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

8a

1.	'ilm talep etmek otuz altıncı farz allāhu
2.	Teālanıñ mekerinden emin olmamağ
3.	Otuz yedinci farz kelirini ve
4.	Terāzisini hağ tutmağ otuz
5.	Sekizinci farz fuğarāya sadağa
6.	Vermek otuz toğuzuncu farz
7.	Allāhu teālanıñ rahmetinden ümidini
8.	Kesmemek kırkıncı farz nefis
9.	Hevesine tabi' olmamak kırğ
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

7b

1.	Fa'ilden ictināb etmeğdür
2.	Otuz birinci farz
3.	Etmek otuz ikinci farz müslimān
4.	Hātunlarına nazar etmemek otuz
5.	Ücünci farz her hālde sadığ
6.	Olmakdur otuz dördünci farz
7.	ğulāğını yarāmaz sözlerden
8.	Hıfz etmek otuz beşinci farz
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

9a

1.	kırk altıncı farz tekebbürlük
2.	Etmemek kırk yedinci farz
3.	Yetim malı yememek kırk sekizinci
4.	Farz tâze oğlana
5.	yakın olmamak kırk toğuzuncı
6.	Farz beş vaķit namāzı
7.	Hıfz etmek ellinci farz
8.	Zulm ile halkıñ mālını yememek
9.	Elli birinci farzhaķ teāla
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

8b

1.	Birinci farz fi sebillillāhi
2.	Tām etmek kırk ikinci farz
3.	Kifāyet miķdārı rızķ taleb
4.	Etmek kırk üçüncü farzzekat vermekdür
5.	zekat vermekdür kırk dördüncü
6.	Farzhayzhālinde avratına
7.	Cimeh etmemek kırk beşinci farz
8.	Meğāsından ħalbini bāk etmek
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

10a

1.	Beynamaāz besmelesiz yer cōreki
2.	İnşa'llah ağırır yūreki cehennemīñ
3.	Ortadır iki hey ne melmundur bey
4.	Namāz beynamaāz sūretten yaşar
5.	Şeytān kelir ҡulağına ҡulāğına işer
6.	Ölüm körününce şaşar hey ne
7.	Melmundur beynamāz beynamāz
8.	Yyitirdüķü kōz kibi hırlar ҡalķar
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

9b

1.	Ya şirk ҡoşmamak elli ikinci
2.	Farz zinādan saķınmaķ elli
3.	Ücūnci farz şerāb içmemek
4.	Elli dōrdūnci farz yalān
5.	Yere and icmemek
6.	Hezā destān beynamāz
7.	Beynamāzīñ saķālī aķdur kōbek
8.	Ler ondan baķdır namāz yūrekine
9.	oķdur hey ne dūğūnden beynamāz
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

11a

1.	Beynamāz besmelesiz yer cöreki
2.	İnşa'llah ağırır yüreki cehennemiñ
3.	Ortadır iki hey ne melmundur bey
4.	Namāz beynamaāz sūretten yaşar
5.	Şeytān kelir kulağına kulāğına işer
6.	Ölüm körününce şaşar hey ne
7.	Melmundur beynamāz beynamāz
8.	Yıitirdüķü köz kibi hırlar kalker
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

10b

1.	Eşek kibi horlar öldükünde
2.	Müslimān mezarlıkına koral
3.	Hey ne cikin yüzedür beynamāz
4.	Kel sen bu dünyāda 'ilm ökren
5.	Cāhil kalmaz ārılan yıkarlar seni
6.	Cehennemde nāriler beynamāzıñ
7.	kızımı alma ketdiki zāman
8.	salmaz hey melmundur beynamāz
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

12a

1.	Beynamāz ile koñşuluk eyleme
2.	Ekmeki kelirse yıāsın oña müslimān
3.	Diye hey ne cikin yüzzedür bey
4.	Namāz qorlar kiderler seni bir
5.	qere kılq yere aqlasañ kim baqar
6.	Közün yaşına o zamānda ne
7.	bilirseñ şer işler ki
8.	Bişmān olursuñ cennetlik
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

11b

1.	Eşek kibi horlar öldükinde
2.	Müslimān mezarlıkına qorlar
3.	Hey ne cikin yüzzedür beynamāz
4.	Kel sen bu dünyāda ‘ilm ökren
5.	Cāhil qalmaz ārılan yıqarlar seni
6.	Cehennemde nāriler beynamāzıñ
7.	qızını alma ketdiki zāman
8.	salmaz hey melmundur beynamāz
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

13a

1.	Siyāh sākalı aq yardu qocalıq
2.	Yolmışda keldi başıma dünyā sūd
3.	Yine dağlar dutdığım dünyā
4.	Fāni imiş şindi inandım
5.	kül quruyunca bülbüller ötmez
6.	Hem qocalıq fayda da etmez vermeyib
7.	Kirincek yāri başına mahbub dilber
8.	Leri kirmez oldu düşime
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

12b

1.	Olanlar yel kibi kecer cehennemlik olanlarda
2.	Tebdil şaşar cığrışır mahşerde
3.	Eli dünyanıñ kel sen bu yol
4.	Toğrudur ekri de ketme haqqıñ sözünü
5.	Tut şeytān ikini tutma her işine
6.	Cile qatma deliqlanlıq biraq
7.	Saldi künden küne könlüm kāridi
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

14a

1.	Yatır şol nâzik tenleri cürümüş
2.	Kemikleri dökülüb yatır yalıñız yatmayub
3.	korğan birden ürker tol emel
4.	Fikir iderken qabir içine kirmiş yatır
5.	Ne qabusı var ne kecesi ne kün
6.	Düzi belli ne kecesi yılan ciyân
7.	Tob tolu ölmüş yatır
8.	Yol eylemiş qarıncalar aq kızıl
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

13b

1.	İnciklerim tutmaz hem qocalıq
2.	Fayda da etmez mahbüb dilberleri kirmez
3.	Oldı düşime biñ bir kelime
4.	Sünde sorulur saqından solın
5.	Dan defterü virilen cehennemlik qullar
6.	maşerde iki dünyâ
7.	Nıñ ölüm kitâbı destân
8.	Adem oqlanı sınılarda qıvrılıb
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

15a

1.	Baykuşlar ötmüş dikleşüb dikleşüb
2.	Yatır şol yā ben yürümeyenler durdu
3.	yeniler el yeşil künler dünler
4.	Dir aklara düşüb yādırhani şol
5.	Küzel bakaraksaklı közlüdürler
6.	Şol nedim kibi erenler dürilüb düri
7.	Lüb yatırana erkek bilür ne
8.	Dişi ne ben beñ bilür ne sureti
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

14b

1.	Kül tenluceler şol selvi boylu
2.	Calar serilüb serilüb yatır
3.	Dünyāda her işin bitürmiş cümle düzenin
4.	Dağıtmış bir uzun uyķuya
5.	Yatmış közlerin acmayub yatır
6.	Yılān ciyān etüni yemiş ki ķurumuş
7.	Cürümüş ki örümcek bürümüş
8.	Yatır üstlerinde otlar bitmiş kiminde
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

16a

1.	Mestān kiminiñ abri klstān
2.	Selām kelr her kn dosttan
3.	Yeşil řāzīmān lb yatırken
4.	du'a olmuş azābı klli rafih
5.	lmş kimine ha rahmet etmiş sevinb
6.	Sevinb yatır kimin şyle unut
7.	Mışlar du'adan mahrm etmişler
8.	Adını bile unutmişlar yerinb
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

15b

1.	Cmlesinn yetişir işi elleririñ
2.	Kacırub yatırın hic taşları
3.	Yıkılmış sāc sakāl kiriñ dkl
4.	Mş teden kolar ecelmiş ağlaşub
5.	Ağlaşub yatır kimin kabri şyle
6.	sıkmış kzleri batlamış ceksin yalān
7.	Akreb şyle sokmuş tolaşub
8.	Tolaşub yatır kimi yatır şyle
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	

17a

1.	Ler ‘ömrünü zāyî idenler hem
2.	İdenler dillerini cinüb yatır
3.	Namāzlarıñ hāliñi kören haç
4.	Nazar etmez onlara bunda anda yüzi
5.	ķara āyî kibi kuvuranub yatır
6.	şol zekātın vermeyenler haccın
7.	Edā etmeyenler beş vaķit namāz
8.	ķılmayanlar ķaraları kiymiş yatır
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

16b

1.	Yerinüb yatır münāfiķlarıñ
2.	Hālini kören közi yüzi ol
3.	Muş ķara haç azāb etmesün
4.	ķullara ķabirde çağrışub yatır
5.	Aceb idüb kendini körenler şol
6.	Koñşusı incidenler ellerin
7.	Cınāyub yatır ālimlere buğz iden
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	

18a

1.	Bunları yerde cürüdi tenleri tenden
2.	Ayrıldı canları üstüne cevirilüb
3.	Yatır ertesı çok kündüzleriñ
4.	Yok kül yüzlüleriñ sacları
5.	Şol közleriñ kokusuna dökülüb
6.	Yatır
7.	Kösterir ‘amārat tāğıdır ‘amārat
8.	Ların ölür harāb olmuş yatır kövdesine
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

17b

1.	Dürüst abdest almayanlar avnî namāz
2.	kılanlar imāmdan ökren secdeye inen
3.	Ler başı başı merkeb başı kimi olmuş
4.	Yatır hic bir dem evden ketmeyenler anadan
5.	Ayru tumayanlar kefeni birünüb birünüb
6.	Yatır ne ‘acāyib şu anadan
7.	Ayrıldı oğlanlar haq böyle nezdi
8.	Dolaşub yatır kimi yatır şöyle
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

19a

1.	Kel ey dilber k̄ān eyle seni
2.	ḳandan saḳınırım asān
3.	Yeldālar tuḡānu ider seni
4.	Künden saḳınırım aḡām
5.	ḳanı hıṣımla begüm ben
6.	Hātırını yıḳma yanāḡıña
7.	Külleri soḳma seni külden
8.	saḳınırım yola kider yol
9.	Daşım var hālden bilir
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	

18b

1.	Tuz dökmeyenler dekme kimseye yüz
2.	Asmayanlar kuşlar sarāya
3.	Ler bir cuḳura kirmiş yatır ölüm
4.	Hātır köñül bilmez yatır hic
5.	uyḳuya ölüm atāşına
6.	Kimi yatmaz kefen tonı kiymiş yatır
7.	Her kim ki rahmet coḳ ḳazanur fātih
8.	ne yazan
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

20a

1.	BOŞ SAYFA
2.	BOŞ SAYFA
3.	BOŞ SAYFA
4.	BOŞ SAYFA
5.	BOŞ SAYFA
6.	BOŞ SAYFA
7.	BOŞ SAYFA
8.	BOŞ SAYFA
9.	BOŞ SAYFA
10.	BOŞ SAYFA
11.	BOŞ SAYFA
12.	BOŞ SAYFA
13.	BOŞ SAYFA
14.	BOŞ SAYFA
15.	BOŞ SAYFA
16.	BOŞ SAYFA
17.	BOŞ SAYFA
18.	BOŞ SAYFA
19.	BOŞ SAYFA
20.	BOŞ SAYFA

19b

1.	Hâldaşım var başında
2.	ğardaşım var seni andan sağı
3.	Nıram kaçlarıñ ‘aynı
4.	Hilâldür közleriñ aldı
5.	Beni öyle müştâk olmuşum
6.	Ki öbesim keldi seni bu küzel
7.	Lik bir belâdır ki beni başdan
8.	sefâsını sür
9.	Meyen ‘âşık hemân âlemde
10.	Eşekdür
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

21a

1.	BOŞ SAYFA
2.	BOŞ SAYFA
3.	BOŞ SAYFA
4.	BOŞ SAYFA
5.	BOŞ SAYFA
6.	BOŞ SAYFA
7.	BOŞ SAYFA
8.	BOŞ SAYFA
9.	BOŞ SAYFA
10.	BOŞ SAYFA
11.	BOŞ SAYFA
12.	BOŞ SAYFA
13.	BOŞ SAYFA
14.	BOŞ SAYFA
15.	BOŞ SAYFA
16.	BOŞ SAYFA
17.	BOŞ SAYFA
18.	BOŞ SAYFA
19.	BOŞ SAYFA
20.	BOŞ SAYFA

20b

1.	YAZI OKUNMUYOR
2.	YAZI OKUNMUYOR
3.	YAZI OKUNMUYOR
4.	YAZI OKUNMUYOR
5.	YAZI OKUNMUYOR
6.	YAZI OKUNMUYOR
7.	YAZI OKUNMUYOR
8.	YAZI OKUNMUYOR
9.	YAZI OKUNMUYOR
10.	YAZI OKUNMUYOR
11.	YAZI OKUNMUYOR
12.	YAZI OKUNMUYOR
13.	YAZI OKUNMUYOR
14.	YAZI OKUNMUYOR
15.	YAZI OKUNMUYOR
16.	YAZI OKUNMUYOR
17.	YAZI OKUNMUYOR
18.	YAZI OKUNMUYOR
19.	YAZI OKUNMUYOR
20.	YAZI OKUNMUYOR

22a

1.	BOŞ SAYFA
2.	BOŞ SAYFA
3.	BOŞ SAYFA
4.	BOŞ SAYFA
5.	BOŞ SAYFA
6.	BOŞ SAYFA
7.	BOŞ SAYFA
8.	BOŞ SAYFA
9.	BOŞ SAYFA
10.	BOŞ SAYFA
11.	BOŞ SAYFA
12.	BOŞ SAYFA
13.	BOŞ SAYFA
14.	BOŞ SAYFA
15.	BOŞ SAYFA
16.	BOŞ SAYFA
17.	BOŞ SAYFA
18.	BOŞ SAYFA
19.	BOŞ SAYFA
20.	BOŞ SAYFA

21b

1.	Bu dünyāda murādına ermiş
2.	Varmıdır halen ben ermedim
3.	Murād bilmen ey ey
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

23a

1.	Yüzü nūr amūyı eyleyen magmur
2.	Oldur yağduran yağmur bitüren
3.	Bađılan bostan cūn evvelden
4.	Düzen oldur amū nađşı yazan
5.	Oldur kirü soñra bozan
6.	Oldur inan mü'min iseñ
7.	İnan nazar ıl söz (okunmuyor)
8.	Bu işlerde husūlüne salavat
9.	Ver rasūlüne ketürdi āyet
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

22b

1.	Destān
2.	hađđā şükür idelüm her bāri
3.	Yaratdı süreti insān
4.	Kim öldür fā'il muhtār
5.	Anıñ emrindedür ekvān
6.	Duran öldür
7.	Odur ihyā iden cismi
8.	Kerekdür kim anıñ ismi
9.	Ol destān cihānı eyleyen
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

24a

1.	Bu naqşı siyâset kı1
2.	Kice k�nd�z riy�zet kı1
3.	Bulanın dahi razı
4.	Hazar eyle s�t�hiden (okunmuyor)
5.	C�n her mala hiden yen�b
6.	Derdi ilh�miden ol bu
7.	Cıkarıñ biz y�n her işde
8.	Emrini k�zler s�liñ s�z�ni
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

23b

1.	Ket�rdi �yet qur�n budur
2.	l�yık olan cana kireñ kim
3.	Yolun yana �am�
4.	Ve ins�na bitirdi �yet
5.	qur�n h�d�ya kezme kı1
6.	Her dem �ul�ğıñ tut
7.	Bize bir dem saña bir ben
8.	Bey�n idem nedir k�reyim
9.	fur�n haqq� her dem ‘ib�det kı1
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

25a

1.	Sekrān eker āķıl iseñ
2.	Bu kün tefekkür ķıl bunuñ
3.	sōzi ‘imāret kōsterir
4.	oķı sōzi öldürür virān
5.	Neğimi semmi ķātildür ölür
6.	ķan bu dünyā
7.	Niñ sefāsı yok cevri
8.	Cefāsı coķ hic
9.	vaķāsı yok ķamu ķavli ölüb
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

24b

1.	Emrini kōzler sūliñ sōzünü
2.	İzler yürekde ‘aşķımı kōzler
3.	Kim oldur canıñā cānan
4.	saķın dünyāyı elde etme
5.	Saña baķi ķalır sanma
6.	‘adudur dost olur sanma
7.	Dişinebilir saña her an
8.	Anıñ eklı harābını su sanma
9.	gıl serābını icüb gaflet
	Şarābını icinde olmağıl
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	

26a

1.	Hayrîñi şerden kec her havalâr
2.	Danharâma hic el uzatma
3.	Kime kerek dil uzatma
4.	Eliñ 'işine kôz atma
5.	Kendümede bil noqsân kim
6.	zîkr et hâle kâfi saqın
7.	Kim ölüme lâyıq ol
8.	Tâ kim saña şâfi kecer
9.	Kündüz oqu qur'ânı sözü imdi
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

25b

1.	Cihândan almağıl lezzet
2.	saqın kim eyleme ragbet
3.	Bu dünyâ kâfi cennet
4.	Ol budur mü'mine zindân
5.	Kişi hic zevki 'işratde
6.	Ölür mi dârî mühnitde
7.	Ne yatırsın bu gamlar
8.	Da kecüb kide küzer serbân
9.	Kel imdi çıkmadan serden nice kör
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

27a

1.	sūfi ul azdı albii sāfi
2.	Hūdādan eyleyüb hafi her
3.	Emirde uzat kerdān cür
4.	Etden hafi idüb dag
5.	Lar köküne da'imā aqlar başından
6.	Kürsüler caqlar aqlar asd idüb
7.	'amman aa āı ne
8.	İsek kii virāı
9.	Yolua başı közüden dü
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

26b

1.	Anı asmasın taleb eyle
2.	Mutmān bolasın
3.	Tā olur zāhir
4.	Nice beyhān harāma tutmaz
5.	ulāı icine közden
6.	sāı solu
7.	Vardur azı cogu
8.	Bulursun hūd atı
9.	Olan ölümindür seni
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

28a

1.	Bu halkıñ hāline baqma
2.	Yugma qāline bakma cihanda
3.	Bir köñül yıqma eliñden kelür
4.	Sen it şehādet saqın
5.	Kimseye baqma hor sen
6.	İsem yerinde tavr
7.	Gāşā eyleyüb bir kün
8.	Bu ‘ālem halkına ey cān
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

27b

1.	Yere yaşı dökülür nitekim
2.	Nefs qahr yolunda eyler belāl
3.	Kelse sabr eyle aña her dem
4.	De şükür eyle nasib etdi
5.	Saña imānı
6.	yerlerse du’ā eyle
7.	Sökerlerse dükün olmaqıl
8.	Düşmān nazar qıl
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

29a

1.	nāķıs kimi kāmıl kimi ‘ilm
2.	Eyler ‘āmil kimi nā’im kimi
3.	Kimi sūfi kimi ‘āşıķ kimi
4.	sādıķ kimi kāzib kimi
5.	İşler haķķa lāyuķ kiminüñ
6.	İşi tugyān kimisi icindür
7.	halkı vurur nā haķ yere
8.	Belki sanasıñ bu ķā
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

28b

1.	Kimi diri kimi uslu kiminiñ
2.	Köñülli yaslı kiminiñ
3.	ķalbidür baslı kimi
4.	‘irfān kimi cāhil kimi
5.	‘ālim kimi ‘ādil kimi zālim
6.	Kimi ķā’im kimi sā’im kimi
7.	kimi kimi
8.	ahmaķ kimi ‘āķıl kimi
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

30a

1.	BOŞ SAYFA
2.	BOŞ SAYFA
3.	BOŞ SAYFA
4.	BOŞ SAYFA
5.	BOŞ SAYFA
6.	BOŞ SAYFA
7.	BOŞ SAYFA
8.	BOŞ SAYFA
9.	BOŞ SAYFA
10.	BOŞ SAYFA
11.	BOŞ SAYFA
12.	BOŞ SAYFA
13.	BOŞ SAYFA
14.	BOŞ SAYFA
15.	BOŞ SAYFA
16.	BOŞ SAYFA
17.	BOŞ SAYFA
18.	BOŞ SAYFA
19.	BOŞ SAYFA
20.	BOŞ SAYFA

29b

1.	Melikıdur anıñ sultān ne
2.	Müslimāna qalmanı
3.	Bu dünyā
4.	‘ümmetim
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

32a

1.	Bu du'ā'ı söyleyen hic bir zarar
2.	Etmekem kâdir olmayalar 'itikâd birle
3.	Okuya kenef andan soñra kibre
4.	Ol du'ā'ı budur gaflet olunca
5.	Allahümme inni e'uzübike min enücüs
6.	Vel hebâisi ve hufzini min şerri
7.	Eş şeytâni vel cinni bifazlike ve
8.	Keremike yâ ekremel ekrem min
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

31b

1.	hezâ duā'ı
2.	Ve dahi her kim kenāfe kederken bu
3.	Du'ā'ı okuya zirā kenāf şeytân
4.	Larıñ evidür eker bu du'ā'ı şerif
5.	oğumadan kirse ol âdemle şeytân
6.	Añlaşır dert bulmağ sebeb olur
7.	Her kim bu du'ā'ı okusa da kirse
8.	Heb neğder şeytân lar ve cinler
9.	cıkub kaçarlar
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

33a

1.	Bu du'a'ı söyleyen hic bir zarar
2.	İnanmayan cevr olur ol
3.	Okuycak âyet budur gaflet
4.	İsem allahı er rahman er rahim
5.	Bismillahillezi lâ yezurru me
6.	İsmihi şey ün fil arzı ve lâ fissemâi
7.	Ve hüvel semî'ül 'âlim allahümme
8.	Uhfezi min şerri eş şeytân
9.	Ve min şerril dünyâ ve ve mâ fihâ ve ente
10.	'alî külli şey'in kadir
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

32b

1.	Hezâ Du'â'ı
2.	Ve dahi her kim kece bir yol kitse
3.	Ve ya sokakda kezse bu âyeti
4.	Üc kere okuyub kendüne
5.	Okursa ol kimseden şeytân
6.	Ve ecinni ve hayâl uzakkacsalar eker
7.	Ol kişi sarmalukda dahi
8.	Yatsa hic bir zarar körmeye
9.	Bu âyeti kerime söyleye bunu
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

34a

1.	Kıldılar sâzı harrem oldı
2.	Bunlaru ey ‘amelü ey ‘amelü muhammed hanefi
3.	Kamu kıssa ihtisâr üzere
4.	Oldı tamam okuyub diñleyene
5.	Hakdan selâm
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

33b

1.	Allahümme inneke ta’lemü sırrı ve alaniyyeti
2.	Fâkbel me’zirati ve tağlem hâceti fâ’itini
3.	Sulî ve tağlem sâfi nefsi fâgfirli
4.	Zenubî alahümme inni es’elüke imānen yübâşirü
5.	Kalbi ve yakınen sâdıkân hatta a’lemü ennehü len
6.	Yusibeni illa mâ ketebtehü aleyye ve er ruda bimā kassemttehü
7.	Altı
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

35a

1.	Kel imānu yine tehtike
2.	Otur şöyle sultān
3.	Hic gayrı kimse kirmesün tābut eydür
4.	Şöyledür benim ār ile beñ
5.	Ölmeden yekdür oğluñ etdiki işler
6.	Böylemü ölürsem beñ ölürsem künde
7.	Biñ kere ölüm cün işitdi sözini
8.	Anuñ tolu hayalün derdi özüsini
9.	Anuñ kesdi başın vermedi agā eman
10.	Zirā ketürmedi allahdan imān
11.	Tābutuñ cün oldukunu bildiler kāfirleriñ
12.	Coğını kerüye dönderdiler kimisi
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

34b

1.	BOŞ SAYFA
2.	BOŞ SAYFA
3.	BOŞ SAYFA
4.	BOŞ SAYFA
5.	BOŞ SAYFA
6.	BOŞ SAYFA
7.	BOŞ SAYFA
8.	BOŞ SAYFA
9.	BOŞ SAYFA
10.	BOŞ SAYFA
11.	BOŞ SAYFA
12.	BOŞ SAYFA
13.	BOŞ SAYFA
14.	BOŞ SAYFA
15.	BOŞ SAYFA
16.	BOŞ SAYFA
17.	BOŞ SAYFA
18.	BOŞ SAYFA
19.	BOŞ SAYFA
20.	BOŞ SAYFA

36a

1.	Kezir ali indi öbdi iki közüni oğlān
2.	Hasan hüseyin aña erişdiler kucak
3.	Kucak oldılar sarmaşdılar
4.	Muhammed hanefi eydür bensiz müřtāk
5.	İdüm hoş erişdikün mutlaka
6.	Cok şükürler olsun yaradan hakka
7.	Ali eydür cok şükürler allaha sağ ka
8.	Vuşdurdum sen řāh ali kördi
9.	Kövdesini pare pare libasları yaralanmış
10.	Dökölmiş nāzik teni yaralanmış sökölmiş
11.	Bir ah atdı meydāna kirdi ali kāfirleri
12.	Tutmağa sundı ali eydür tabut
13.	Toldı saña işitdüb kören kişi
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

35b

1.	Oldı müslimān kimisi oldı harab
2.	Yağma oldı arada esbācı tāc
3.	Her ganimet mallarını derdiler cümlesünü
4.	Heb aliye verdiler şehür verdi
5.	Bir müslimanuñdan beklık ile imānuñ
6.	Yerine muhammed hanefi mine ile aldı döndi
7.	Bir kac cāriye ile medine kavmi
8.	Heb tost cıkdılar ali keldi
9.	oğlu ile baktılar işi gazā dediler
10.	mübarek size bir sefer etdi kün
11.	etdikün nikāh oldı muhammed hanefi
12.	ile mine ile nice sohbət
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

37a

1.	Ol dem ile muhammed hanefi hem
2.	Kalmış adı unı çıkmaz oldu bu
3.	Kelmişdi mîne hātunu cevrele
4.	Bakardı körür mîne hātunu üç
5.	Atlu kelür mîne hātunu
6.	Tozun yüzün siler anlarıñ kim idü
7.	Kin bilmek diler mîne eydür kimler siz
8.	Ey bunda kelmiş tutub
9.	Toğrı yolu ali eydür ben alimü ey cānım
10.	Hasan hüseyin iki oğlum benim
11.	Mîne hātun eşitdi ali sözünü
12.	Ferāhından yetirdi özin kendi
13.	Kercek ali sen
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

36b

1.	Kalsun olumuñ üstüne
2.	Deyirsin nāzik tenini tatınu yaralar öresin
3.	Böyle dedi sordı meydāna atı
4.	Cünki kördi kāfirler bu bu heybeti kövde
5.	Ler keldi yine behlevanlaru kırıcı
6.	Keldi yine biz bunuñla başa çıkamazız
7.	sındı ol dem tābutuñ askerleri
8.	meydāna kelmedi ilerü biri iri dikine
9.	birkılıc urdı ali ol kāfiriñ co
10.	ğını kırdı ali hasan hüseyin kırdı
11.	heman kirib kāfirlere vermez eman
12.	ali vardı tutdı filhāl tābutı
13.	tepesindenkacar ol kötü ali eydür
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

38a

1.	Bakdı kanı akar sızlaşur
2.	Bu nice hem kalmadı cäre
3.	Cetiñ kurdı ağlamağa başladı közi
4.	Yaşı akmağa başladı dedi yā rabbi
5.	sen varken kime yalvarıp
6.	babam kelmedi bu benüm
7.	Derdime care olmadı mine hātun dahi
8.	Akıtdı yaşlar orta yerde kaldı işi yolda
9.	Dışı kāh oturur kāh beler dört yanına bakar
10.	Ceteler kelir ali dahi gāzadan kelmişdi
11.	Medine üç kuşakkelmışdi dü
12.	Şinde muhammed kördi ali közlerini yaşlu
13.	Kördi ol ali eydür yaşlu közünü
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

37b

1.	Atılanuñ ayağına yüzine sürer ali eydür
2.	Hak sevindirsin seni muhammed hanefi
3.	Bağrım yārası közüm nurı cikerü
4.	Şem deyü ver baña sevindir
5.	Sen beni dahî bilmez oldım anı
6.	İşidülmez oldı oldı tekbiri
7.	Ali mîneden işitdi bu sözi
8.	nağra ördi tağı yazı
9.	muhammed hanefi eşitdi önün babamın yağa
10.	döndürdi yüzün ataşın kördi
11.	ol dem ölmüşkin kine buldı
12.	cān diliñ ayağına sür yüzün
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

39a

1.	Şol kader ağladı ağladı bunlar eriş
2.	Kider kelür libâslar yatdı yaşa sabâh
3.	Oldı dostum bindi ata meydâna keldi
4.	Ol bir cenk tuta biñ kişi sayarlar idi
5.	Anı rüstem erişdi dutmaka oğlânı rüstem
6.	Meydâna kirincek mine benü ört didi
7.	Rüstem cenkine soñ kanuñ akdı cäreñ
8.	ata kılıc üreyin könder
9.	Mek lâyıq dekil baña kel sen otur rüstem
10.	Ben ikisi meydâna kirdi
11.	Turuşur bir bir ne hamle idüb u
12.	Raşur caldı altmış kez öl bunı
13.	Tolmışdı rüstemiñ ol küni kârı rüsteme
14.	Bir kılıc urdı ol sacını kesdi tânın
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

38b

1.	Kimse musibetini düşdü uzak kimse
2.	Dahi muhammed hanefî oğlı aña şimdi
3.	Tâbut askerin üstünde durur kendi dahi
4.	Kâfiriñ cenkindedür cevre yanın aldı
5.	Kâfir cenk ider tez erişir oğluñ
6.	Nice cân kider garab seyyid şimdi yollara
7.	Bakar senüñ icinün közlerinden yaşu
8.	akarhasan hüseyin el bile tez erişir
9.	oğlu öldüm uykudan
10.	uyanır miskin ‘amberi cânına boyanır
11.	o kelmeden revân oldı hasan ile
12.	hüseyin aldı hemân kece kündüz
13.	ketdi ol dem yolına var erişdi
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

40a

1.	Vermez emān yikitmiş birden bir turub
2.	Semānu kah oturur kah yirinden cok
3.	Ağladı temusından ardından vermedi
4.	Bir behlevan rüstem dedi keldi bu sözi
5.	Tābut söyledi eker kızı senüñ
6.	Baňa oğlanı deri ketürem ben saña
7.	Bildikiñ kibi anı öldürsin adı
8.	Nāmıyla doldurasın rüstem aḥşam oldı
9.	Üş bukün ortada bir cenk uram
10.	Yürekine birdür kün muhammed hanefi döndi
11.	Yine za'f olmışdı cün anı körem
12.	Mine hātun cün aña karşı kelüb
13.	Kucaklayub anı atdan indirür aldı
14.	Atından hemān kovdı başından ayağından
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

39b

1.	Atınuñ belini dahı düşdi yüri üstüne
2.	Yüzi kara sanasın yıkıldı şehrin
3.	Bir minārekördi tābut rüstemde sağladı
4.	Yağlığın yüzine tutdı ağladı ağladı
5.	Tābut eydür yıkayan kideyim bu er ile
6.	Nerelere kideyim askerine dedi turmak
7.	yürek bu oğlanuñ hakkından kelir körüñ
8.	yürüdi üstüne yikit hem köz
9.	ortada kaldı ol beni birden orur
10.	halkı anı saklar yaradan allah anı ol
11.	dahı dört yanına kılıc salar hem kime
12.	urursa iki böler kırdı kāfiri ol
13.	kün yendi bağı susuz oldı
14.	kine yaralar oldı ki tākati kalmadı
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

41a

1.	Külüşürler bize ‘ār gayret yokdur
2.	Sizde hemān size satdı on yaşında
3.	Oğlan kırdı askerimi aldı kızımı
4.	Halk içinde karatdı yüzimi yine
5.	Oğlanu araya indiler çend idüb
6.	Üstine attılar sürdiler kimisi
7.	Okından kacar kime urursa dahî iki
8.	Mücbir bir yañadan kirer bir yannında yaralandı
9.	Oğlanuñ kanı akar sanki kan deryāsına
10.	Dalmışdı başından ayağından kan olmuş
11.	Kılıc sallamağa kalmadı takati zā’if oldı
12.	Ara yerde ol kişi başladı ağlamağa
13.	Kanı bu kez yollara bakar
14.	ah eyledi yürekinden bir kerre ya allah
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

40b

1.	Olmış yara kelür suyla
2.	Ezdiler yarasın sarmağa merhemdür
3.	Diler yudılar pak suyla murdar kanın
4.	Sildiler nāzik teninü başladı
5.	Eydür olub kıldı namāz allaha yakar
6.	Dılar niyāz eyledi uyumadı dünüñ bir ben
7.	sen bilürsin ya rabbel ‘alemın gariblikden
8.	dahî özihakkuñ derkāhına
9.	dönderdi hem atasını arzuladı ol
10.	cün bir meded id köre idi nākihān
11.	minehātun eh eydür kokusunu koklar
12.	közi yaşı dahî niyār eylediler bir meded
13.	ol bizim elümizi ali bildür bizim hālümüzizi
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

42a

1.	Urursa iki t̄acir k̄afirler o
2.	Kendünü bölük bölük kacar k̄afirleriñ
3.	Coğı dönüb kacdılar anda
4.	Yere sacdılar cıkdılar keldiler t̄abut kedüb
5.	Beyhud oldı askerün sık körüb caldu
6.	Rub zil takasın kamu cümle askerini
7.	Diri düşer yüz biñe yakın asker
8.	İdi bir c̄an icinde yalñuz cer
9.	On yaşında bir oğlan icün cend
10.	Eydürken ol arslanı kördiler behlüvanlar
11.	Meydana at sürdiler bu nice k̄afir
12.	Ağā hücum etdiler ol arada erenler
13.	Şāhı eraldeh
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

41b

1.	Dedi mine ile benü murāda ermedim
2.	sağ selāmet medine kelmedim dedi yā rabbi
3.	sıgındım ben saña atamı kardeşlarımı
4.	sal baña kelsün erişün kardeşlerümün
5.	Temam oldı bunda benim işlerüm k̄afir
6.	Ler kövdeme urdı çok yara zagif
7.	oldum şöyle kaldım yā ilāhı
8.	saña döndüm elümi sen bilürsin benüm
9.	cümlehālimi kardeşlerüm
10.	benimzağifluku kula t̄abut eyüdür
11.	cāre bulamadı kün oğlanuñ hakkından
12.	kelemedi kıra
13.	nu nice ar k̄abil dekil siz bir ara ali
14.	kelmeden işini bitürür tez oluñ
15.	oğlanı el ketürüñ ali kelürse
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

43a

1.	Kılıc salar her kime vurur ise iki
2.	Bāhur yaz kününde tağa düşmüş
3.	Ur kibi kırdı kāfiri acıkmış kurt
4.	Kesib yedi yüz kāfir kılıcdan kecdiler
5.	Tābut varıb anı bildirdiler biz hakkından
6.	Kelemediñ dediler secdiler bu kere
7.	Dört biñ behlevān her birisi sanırsın
8.	sāhibi kıran tābut eydür kim ketürür
9.	Se anı kayyum ideyim belüne anı
10.	İdeyim tutar ise sözümi verdim
11.	Ana kızımı siz verüñ oğlan koca
12.	Yürek irmeden tez tutuñ ana ard
13.	Ardıyla kece yerde varam bile askerim
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

42b

1.	İcini ac kurt yürüşüyle cenk
2.	Etdi muhammed kalbu kalbu urdı sağlara safi
3.	Tābut askerine eydür tez oluñ bu
4.	Oğlanuñ siz hakkından tez kelüñ
5.	gayret keldi küffāra kine oğlanuñ
6.	Cenkine kördi cün mine hatun
7.	Dahî bindi atına ğark oluben ketdi
8.	cenk alātına cāriyeleri koyuvermediler
9.	kördüm neyler bu oğlanu dediler muhammed
10.	hanefi araya düşer bir arslanuñ
11.	başına biñ kelüb şor tābut bir
12.	cıka bakar ār gayret ödi canını yakar
13.	tābut ey gam noldı arab kavmi
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

44a

1.	Tutdı yol cün sabah oldı
2.	Halayıklar keldiler kız ile oğlan
3.	Kacmış kördiler eşidicek tābutuñ
4.	Aklı ucar ve yana der başına tobrak
5.	sacar bir kişi bir kendi ardından erk
6.	Oğlanı öldürüñ kızı dönderüñ
7.	Turmadılar biñ kişi at sürdiler
8.	Anlara yakın ulaşdılar muhammed hanefi
9.	Atdılar ey mine
10.	Üşür yine sen ket ben varın
11.	Anda erlik köstereyün ol az
12.	gın nelere biñ kişi atlara erişdiler
13.	Nedür seniñ ettiğın işler dediler
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

43b

1.	Le dahi ahenk ile dört biñ
2.	Asker ata binüb sürdiler bir yarıda
3.	erdiler cümle kıldılar yine hakk
4.	Dostına yürüdiler anı tutmakkasdı
5.	Na bayardım eydim acı yoğıdı orada
6.	Yalñızca kaldı oldem arada
7.	Kāfirlerde düşmiş idi ümidi
8.	ve yahud beklilik ide dört
9.	yanında uşdılar ol sultān
10.	başından ayağından kan kāfirler arasına
11.	kider çıkar kan kılıcdan oluk kibi
12.	akar yaralandı kendüzi ākdı kanı
13.	saklar idi yaradan allah anı her kim
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

45a

1.	kabusdan turur zindān icine
2.	muhammed hanefi her ata
3.	Sürsin okur ol sağ
4.	Cünki okudugunı işitdi anuñ
5.	Kalması kararı sabrı metenüñ bir
6.	Taş kovmuşdı kabuya on kişi
7.	Yalıñuz atdı mine ol dem taşı
8.	Cıkardı zindān içinden cüvānı
9.	Eyüdü ey benüm cānımuñ cānı
10.	Dünki hem kendüsi hem hem kıldım sende
11.	Kabul eyledüm benim yārım muhammed hanefi
12.	Eyüdü ey cānım şehādet ketür
13.	kümānum teñkri birdür muhammed
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

44b

1.	Sen bir on yaşında bir oğlan
2.	Olsan bir bādişāhıñ kızını
3.	Calasın ol kızı uykuda versin
4.	Eşke niye şimdi ib bağlayalum o
5.	Ğlan eydür varuñ kerü duruñ
6.	Kırılmadan baskun ökren ol kızın
7.	Yoluna kurbān olam kızı vermen size
8.	meker ben ölem söylediler atasuz
9.	kār eylemez bildiler kim ölmeke
10.	ār eylemez biñ kişi hamle eyledi ana bile
11.	kılıc eyledi süklü ile kuduz ile uşdı
12.	kāfir onun yürekine kasd ide bu canlar
13.	bādesi yalıñuz yürüdi urdı
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

46a

1.	Yā kim asar alî kelür işine
2.	O kâfiri keser tâbut eydür varîñ
3.	Zindāna koyuñ kiydir
4.	Dim turuñ sâyîñ saydılar anı
5.	Da zindāna koydılar mine hā
6.	Tunu meclisden çıkar oğlana
7.	‘ışk anuñ icine bakar mine eydür
8.	İş bu oğlānu bâki zāt zāhi seyri
9.	Zahî mahkum iğitikād icmedi atam
10.	Elinde bir sucı zehir er kim kendü
11.	Kılır küci kendüye kadar dişine
12.	Kelmedi almadı beni beyān etmedi
13.	Kündüzine kılmaz yine kabul benü kabul
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

45b

1.	Rasuli bu böyle dirseñ toğrı
2.	Yolı mine hātun bile söyledi
3.	Kaldurur barmağın şehadet eyledi
4.	Keydürüb koşdı ol dem
5.	Öbüşelüm kokoşalum dedi
6.	Hem oğlanu eyledür kim zinā etmeñ
7.	Ve bir nikāh eylelüm iki helāl
8.	medine şehrine kidelüm nikah
9.	babam etüñ seni baña nikāhkakdı
10.	hazırlandı ol dem de yine kılıc kalkan
11.	silāh aldı yine üç cāriye iki
12.	hāyim aldı atlara binüb kahr ile
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

47a

1.	Le vardılar mine haberi verdiler
2.	O babañu saña çağırdı kel dediler
3.	Kız eve vardı sanduğı
4.	Acar acar kiydi libāsını
5.	
6.	
7.	Kıza salındı meclise keldi nazıyla
8.	Çakışır hal hal ayağında sâzıyla
9.	Bunı ötun beyi icine kaşıya
10.	andı kökden bir tolu ey
11.	Oturanlaru ayak üze keldiler ol
12.	Kızıñ hasenat hayrıñ ol diler tābut
13.	Eydür bu kızımı vermedim saña sözü
14.	Tutub uyar iseñ baña iki mehbub
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

46b

1.	Etdü meker yārim ol yalvarım
2.	Yalvarın kire benüm dinime ol
3.	Kirmez ise ben kirüm dinine
4.	Kirem eylerse kabul ben kara ve şor
5.	Olam olda yaña kul nine hātun
6.	bilmedi ahşam olunca
7.	Kararı kılmadı kece oldı kara kördi
8.	Ol cihānu uykuya vardı uyudı
9.	Cümle cihan aşk ataşı düşdi
10.	SİLİNMIŞ YAZILAR
11.	SİLİNMIŞ YAZILAR
12.	Bilmez uyut işini keldi kız dünden
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

48a

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	Keldi kadehler ile sātılar
6.	Tabut eydür oğlānu yakın kel
7.	Baňa kendi elümle şarāb vire
8.	Yüm eline aldı tābutu altun
9.	Kadeh al buñi üç kokla kelsün
10.	Ferah oğlānu eydür bu harām
11.	Dur icmezem budır imān yerdesin
12.	İcmezem bunu ceddım muhammed icmedi
13.	Atam alı yüresinden acmadı icmedi
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

47b

1.	Biri biri bulasız kece
2.	Kündüz zevki ‘aşret bulasız
3.	El kızını mı aşretsin sen yekün
4.	Her kün ol bayram düğün oğlān
5.	Eyidür dünyā varsañ baňa dinimi terk
6.	Eylemeyüb saña zevk cennet eyüdür mü’
7.	Min olan bu sağa cümle heb
8.	Yalān almazım kızını ki çok söyleme
9.	Hasta vücuduma zahmet eyleme
10.	Tabut eydür çünkü tutmaz sö
11.	Zimi hem dahı tutmadı benim sözi
12.	Mi kaldıruñ bunuñ ö
13.	Rek başını kesib öldürüb yatar
14.	Zār ağacına asıñ dediler öldürüb
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

49a

1.	Demez kökümüz keser heb
2.	Bir komaz iş bu oğlāna dimez
3.	Eyleyelüm elde yayub anā cok
4.	Suylām mal virelüm köñlün
5.	Kandıralum eker mal vermek ile
6.	Olmaz ise ol bizim dinimize kir
7.	Mez ise kızım mine hātunı vire
8.	Sin aña eker kızın olursa işler
9.	Aña senüñ ile hoş iderse başın
10.	Kendi bitirür babasının işinü
11.	Alì adı dünyādan ketürler ile
12.	Vilāyet cümle saña kul olur cümle
13.	Cümlesi bu sözi magkul kördiler
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

48b

1.	Ben dahi o kün söyleme hasat
2.	Vücutuma zahmet eyleme tābut
3.	Eydür sözimi tut ic bunı bir kıtım
4.	Verdim anı dinime kir sözimi eyle
5.	Kabul mine hātun karışur yen
6.	Saña kül küzellik sāyi olmışdur
7.	İstediler virmedim çok adama
8.	Kızım kibi küzel yokdur bu zeman
9.	Anda vardur cennet hurisinde nişā
10.	Nın virmedi oğlānı dñi terk etmezem
11.	Tābut eydür tez ketürün kızımı
12.	Körürse tutar sözimi
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

50a

1.	Dedi kirişdi meydān icine
2.	saldıkılıcı okuna kıcına sāğına
3.	solunakılıcı salardı her kimse
4.	Urdıysa ikiye bölürdi iki yüz
5.	Kafiriñ kalmadı biri kalmadı iki
6.	Yüzden biri diri vardı
7.	Kesdi behlivanlarıñ başını el
8.	Yüz salını birdi eşine
9.	Bekler yine başın alub döndü ol
10.	sağ selāmet medineye keldi öl
11.	Dikine kodı meydān icine başın
12.	‘acebledi ol başı kören kişi
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

49b

1.	Muhammed hanefi meydana kötirdiler hazin
2.	Olub keldi orta yere sıra
3.	Laşur ağırır tenindekilere miskiler
4.	Kül solar yola ezdiler yārasına
5.	sarmağa merhem düzdiler acı
6.	Tatlu merhem düzdiler az zamān
7.	Da hoşca oldı ol cüvān
8.	Elli zagif idi akışır idi kan yine
9.	Ketürdiler meclise anı zagf idi
10.	Tidrer idi teni tābut eydür
11.	Cesete ciller kelürler
12.	Var ise calalar cümle bekler
13.	Keldiler toldılar heb tābutuñ
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

52a

1.	Dedi kirişdi meydān icine
2.	saldıkılıcı okuna kıcına sāğına
3.	solunakılıcı salardı her kimse
4.	Urdıysa ikiye bölürdi iki yüz
5.	Kafiriñ kalmadı biri kalmadı iki
6.	Yüzden biri diri vardı
7.	Kesdi behlivanlarıñ başını el
8.	Yüz salını birdi eşine
9.	Bekler yine başın alub döndü ol
10.	sağ selāmet medineye keldi öl
11.	Dikine kodı meydān icine başın
12.	‘acebledi ol başı kören kişi
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

51b

1.	Ol başı kören hayran kalub
2.	Gazādan döndi alı eve kelüb
3.	Alı eydür eyledüm bu nice
4.	gaza eylemişim canlarına cok
5.	Cezā kesmedim bunuñ kibi büyük
6.	Başı zehir erdürüb başı kören
7.	Kişi dediler oğlānuñ muhammed hanefi
8.	Ketdi kün kelmeden birden hanife
9.	Kanda ketdikini āyan bu başı
10.	Kesmez kötürmiş ol hemān söylemedi
11.	Hayr şer bize esirüñ cevñ cefā
12.	viresiñ eve keldi kör
13.	Di alı oğlını uyudı közlerine
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

53a

1.	Dedi cānımın cānı ol ne başdur
2.	Söyle kel anı yaña kanda rāmet
3.	Keldiñ sataşduñ sen aña haber virdi
4.	Koruya verdiğini tābutuñun selamını
5.	Bekcilerin kirdiğini evden çıkdım bir
6.	Keyik kördüm dedi koruya vardum
7.	Dedi kāfirler beni araya aldılar
8.	Kırdım iki yüz benümle cānıñ ko
9.	Kā kıldılar kırdım iki yüz kafir
10.	Anda yatur
11.	Anları kırdım iki yüz kişidür
12.	Cok eşiddi alı oğlından anı
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

52b

1.	Ol başı kören hayran kalub
2.	Gazādan döndi alı eve kelüb
3.	Alı eydür eyledüm bu nice
4.	gaza eylemişim canlarına cok
5.	Cezā kesmedim bunuñ kibi büyük
6.	Başı zehir erdürüb başı kören
7.	Kişi dediler oğlānuñ muhammed hanefi
8.	Ketdi kün kelmeden birden hanife
9.	Kanda ketdikini āyan bu başı
10.	Kesmez kötürmiş ol hemān söylemedi
11.	Hayr şer bize esirüñ cevñ cefā
12.	viresiñ eve keldi kör
13.	Di alı oğlını uyudı közlerine
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

54a

1.	Zinhār oğlu koruya varmagil
2.	Kezmeñ diler sağ asar ol kışıñ
3.	Kim saña körüñdi ayān şeytān
4.	Dur saña ketürür bir zamān hoş
5.	Vasiyyet ana alı isem ol diñledi
6.	Ali yine bir kün ol alileri tuzā
7.	Ketdi kāfir eline ide gazā hasan
8.	Hüseyin kötürdi bile muhammed hanefi
9.	Kelmedi dile eve arzuladı
10.	Dahı kördiki kişiyi arzuladı
11.	Nakıs atıñ aklın alur hem hayāli
12.	Dahı közüñde kalur yine ketdi
f13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

53b

1.	Dedi oğlı emri benim cānımıñ cānı
2.	Kendü var tehlike var varmagıl bir dahı
3.	Sende ol koruya varmagıl iş bu
4.	Dünyā tolu düşmān durur bize
5.	Eylemişin cānlarına cok cezā ol
6.	Tābut dahı ol düşmān durur
7.	Ketdi
8.	Dur kırdıñ ise korusıñdan iki
9.	Yüz kākumaz koru korusımı
10.	Askerü kırduđuñ bilmiş ola
11.	Belki dahı kāfir kelmiş ola ol
12.	Kāfiriñ askeri kanı cokdır
13.	Yedi yüz biñden dahı cokdır
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

55a

1.	Yağımı dutub aldılar cüvanı dediler
2.	Kim
3.	Tezcek hemān muhammed hanefi der hun
4.	Söylemen kendü kendüne ile
5.	Kasd eylemen ben size cenk etmeye
6.	Kelmedim bir keyik bir dem anı hem
7.	gayrı kāfire yek bilmezem ‘izzet
8.	İdüb aña hürmet kılmazam atam
9.	Bu ne asla secde kılmadı kāfiriñ
10.	Hic birisini bek bilmedi kördiler
11.	Eylemen sözini kabul sözlerine
12.	Köre cevāb verür ol biñ kāfirü
13.	Kasd etdi aña ol yālñuz her
14.	Bir kalmadı ol küzel şā
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

54b

1.	Kişiye tutmakkasden cıkdı
2.	Bakdı ol diniñ üstüne tā
3.	But meker haber olmışdı koru
4.	Ya biñ kişi kelmişdi kece kün
5.	Düz cevre yürürler idi yāru
6.	Kişi kelür mi körür idi kasdı
7.	Lar muhammed hanefi dahi dutub öldür
8.	Mek meramlar anı kördiler kim keldi
9.	Anda bir çok dişleri inci yüzi
10.	Māh tebān yüzine bakañ közler
11.	Kamaşur anı kören sohbetine ulaşır
12.	Biñ kişi ortaya aldılar anı
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

56a

1.	Ele cāre bulmadı köriziyle biñ atdı cāna
2.	Kırdı kāfirleri hic virmez emān
3.	Kafirleriñ üstine atdı okun
4.	Kırdı kāfirleri iki yüze
5.	Yakın kördiler cānuñ ile cıkılmaz
6.	Başa kendü etdiler kerü
7.	Şah dün yedi yerinden yara ur
8.	Dılar cevre yanına küc kördiler
9.	Kanı çok akdı kalmadı caresi
10.	Arada kalmadı ol cānlar pāresi
11.	Yorıldı kāfirleri calā calā ağrı
12.	Dı kolları salāh salāh kırdı üç yüz
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

55b

1.	Hide bildi hemān kördi kāfir
2.	Ler vermez emān eline aldı hemān
3.	Yayın okunı vermedi kāfir aña
4.	yakın dedi kāfirler biz dahi okı atalum
5.	Kimse dutalum
6.	Biñ kāfir öldi öldi o yazıya
7.	sanki biñ kasd etdi bir
8.	Kuzuya ol dahi arada turur
9.	İdi kāfiri ok ile urur idi
10.	etdi küffāra okun kırdı
11.	Kāfirleri iki yüze yakın kırdı
12.	Okı kalmadı kürzün aldı
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

57a

1.	Sizi ben aña kendü elimle öldürem
2.	Cümle halka öldükünü bildürem
3.	Karşucı könderdi yola biñ kişi
4.	Didi uzatmayın siz bu işi
5.	Başladılar başātlar calmağa
6.	Vilāyet tutulduğın bilmeke oğlā
7.	Nuñ tutulduğunu bildiler heb
8.	Siklet meydānına keldiler didiler
9.	Tar ağacıñ meydānına asmak
10.	İsterler uyarlar şeytāna ketür
11.	Diler meydāna ahenk ile tambır
12.	Zurna sāzı kür bendiyle buyu
13.	Rdı tābut filhāl asılır dünyadan
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

56b

1.	Kāfiri ol nākihān irişdi bu kez
2.	Kazāyı yer seren aña kimse etdi
3.	Ler üşüdiler aña tutdılar
4.	Ol közeller şāhı cānlar pāresi
5.	Akar kanı sızlaşur yarsı öyle
6.	Canıyla öldü ayān sevinür şur
7.	Bu habları şāzumān tābuta müşdüci
8.	saldılar yağni dediler ki kim tutduk
9.	Bir oğlānu habs idelüm size
10.	Ketürelüm nice bunda işinü
11.	tābut idür habs idüb
12.	Kevursız kātize necerle ketüre
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

58a

1.	Sizi ben añı kendü elimle öldürem
2.	Cümle halka öldükünü bildürem
3.	Karşucı könderdi yola biñ kişi
4.	Didi uzatmayın siz bu işi
5.	Başladılar başātlar calmağa
6.	Vilāyet tutulduğın bilmeke oğlā
7.	Nuñ tutulduğunu bildiler heb
8.	Siklet meydānına keldiler didiler
9.	Tar ağacıñ meydānına asmak
10.	İsterler uyarlar şeytāna ketür
11.	Diler meydāna ahenk ile tambır
12.	Zurna sāzı kür bendiyle buyu
13.	Rdı tābut filhāl asılır dünyadan
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

57b

1.	Uyumadan keseler yakdı bekledi
2.	Ler tābutun iyne akıl daneleri
3.	Üşdi başıma dediler rāzı dekül
4.	Köz bu iştdiler señ bizi kākı
5.	Dılar señ bu işe şimdi sen bu
6.	Oğlānu öldüresin cümle halkı
7.	kendüne küldüresin dedi öldürül
8.	Mek kücdür davuğluk öldüresiñ
9.	Alì bile zülfikāryla cekdi bunda
10.	Kele işleri de bize eller kelür
11.	Alìye kim karşı vere bilürse
12.	Uşāk dimez yikit dimez yer
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

59a

1.	Kurtara biliñ yaslu yok der beniñ
2.	Dökünür buñda bişek dökerler
3.	Tabutdan bu karımı bilmez misin
4.	Nice añdan hazar kılmaz mısın
5.	İki yüz kişi beklerüz bir yüzi
6.	Kel bekimize iledelüm biz seni
7.	Muhammed hanefi eydür siz biliñ kün
8.	Beni siz olmadan emiñ oluñ benim
9.	Atamdur alì elmür tezi ceddım
10.	Eydür muhammed mustafa hasan hüseyin
11.	Benim karındaşlarım alì ile gazāda
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

58b

1.	Uyumadan keseler yakdı bekledi
2.	Ler tābutun iyne akıl daneleri
3.	Üşdi başına dediler rāzı dekül
4.	Köz bu iştdiler señ bizi kākı
5.	Dılar señ bu işe şimdi sen bu
6.	Oğlānu öldüresin cümle halkı
7.	kendüne küldüresin dedi öldürül
8.	Mek kücdür davuğluk öldüresiñ
9.	Alì bile zülfikāryla cekdi bunda
10.	Kele işleri de bize eller kelür
11.	Alìye kim karşı vere bilürse
12.	Uşāk dimez yikit dimez yer
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

60a

1.	Cıkdı şor bülbüller destān hem
2.	Öter anda kamu ir döküle kâzı
3.	Biri birine karuşur yirür avāz
4.	Ol muhammed hanefi kördi añı hayrān oldı
5.	Acāyib kaldı cānı keski kör keskin
6.	Yürümedi katı atdan aldı kuru
7.	saldı añı uyku keldi uyudı
8.	Ol dem hemān rahat oldı keyfū
9.	Yok şöyle emin keldi ki bir
10.	Kuru meker bekler imiş kurı
11.	Yı iki yüzer ol iki yüz kırk
12.	Kişinüñ hemān tolaşırken aña var
13.	Dılar yakın kördiler birü ölmeden
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

59b

1.	Yoldaşlarum aliniñ oğlu
2.	İdü kün bildiler iki yüz kâ
3.	Fire haber saldılar biz oğrıdan
4.	Atı hamle kıldılar iki yüz kâfir ara
5.	Ya aldılar ol dahı hamle eyledi
6.	Atlaru behlüvānlık dağvāsı kılanlar
7.	Dedi yā rabbı sığındım ben saña sen
8.	Viresin nusratı okdan sokā
9.	Ya ilāhi biñ bir adıñ hakkucün ceddimiñ
10.	Mühüri nüsevvüte hakkucün atamuñ
11.	Himmetlü yoldaşı idü baña nusrattı
12.	Kursatı kuldaşar it baña böyle
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

61a

1.	Eyledüm böyle dedi kılā ya
2.	Alhı hem kuruñ kalukanıyla ata bindi
3.	Hem biñ kişi dudmadı bile kidem
4.	Bir kemendi aldı okıla yayıldı medineniñ
5.	Kün tağısından yaña sür dahı
6.	Hakka yardım ide hem du'a kıldı asā
7.	İtdi ya rasulallah saña sığındım
8.	Meded kıl bari şāy bir tāğiñ
9.	Başına cıkdı nākehān tekezzüh
10.	Kıldı bir zemān seyr etdikin bir
11.	gazā uğradı ne kim meker
12.	Āla uğrı sıcradı cıkdı
13.	O künden bir keyik şöyle küzel
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

60b

1.	Uyur katı ken uyur kırıya salmış
2.	Atı ketdi mehbub yer asar
3.	Tavanlaru sanki hak bile yaratdı
4.	Atları dedi buñlatı bir birine
5.	Udem karıştuħları hürmeti
6.	kim bu oğlān anda döğmeşir
7.	Böyle mehbub dünyāya kelmişiz de kel
8.	Söyleşürken elleri kulāk üşür
9.	Uyanub sıcrayub karşuda durur
10.	Dediler kim ey tıgıl kel kir berü
11.	Öbüb müzün elini tut ilerü
12.	Bakiñ sucakdılar vir atufı
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

62a

1.	Anuñ arşa tutdı muhammed hanefi ederdi
2.	Diler aña yönini kümiş kişi kalur takā
3.	Cün ömri erişdi heb yaşın baş
4.	Düşdi devrü meşdi dāim ahret işine
5.	Yedi yaşına kiricek ol imān maşı
6.	Küci oldı salāvātı hiyām tokuza kecdi
7.	Erişdi önüne kirdi gazānıñ tamāhı
8.	Düşdi cānına alı istemez gazā eylese
9.	Ol hevās idüb bicare kidem cün bir
10.	Kün düldüle bindi alı yeni gazā etmeye
11.	Tutdı yolu bile cıkdı ol
12.	gazāya ketmeye ataşıyla cenk
13.	gavga etmedü alı ol dem uyudı
14.	Kakdı añı dedi dönkiı versen
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

61b

1.	Anasını emmiş büyük kendü veya eydür
2.	Dir nice medine bir ‘acā
3.	Yib kendiñ bir ucun bırakdı
4.	Yere sürdi atı keyike ere ere
5.	kecdi boğazına nākehān sıcradı
6.	Cıkdı keyik dahı hemān ol keyik
7.	sıcrar tez çıkarana kacmaz döner döner
8.	Bakar o kayayı aldı eline adamı
9.	Hele diledi kim üre atı okıyla
10.	Yine eydür atı diri tutayım medine
11.	Bir ‘acāyib alnım kura kura bir mağā
12.	Raya icindeydi
13.	Tırdı bakdı kördi anda bir külüstān
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

63a

1.	Hanife idi hem ol kızın dünya ahret
2.	Hak beyaz etsün yüzün lütufuyla
3.	Beynamaz ana söyledi ey hanefi sen yaman
4.	Kel dedi kızı istedi başım üzere
5.	Ya rasul üç dileküm idersün
6.	Kabulü bir muradım aliye veresin beni
7.	Erlikin körüm nikâhlanam anı bir muradım
8.	Kız likesü allahı anı kakıyub içinün asıl
9.	Beni bir muradım oğlan virse hak baña kendi
10.	Adını veresen eker sol eydür ikisini
11.	Kıldım kabul ile aklını hak emrile
12.	Odur
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

62b

1.	Ey oğlum saña şimdi cenk etmek
2.	Le dekil sen dekilsin gazâ karazur
3.	Dekil saña mustafa da yâri kârsın sen
4.	Baña ey ciker köşem dön kel sen eke
5.	Tarılır señ efe ali ketdi
6.	gazaya muhammedhanefi
7.	Döndi eve hem oturdı evde
8.	Ol biz kan can ibâdet eyledi
9.	Kündüzün ol muhammed hanefi tur
10.	Mâ'ile babam bağa demiş idi o
11.	İdem hem medîne tağlarına yir
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

64a

1.	Hakāl ahir ömründe bir kere okuya dünyadan
2.	Ahret imān ile kere tevbe kabul
3.	Künahları bar lakin
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

63b

1.	Ol eker kim aña teñkri ar
2.	Zı ola dahı alile talgıl
3.	Olaki bunlar
4.	Temā cebra'il ketürdi allahdan selām
5.	Hanifeniñ sözini kabul eylesin
6.	Aña telkin ile itmān eylesün döndi
7.	Hanife söyledi rasul dile
8.	Kün heb cümlesi oldı kabul
9.	İkrar idüb huşu şehādet eyledi
10.	Barmağın kladırub tevhid söyledi
11.	Anı aliye nikāh eyledi
12.	Vardı söyledi hanifeden aliniñ
13.	Oğlı toğdı yüziniñ nurı
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

65a

1.	sallallahî aleyhî
2.	Yâ rabbî tevbe eyledim tevbemi kabul
3.	Eyle künahtarımı afuv eyle rahmeti
4.	Bol eyle eksik ile keldim mahrum
5.	Eye könderme eşhedü enlâ ilâhe illa
6.	Llah ve eşhedü enne muhammeden abdühü ve rasülühü
7.	Hakka ki âhîr ömrinde bir kere okı dünyâdan
8.	Âhîret imân ile kede tevbe kabul
9.	Künahtarî
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

64b

1.	Bismillâhirrahmânirrahîm
2.	Rivâyetde böyle kelmişdür hitâb
3.	Şöyle nakl eylemişdi bağzı kessâb
4.	Kendi alî kayseri rum üstüne
5.	Anıñ vilâyetini almakkasdına
6.	Tutdı anı ol imân kelmedi
7.	Kesdi başın islâm nasib olmadı
8.	Cün ğanîmet mal alub döndi yine elini
9.	İde rasule keldi bana kayseri
10.	Rum kızımı andı esîr
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

66a

1.	Yab bu du'āyı beşer vakit namāz
2.	Dansonra okuya budur
3.	ARAPÇA DUA
4.	ARAPÇA DUA
5.	ARAPÇA DUA
6.	ARAPÇA DUA
7.	ARAPÇA DUA
8.	ARAPÇA DUA
9.	ARAPÇA DUA
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

65b

1.	İde rasulde keldi yine kayseri
2.	Rum kızını andı esir köz
3.	alî
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

67a

1.	ARAPÇA DUA
2.	ARAPÇA DUA
3.	ARAPÇA DUA
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

66b

1.	Hezā du'āi ìman
2.	Bismillāhirrahmanirrahīm
3.	ARAPÇA DUA
4.	ARAPÇA DUA
5.	ARAPÇA DUA
6.	ARAPÇA DUA
7.	ARAPÇA DUA
8.	ARAPÇA DUA
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

68a

1.	solmaz vücudum büyük yara
2.	Dört harflim ağa bulam ismiñ
3.	İşkâra ikisi mim birlisi
4.	Câyâzlan dal üstüne
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

67b

1.	BOŞ SAYFA
2.	BOŞ SAYFA
3.	BOŞ SAYFA
4.	BOŞ SAYFA
5.	BOŞ SAYFA
6.	BOŞ SAYFA
7.	BOŞ SAYFA
8.	BOŞ SAYFA
9.	BOŞ SAYFA
10.	BOŞ SAYFA
11.	BOŞ SAYFA
12.	BOŞ SAYFA
13.	BOŞ SAYFA
14.	BOŞ SAYFA
15.	BOŞ SAYFA
16.	BOŞ SAYFA
17.	BOŞ SAYFA
18.	BOŞ SAYFA
19.	BOŞ SAYFA
20.	BOŞ SAYFA

69a

1.	Düz şeydā el okutan
2.	Ki yeşilleri ağılı bulalım bāri
3.	Şer el üstüne ketdiğim
4.	Seyr eyledim hak bilirüñ sultā
5.	Nun mu katemşar ekzem kırmuzu
6.	Kel üstüne cün istemem
7.	Deli deli köñül ādil kıld
8.	Kanā'at ezilen ākib kelmeñ
9.	Mükererrerden seyirir yaz
10.	Yalān bir küzelleri şāy su
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

68b

1.	BOŞ SAYFA
2.	BOŞ SAYFA
3.	BOŞ SAYFA
4.	BOŞ SAYFA
5.	BOŞ SAYFA
6.	BOŞ SAYFA
7.	BOŞ SAYFA
8.	BOŞ SAYFA
9.	BOŞ SAYFA
10.	BOŞ SAYFA
11.	BOŞ SAYFA
12.	BOŞ SAYFA
13.	BOŞ SAYFA
14.	BOŞ SAYFA
15.	BOŞ SAYFA
16.	BOŞ SAYFA
17.	BOŞ SAYFA
18.	BOŞ SAYFA
19.	BOŞ SAYFA
20.	BOŞ SAYFA

70a

1.	Eyer benim yārim beni sever
2.	Se benim selāmım vezir bādişah
3.	Öbürüleriniñ kalbi yolarsa
4.	Benden çok selāmlar var
5.	Bagdı sabahsa bagdı sabah
6.	Eserseñ bekir kendini
7.	Ev berme zülfine ellerin
8.	Yanında söyleme sākın
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

69b

1.	Dem şükāru nāziler
2.	Emdirir seniñ şerbetini
3.	Leziz mi bal üstüne
4.	Kara demilerüdü şerbet
5.	
6.	Ağlamazdu tez buluñ ketür
7.	Ayağın üzere serilelim
8.	Bekler sātın der cevāları
9.	Dır leş ol okutan deriñ
10.	Aman bilim kim nazārım
11.	Külizāra sār helā
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

71a

1.	Sekir idiñ bahcelerim
2.	Beklerim mevlām küzel
3.	Versem köñlüm ilemlerim
4.	At işlemez sarb kayalı
5.	Tağları yol ırzadı muhammediñ
6.	Kaşları bir sağınıñ takār
7.	Altun yüzimi ceker ele
8.	Köze siyāh sürme
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

70b

1.	Tenhā kāşun bād
2.	sāc devrüni süren
3.	Sened bulmuş ol varu
4.	B baruñ hub cemālin
5.	Körmüş olsa benüm icün
6.	Bir biyāda sürmüş ol
7.	Hahib arzusunu sever
8.	Bagsı sabāh kağan ‘as
9.	Bülbül hin okur
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

72a

1.	Karaca oğlan idim
2.	Korkum ölümünden kidenlerde
3.	Kelmez oldu yolından
4.	İrsāniye yahudi dininden
5.	Döndürirdi muhammediñ
6.	Kaşları ken keldi bahār
7.	Bülbül ötmeden
8.	Gamım yetüb kasātum
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

71b

1.	Kün yüziyle bervāz
2.	İden turanı andırırdı
3.	Muhammediñ kaşları kece
4.	Ođlān bütün ider ahreti
5.	Karīb bülbül bilür
6.	Öter vaktini uc tu'alı
7.	Vezirleriñ tahtını harāb
8.	İderdi muhammediñ kaşları
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

73a

1.	Elā közlerini sevdiğim dilber
2.	Hoş keşldiñ
3.	Ok bizim iliñ
4.	Harmanları savrılır
5.	savrılırda sağ yanından
6.	Sol yanına devrilir
7.	Sılamdan kideli başım
8.	Cevrilir kedme derde yār
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

72b

1.	İrmeden ecel temām olub
2.	Vādem yetmeden öldürürdi
3.	Muhammediñ kaşları
4.	Ok uc bisin
5.	Ne kezersin bu tağda
6.	Düşer kokacakkün kelme
7.	Mesir bu bağda seniñ
8.	sarmalarıñ sindi bu çağda
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

74a

1.	Hezā destān
2.	Kel ey gurbet diyārından esir
3.	Olub kalan insān kel ey
4.	Gaflet hicābından yatan insān
5.	Közi ac berdeyi kaldır mülkiñ
6.	Midür seniñ bu dünyā kıkı mecnundur
7.	Buña köñül virüb aldıran insān
8.	Kesekde duduya şeker virilirde
9.	Karār etmez nicem kör ider aceb bu
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

73b

1.	sarılır
2.	Ey inin kedin koruya
3.	
4.	Ellerde körüpde yeriyesin
5.	Bir kararda bir ardıma bakıb
6.	Közlerimden kanlı yaşlar
7.	Dökerse yedi yıldır
8.	Eridcek cekerin
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

75a

1.	Kār etmeye insān hic seniñ anan
2.	Atañ her işine hîle katan gāzi
3.	Kalmayub yatan etdi cekin bulan
4.	İnsān cāmilere kirmez iken
5.	Beş vakît kılmaz iken solmaz
6.	Lığın bilmez iken yer altına kiren
7.	İnsān bilürsün seniñ aslıñ
8.	Türābdur ‘ākıbet soñı harabdur
9.	Cennetiñ yolu írākdır dînini
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

74b

1.	Bu zindāna kiren insan ne
2.	Müşkül hāl olur gafletde yatub
3.	Hic uyutmazsın ölüm vaktinde
4.	Uyanan insān sen ver bu
5.	Derdiñ cāresini eyler elde
6.	Var iken korsandı soñra ah idüb
7.	Hayf baña deyin insān kararmış
8.	Kalbiñi nasihāt
9.	Hacerden katı olub kalbi öküret
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

76a

1.	İken anaân atañ ağlar iken evlādı
2.	Nı koyan insān ecel keldi
3.	Küni yatdı közleriniñ ferı
4.	Ketdi kah yerlere anı yatdı kabir
5.	Lere kiren insān hic
6.	Ölüm emr iken bu dünyāya kan
7.	Mazken dekme atlara binmezken
8.	Tabutlara binen insān
9.	Bu dünyāya kelen ölür her kişi
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

75b

1.	Elden koyan insān mazlum
2.	Ları döker iken kendi kendini
3.	İken tobraklara kiren insān
4.	Hüdāverdi saña bu canı hele
5.	Ararmısın dinî imānı hisāba
6.	Ceker dersini zulmkār olan insān
7.	Yürümeke üşirken ibrişim kuşak
8.	Kuşanır kefenlere kiren insān
9.	sular kibi cağlarken bülbül kibi söyler
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

77a

1.	Kelince bu cānı alınca yaşın közüñ
2.	Tolān insān yetim malını yer
3.	İken haram idü kim bilir kim
4.	Eşiñ dostuñ ölürken
5.	Ağlayub külen insān kel
6.	Sen bu fağili elden bırak hemān
7.	Kişiye imān kerek ked cāniñ
8.	Yollar irāk münker ve nekır soran
9.	İnsān kabre kirince münker ve nekır
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

76b

1.	Etdikin bulur yalāndur buña
2.	Köñül viren insān seniñ
3.	Evveliñ birimizi hem dinimiz islām
4.	Dini işde bu kün hisāb
5.	Küni hak baña dayan insān
6.	Sevmezdiñ ‘ālimleri severdiñ
7.	Zālimleri etdikin zulmleri
8.	Cezāsını bulān insān
9.	‘ömr temām olunca hem ‘azrā’iliñ
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

78a

1.	Atañ öldi cümle malı saña kal
2.	Dı serelere kiren insân
3.	Cem eylediñ bu nice malı yuğar
4.	Harac eylediñ cānı verüb
5.	Ukrağdıñ dîni ar eyleyüb
6.	Kalan insân eker ağılarsañ
7.	Bunda külesin yārın anda
8.	Kusurın yağum anda safāsın
9.	Bulān insân biz işimizi
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

77b

1.	Kelince hem dininden sorunca hak
2.	Baña dayan insân kel sen
3.	Dünyāya köñül eyleme ‘ilm kören
4.	‘ar eyleme kabriñ tār eyleme beş
5.	Vaktini kılan insan cāhil
6.	Körsen neler ider şeytān
7.	Yularlamış yadar yolun bağın
8.	Yaklaşır kider başın taşa
9.	Vuran insân seniñ anañ
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

79a

1.	Hezā kitāb cevāhir selām
2.	Bismillāhirrahmānirrahīm
3.	ARAPÇA DUA
4.	ARAPÇA DUA
5.	ARAPÇA DUA bundan soñra eker
6.	sorsalar müslimān mısın aytı
7.	Elhamdülillah ya elhamdülillah diniñ mağnāsı
8.	Nedür derlerse aytı allah teāla
9.	Ya şükür etmekdür eker sorsalar
10.	Allah teālayı nice bilürsin aytı
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

78b

1.	Sakladum kendi kendimize ağlaya
2.	Dum heva yere yalān insān
3.	Elini yüzünş yumazken dın
4.	Ve millet nedür bilmezken hic ölüm
5.	Añmazken öldükün bilen insān
6.	Kimi cāñāsın bağlar kimi yaşar
7.	İdüb ağlar hısımları malıñ
8.	Söyler kıyamayub kiden
9.	İnsān
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

80a

1.	Aleyhisselāmiñ ümmetindenim dersiñ
2.	ekersorsalar kimin mezhebinden
3.	Siñ aytı imām aǵzām ebuhaneñi
4.	Mezhebendenim eker sorsalar mezheb
5.	Kacdur aytı dördür evveliñ imām
6.	Agzām ikinci imām şāfi ü
7.	Cünci imām mālİK dördünci imām
8.	Ahmed hanbeli bu dört mezheb
9.	Cümlesi hakdur ve toǵrudur
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

79b

1.	Aytı bir bilürüm hic kimseye beñzemez
2.	Cirmātdan ve mekāndan münezzehdir
3.	Dirsiñ eker sorsalar kimiñ zürriyetinden
4.	Siñ aytı hazreti ādem aleyhisselām
5.	Zürriyyetindenim dersiñ eker sorsalar
6.	Sen kimin milletindensiñ sen
7.	Aytı ibrahim beygamber aleyhisselāmiñ
8.	Milletindenim dersiñ eker sorsalar
9.	Kimiñ ümmetindensiñ aytı muhammed
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

81a

1.	Aleyhisselāmiñ ümmetindenim dersin
2.	ekersorsalar kimin mezhebinden
3.	Siñ aytı imām agzām ebuhanefi
4.	Mezhebendenim eker sorsalar mezheb
5.	Kacdur aytı dördür evveliñ imām
6.	Agzām ikinci imām şāfi ü
7.	Cünci imām mālīk dördünci imām
8.	Ahmed hanbeli bu dört mezheb
9.	Cümlesi hakdur ve toğrudur
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

80b

1.	Mezheb deyu buñlaruñ kettikleri
2.	Yola derler eker sorsalar imāmı
3.	agzām mezhebi kimden ökreñdi
4.	Aytı imām hamāddan ve hammād imām
5.	‘alekemden o da imām ibrahimden
6.	O da imām o da ibni mesutdan
7.	O da hazreti resuldan o da
8.	Hazreti cebrāilden o da hazreti
9.	Mikāilden o da hazreti isrāfil
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

82a

1.	Den ol dahî hazreti ‘azrâilden
2.	Ol dahî rabbil ‘âleminden
3.	Ökrendi azze ve celle nitekim kur’anı zi
4.	Şānda buyurur ARAPÇA DUA
5.	ARAPÇA DUA eker sorsalar
6.	İslām nedir aytı allah teālaniñ
7.	Emrine imtişāl nehy etdiki şeylerden
8.	Kacmakdur eker sorarlarsa imān
9.	Nedür aytı dil ile ikrāra ve
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

81b

1.	Mezheb deyu buñlaruñ kettikleri
2.	Yola derler eker sorsalar imāmı
3.	agzām mezhebi kimden ökrendi
4.	Aytı imām hamāddan ve hammād imām
5.	‘alekemden o da imām ibrāhimden
6.	O da imām o da ibni mesutdan
7.	O da hazreti resuldan o da
8.	Hazreti cebrâilden o da hazreti
9.	Mikâilden o da hazreti isrâfil
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

83a

1.	Toğrı söyleyiñ eker sorsalar
2.	Yā helākı nedür aytı yalān söyleyen
3.	ekersorsalar imānı sende midür
4.	Yā sen imānda mısım aytı
5.	İmān bende ve ben imandayım
6.	ekersorsalar imān kac dürlü
7.	Dür aytı beş dürlüdür biri
8.	Meleklere imānidur oña imānı matbug
9.	Derler ve biri beygamler imānidur
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

82b

1.	Kalb ile tasdik itmekdür eker
2.	sorsalar imanıñ başu nedir aytı
3.	Lā ilahe ilallah muhammeden rasulallah
4.	ekersorsalar imanıñ tanı nedür
5.	Aytı beş vakit namāzdur eker
6.	sorsalar imanıñ yüreki nedür aytı
7.	İhlāsdur eker sorsalar imanıñ
8.	Derisi nedür aytı hayādur eker
9.	sorsalar imanıñ hayātı nedür aytı
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

84a

1.	Ve dahî imām şemsü alaıttır rahmet
2.	Allahı aleyhim buyurur her ev ve her avrat
3.	Din ve islāmı ökrenmek lazımdır
4.	Yağni farzdır eker sorsalar bilnese
5.	Ve ökür ayub taksirāt etse
6.	Ne orıcı kabul olur ve nāmāzı
7.	Kabul olur ve ne nikāhı makbul
8.	Olur ve ne boğazladığı yenür
9.	Öldüki vakit müslimān hā kabirlerine
10.	Koymazlar ve her kişiye lāzım
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

83b

1.	Oña imānı mağsum derler ve biri mü'min
2.	Lere imanı derler oña imānı makbul der
3.	Ve biri münāfiklara imandur oña imanı
4.	Merdud derler ve biri münāfiklara imānı
5.	Dur oña imanı mevkuf derler ve dahî
6.	Hazreti rasul buyurdu mü'minlere selām
7.	Viriñ amma benim ümmetimiñ yahudilerine
8.	Selām virmeñ hususen benim ümmetimiñ
9.	Yahudiler ki onları bi gāzlardur
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

85a

1.	sahaf ibrāhim aleyhisselama indi
2.	Ve tevrāt musā aleyhisselāma indi
3.	İncil isā aleyhisselāma indi
4.	Ve zebur dāvud aleyhisselāma
5.	İndi ve kur'ān muhammed aleyhisselāma
6.	İndi bu kitāblar cümlesi hak
7.	Dır ve toğrıdır her kim bunları
8.	İnanmazsa kāfir olur eker
9.	sorsalar farz kacdur aytı
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

84b

1.	Dur ökrene ve ehli iyalına ökerde
2.	Zira ahretde uc kişiye katı
3.	Beñ azāb olur dimişler ol
4.	Atasına ikinci kardeşine üçüncü
5.	Erine azāb olur nicün o
6.	Ökretmediñ deyü sorsalar
7.	Kökden kac kitāb indi aytı
8.	Yüz dört kitāb indi elli sahaf
9.	Şit aleyhisselāma indi yikirmi
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

86a

1.	Ve azā farzı kifāye ol der kibre kacan
2.	Kiminiñ icinden biri işlese
3.	gayrısından düşermiş namāzı
4.	Kılmak kibi dahî selām almak kibi
5.	Farzı deyü neye derler deyü sorar
6.	Larsa aytı şübhesiz delil ile
7.	Sābit olan şeye derler der
8.	siñ eker sorsalar vācib ne
9.	Derler aytı zannı delil ile sābit
10.	Olan nesneye derler dersin
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

85b

1.	İkidür biri farzı ‘ayndur
2.	Ve biri farzı kifāyedür amma farzı
3.	‘aynı oldur ki kişi kendi işle
4.	Mini sākıt olub olub üzerinden
5.	Düşmez beş vakit namāz kılmak kibi
6.	Dahî otuc tutmak kibi dahî zekat
7.	Vermek kibi dahî hacca ketmek kibi farzı
8.	‘ayn bunlara derler her kim bunlardan
9.	Birini inkār etse kāfir olur
10.	Neuzu billāhi teālā min şerrî el şeytān
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

87a

1.	Olur dahî kürside beytül mukaddes
2.	De fersitler olur beytül mukaddes
3.	De beygamberler olur beytül makur
4.	Da mü'minler olur eker sorsalar sen
5.	Ümmeti dağuddan mısın yoksa ümmeti
6.	İcabetden miñ sin aytı ümmeti
7.	İcābetdenim derseñ hezā beyānı
8.	Otuz iki farzı her ki otuz
9.	İki farzı bilmez oña müslimān
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

86b

1.	Eker sorsalar kible kacdur aytı
2.	Beşdür ve biri 'arşdur ve biri
3.	Kürsüdür ve biri beytül māmurdur
4.	Ve biri beytül mukaddesdür ve biri
5.	Kagbedür amma 'arşı el azim nur
6.	Dandur ve kürsi altundur beytül mamur
7.	Yeşil zer hatdandur ve beytül mukaddes
8.	Kızıl yākutdandur kābetullah
9.	Taşdandur 'arşıda curiler
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

88a

1.	Dan olan altı budur hadesten
2.	Tehāret necāsetden tehāret
3.	Setrül avret istikbālü kıble
4.	Vakit niyet icinden olan altı
5.	İftitāh tekbiri kıyām kıra'at rükug
6.	Secde kāde i ahire de teşehhüd
7.	Mikdāri oturmakdur beşde
8.	İslāmın şartı evveliñ şehādet
9.	Kelimesin ketürmekdir ikinci
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

87b

1.	Demek cā'iz dekildür otuz iki
2.	Farzı şöyle söyler altı imān
3.	Yağni imān du'āyı budur
4.	Amentü billāhi ve melā iketühü ve kütübihî ve
5.	Rasulihî velyevmil āhirî vebil kaderî
6.	Hayrihî ve şerrihî minallahu te'āla velbağsü
7.	Badel mevt hakdur ve kerekdür
8.	On iki de namāzın farzları altısı
9.	İcinden altısı dışından dışın
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

89a

1.	Tavāfa ziyāret etmek dört
2.	Dahî abdestiñ farzı evveliñ yüzini
3.	Yumak ikinci kolların dirsek
4.	Lerile bile yumakdur
5.	Ve dahî her kim bu du'āı akşām
6.	Sabāh da uc kere okusa eker ol
7.	Ölürse şehid olduğı halde
8.	Ölür ve allahu teāla ol kimseniñ
9.	Ne kadar künāhı varsa mağfıret ide
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

88b

1.	Namaz kılmakdur üçüncü oruc tut
2.	Makdur dördüncü zekāt virmekdür
3.	Beşinci hacca ketmek uc dahî uruhın
4.	Farzı evvelin niyet etmek ikinci niyetiñ
5.	Evvel ve ahir vaktini bilmeñ üçüncü tuluğ
6.	Fecriden grubu şemsden her şeyden
7.	İmsak etmek üç dahî hacciñ
8.	Farzı evveliñ ihrāma kirmeñ ikinci
9.	Arafatda vakfe durmak üçüncü
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

90a

1.	Fāgfirli magfireten min ‘indike ve dahî
2.	Her kim bu du’âi sabâh namâzından
3.	soñra yedi kere okusa allah teāla
4.	Ol kimse cehennem azābından kurtara
5.	Bu du’âi şerif sebeble ol
6.	Du’âi budur rabbenā asrîf annā
7.	ARAPÇA DUA
8.	ARAPÇA DUA
9.	ARAPÇA DUA ve dahî kabir azābından
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

89b

1.	Ve ol dahidir atı yıldırım kibi
2.	Nice bāzın allah teāla ol mübārek
3.	Du’âi şerif budur allahümme ente
4.	ARAPÇA DUA
5.	ARAPÇA DUA
6.	ARAPÇA DUA
7.	ARAPÇA DUA
8.	ARAPÇA DUA
9.	ARAPÇA DUA
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

91a

1.	Küninde hayrî ve künâhı dartıldı
2.	Ğı vakitte hayrî ağır kelme bu du'âı
3.	Berekâtile ol mübârek du'âı budur
4.	ARAPÇA DUA
5.	ARAPÇA DUA
6.	ARAPÇA DUA
7.	ARAPÇA DUA
8.	El âliyyil azim ve dahî her kim bunu
9.	Okusa küfürden kurtula allah teâla
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

90b

1.	Halâs olmak icün bu du'âı
2.	sabâh namâzından soñra uc
3.	kere okuya hic kabir azâbı körmez
4.	Bâzın allah teâla ol du'âı şerif
5.	Budur gaflet olunca i'ğtikâd bir
6.	Ler okuya rabbi lâ tezernî ferdân
7.	ARAPÇA DUA
8.	Yâ erhamerrâhimin ve dahî her kim
9.	Bunu okusa yâ rabbi kıyâmet
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

92a

1.	ARAPÇA DUA
2.	ARAPÇA DUA
3.	ARAPÇA DUA
4.	El azim bāb her kim bu du'arı
5.	Namāz ardına okusa ölcekinde
6.	Ölümi āsān ola cānı acı
7.	Sız cekmeye budur allahümme tub
8.	Aleynā kablel mevti verham bagdelmevt
9.	Ve hüve aleynā sekrātil mevti
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

91b

1.	Ol kimse küfre kirmeden hıfz idüb
2.	saklaya budur allahümme inni e'uzu bike
3.	ARAPÇA DUA
4.	ARAPÇA DUA
5.	Alāmül gaybi ve dahı her kim bunı
6.	Okusa yatsa ol kimseden şeytān
7.	Irāk ola yanına kelmeye bu gāyet
8.	Mücretdür ol du'arı şerif budur
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

93a

1.	ve cehennemiñ kokısını
2.	Aña harām kılar köstermeye ve yüzini
3.	Beyāz eyleye ol künde ki her
4.	Kesiñ yüzleri karardıkı vakit
5.	Anıñ yüzi ak ol ve kitābını
6.	sāğından vereler ve cesdini
7.	Cehennem nārından hıfz eyleye
8.	Dahî sırāt üzerine yürüdiki
9.	Vakit ayakları kaymaya budır
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

92b

1.	ARAPÇA DUA
2.	ARAPÇA DUA
3.	ARAPÇA DUA
4.	ARAPÇA DUA
5.	ARAPÇA DUA
6.	Ve dahî her kim bu du'arı abdest
7.	Alırken okusa ve allah zülcelâli
8.	Hazıretleri ol kimseniñ ahretde
9.	Ne murādı var ise revā kılar
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

94a

1.	ve cehennemini kokısını
2.	Aña harām kılar köstermeye ve yüzini
3.	Beyāz eyleye ol künde ki her
4.	Kesiñ yüzleri karardıkı vakit
5.	Anıñ yüzi ak ol ve kitābını
6.	sāğından vereler ve cesdini
7.	Cehennem nārından hıfz eyleye
8.	Dahî sırāt üzerine yürüdüki
9.	Vakit ayakları kaymaya budır
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

93b

1.	Evvelā ellerini yurken bunı
2.	Okıyan elhamdülillezi ce'ale
3.	Elmā'tahuran vel islāme Nuran
4.	Dahî ağızına su verirken okuya
5.	Allahümme eskinî min havzı nebiyyin
6.	Lā ezmā'ü bağdehü ebeden ve dahî
7.	Burnuna su verirken okuya
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

95a

1.	Min negimihā ve lā rāhītā lennār dahì
2.	Yüzini yurken okuya allahümme
3.	Beyzì ve cerì biguruke yevm tebeyyuz
4.	Ve cevhtë vetevvedü ve cevhtë ve dahì kollarını
5.	Yurken okıya alahhümme azim kitābi
6.	ARAPÇA DUA
7.	Dahì sol kolını yurken okıya
8.	Alahhümme lā tağzini kitābi şimāi
9.	Ve lā tehāsini hisāben şediden
10.	Terk
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

94b

1.	Evvelā ellerini yurken bunı
2.	Okıyan elhamdülillezi ce'ale
3.	Elmā'tahuran vel islāme Nuran
4.	Dahì ağızına su verirken okuya
5.	Allahümme eskinì min havzı nebiyyin
6.	Lā ezmā'ü bağdehü ebeden ve dahì
7.	Burnuna su verirken okuya
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

IV. BÖLÜM

**KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN
BY00006694 NUMARALI YAZMANIN TIPKI BASIMI**

KONYA BÖLGE YAZMA ESERLER KÜTÜPHANESİ

KİTAP NUMARASI: 6694

TASNİF NUMARASI: T 811 2108

KAYIT NUMARASI: 62

ESER KATALOG BİLGİLERİ

1. Müellif: belli değildir.

Dil: Türkçe

Tasnif no/Konu: 8

İstinsah tarihi: belli değildir.

Fiziksel özellikler: 95 varak, 190 yaprak

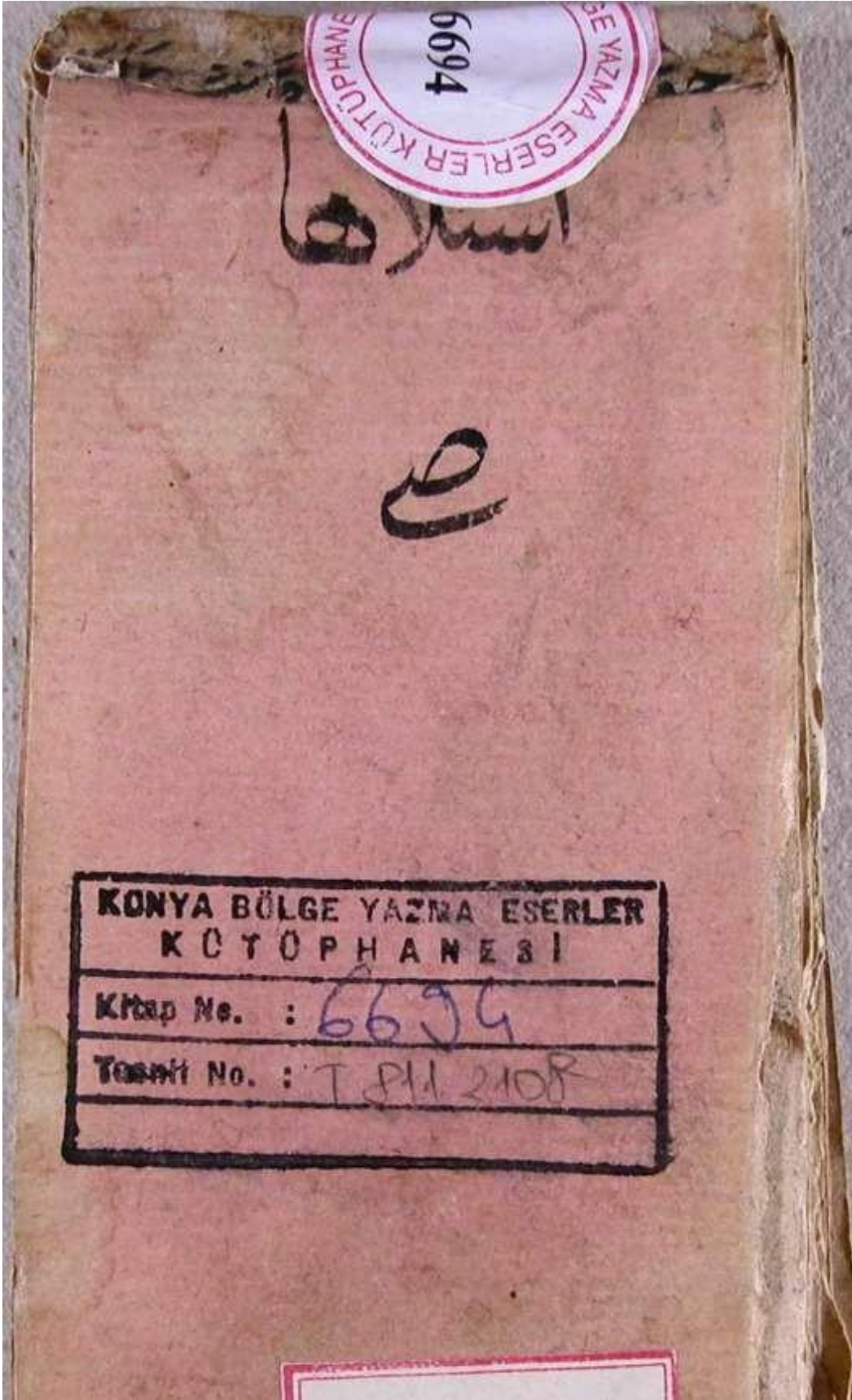
Kütüphane adı: Erzurum Kütüphanesi, Elmalı Kütüphanesi, Bursa İnebey Kütüphanesi

Koleksiyon: Erzurum Yazmalar, Bursa İnebey Matbu, Kemal Edip Kürkçüoğlu

Koleksiyon no: 11632, 447, 2961

Bibliyografik kayıt no: 446434, 444085, 17810, 276559

Materyal türü: yazma eser

ELMALI HALK KUTUPHANESI
Tasnif No : T811.2
Kayit No : 62

کما جی اجیم قرین قرین اور

طاع قریشا ایسی انور مشن

کار کافین ایشر جنر کشتا

شہے سنہ بن جلاہین امان

درجہ دشتا کی کینہ اجلیم

کول ییلا نیک ای اوغلان

ایک ایثم دن امان صباہ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَسْبِنَا وَمِيتِنَا وَشَاهِدِنَا
وَعَائِلِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَ
ذَكَرِنَا وَأَنْثَانَا اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ
مِنَّا فَاحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ
تَوَفَيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ
وَخُضِرْ هَذَا الْمَيِّتَ بِالرُّوحِ وَ
الرَّاحَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضْوَانِ
اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْنِي

إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا
فَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَلَقِهِ الْأَمْسَ
وَالْبُشْرَى وَالْكَرَامَةَ وَالزُّلْفَى
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
وَدَخِي

بُودَعَاءِ دَهْ تَمَازِدَنْ صُكْرَةَ أَقِيه
الْأَدْعَاءِ سِي بُوَدْرَه **اللَّهُمَّ**

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا صَلَوَاتِنَا وَصِيَّاتِنَا
وَقِيَامِنَا وَقِرَاتِنَا وَرُكُوعِنَا وَ

سَجُودَنَا وَتَشَرُّدَنَا وَتَشْمِيقَنَا
وَلَا تَقْضِهَا وَجُوهَنَا يَا مَوْلَانَا
اللَّهُمَّ رَبَّنَا قَبْرَنَا أَتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ اللَّهُمَّ رَبِّي
اعْفُ عَنِّي وَلِوَالِدِي وَلَا تَجْعَلْ دَنَا
وَلِئَلَّا يَخْبَأَ وَيَجْعَلَ الْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

بَيَانُ
حَسَنِ بَصْرِي حَضْرَتِ تَلَرِنْدَانِ رَوَايَتِ
أَوْلُنْدِي كِه هَر كَرِيمِ اَرْدَنِّ وَعَوْرَتِ
دَنِّ بُوَاللهِي دَوْرَتِ فَرَضِي كَجَدَّةِ
وَكُونْدُوْرَدَهْ اَوْ كَرَمَزَايَسَهْ
قِيَامَتِ كُونِنْدَهْ عَاصِي وَمَنْ
مَدْمُوْمَدَرِ زَبِيرِ اَجْرَهْلِ عَدْرَتِ
دَكَلِيدَرِ هَمَانِ حَالًا حَيَاتِنْدَهْ
اَيَكُنْ جَانِ تَنَدَهْ اَيَكُنْ عَزْرَا قُلِّ

کلمه دَن مَقْدَم تَدَارِيكَ كَوْزَه
مَك كَر كَدَر زَمِير اَجَان بُوغَانَه
کَلِجَه بُو دُنیا اوز قَادَن قَالَقَر
اخرت عَمَلَرِي اَجَلِر اَوْن وَقِت
اَمَان سَتِيم بِنِي دُنیا يَه كَوَه
دَر مَسَلِمَان لَغِي اُو كَر تَه بِن
وَأَمْرَات دُكْ فَضِيلَرِي بِلُوْب
صَقْتَه بِنِي وَتَرَاهِي اِتْدُو كِن

حَامِلَر دَن فَجِيْتَه بِنِي دِيَسَك
كَر كَدَر اَصْلَه فَايْدَه وَرَمْسَه
كَر كَدَر دُنْيَا دَه صَاغِي كِن
اُو كَر تَه سَهِي اِيْدِك دَر كَر تَه
وَدِي اَللّٰهُ دُوْرَت فَضِيكَ اَوَّل
كِي فَضِي اَنْدَه تَفَالِي بِن بِلُوْب
ذِكْرَاتِك اِي كِن بِي فَضِي حَلَا لَه
دَن لِيَس كِي مَك اُو جِن بِي

فَرْضِ ابْدَتِ الْمَوْتِ دَوْرَدَنْجِي
فَرْضِ بَشَرِ وَقْتِ نَمَازِ قَلْبِ
بَشْتِي فَرْضِ جَنَابَتِ
عَسَلِ اَمَّاكَ التَّيْبِي فَرْضِ
كَيْسِيكَ زَرْقِيهِ اَللَّهُ تَعَالَى نَدِي
كَيْفِي اَوْلَادِيهِ حَقِّ بَلِيكَ دَرِي
يَدِي فَرْضِ قَنَاعَتِ اَمَّاكَ
سَكْرِي فَرْضِ حَلَا لِنَدِي

يَمَّاكَ اِحْمَاكَ طَقْرِي فَرْضِ تَوَكُّلِ
اَوْلَمَقْدَرِ اَوْتِي فَرْضِ حَقِّ تَعَالَى
دَرِي كَلَنِ قَضَايَةِ رَايِي اَوْلَمَقْدَرِ
اَوْنِ بَرِي فَرْضِ نَعْتِهِ شَكْرِ
اَمَّاكَ اَوْنِ اِيكِي فَرْضِ بِلَايَةِ
صَبْرِ اَمَّاكَ اَوْنِ اَوْجِي فَرْضِ
تَوْبَةِ اَمَّاكَ اَوْنِ دَوْرَدَنْجِي
فَرْضِ اَخْلَا صِلَةِ عَمَلِ اَمَّاكَ

اَوَّلُ بَشِيحِي فَرَضِي شَيْطَانِ
دُشْمَانِ بِلْمِكَ اَوَّلُ التَّيْبِي
فَرَضِي قَرَأِي حُجَّتْ طَوْتَمَوَاوَةٌ
يَدِيحِي فَرَضِي اَوْلَوْمِ حَقِ
بِلْمِكَ اَوَّلُ لِكِرِيحِي فَرَضِي
شَيْطَانِ دُشْمَانِ بِلْمِكَ اَوَّلُ
طَقْرِيحِي فَرَضِي اَمْرِي بِالْمَعْرُوفِ وَنَهِي
عَنِ الْمُنْكَرِ حَقَّ بِالْمَلِكِ بِلْمِ بَشِيحِي
فَرَضِي اَثَابِي وَاثَابِي اَيْلِكَ اَثَلِي

يَكْرِيحِي فَرَضِي نِكَايِي حَلَالِ
اَوْلِيَانِ اَقْرَابِيَةِ زِيَارَتِ
اَتَمَّكَ يَكْرِيحِي اِيكْرِيحِي فَرَضِي اَمَانَتِي
خِيَانَتِ اَتَمَّكَ يَكْرِيحِي اَوْجِيحِي
فَرَضِي لَطِيْفِي تَرَدِي اَتَمَّكَ
يَكْرِيحِي دُورِيحِي فَرَضِي اَللَّهِ تَعَالَى
يَهْ وَيَتَغَيَّرُ لِرَبِّيهِ اِطَاعَتِ اَتَمَّكَ
يَكْرِيحِي بَشِيحِي فَرَضِي كِنَاهِدَتِي

فَجَوَّبَ عِبَادَتَهُ مَشْفُوعًا أَوْلَمَقَ
يَكْرِمُ التَّيْبِيَّ فَرَضَ حَوْتَقَالِي
دَن قَوْرَقَقَدَرُ يَكْرِمُ يَدِيحِي
فَرَضَ عَيْرَتَهُ نَظَرَ اَتَمَكَدَرُ
يَكْرِمُ سِكْرِيحِي فَرَضَ تَقَلَرُ
اَتَمَكَدَرُ يَكْرِمُ طَقَرِيحِي فَرَضَ
دِلِي فُحُوشِ كَلَامِنَدَن حِفْظُ
اَتَمَكُ اَوْتُوْرِيحِي فَرَضَ يَرَامَنُ

فَوَلَدَن اِحْتِنَابِ اَتَمَكُ دَرُ
اَوْتُوْرِيحِي فَرَضَ اَسْتِهْرَايُ
اَتَمَكُ اَوْتُوْرَايِيحِي فَرَضَ مَسْلِمَانُ
خَاوَتَلَرِيْنَهُ نَظَرَ اَتَمَكُ اَوْتُوْرُ
اَوْتُوْرِيحِي فَرَضَ هَر خَالِدَهُ صِلَاةُ
اَوْتُوْرِيحِي فَرَضَ اَوْتُوْرِيحِي فَرَضَ
قَلَاغِيْنِ يَرَامَنُ سَنَدَهُ كَرْدَنُ
حِفْظُ اَتَمَكُ اَوْتُوْرِيحِي فَرَضَ

عَلِمَ طَلَبَ أَمَّاكَ أَوْزَ التَّبِيحِ فَرْضِ اللّٰهِ
تَعَالَى فِيكَ مَكْرَهَاتُ أَمِينٍ أَوْلَمَقَ
أَوْزَ يَدِيحِي فَرْضِ كَلَامِيْنَ وَ
تَرَازِيْنَ حَقَّ طَوْتَقَ أَوْزَ
سَكْرِيحِي فَرْضِ فِقْرَايَةِ ضَدَقَ
وَأَزْمَكَ أَوْزَ طَقْرِيحِي فَرْضِ
اللّٰهُ تَعَالَى فِيكَ رَحْمَتِيْنَ أَمُوْدِيْنَ
كَسَمَكَ فَرَقِيحِي فَرْضِ نَفْسِيْنَ
هُوَ سَنَهُ تَابِعَ أَوْلَمَقَ فَرَقِ

بِرِيحِي فَرْضِ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ
طَعَامَ أَمَّاكَ فَرَقِ أَيْحِي فَرْضِ
كِفَايَتِ مَقْدَارِي سَدَقِ طَلَبِ
أَمَّاكَ فَرَقِ أَوْجِيحِي فَرْضِ
زَكْوَةَ وَأَزْمَكَ فَرَقِ دَوْرِيحِي
فَرْضِ حَبِيضِ حَالِنَةِ عَوْتِيَةِ
جَمَعَ أَمَّمَكَ فَرَقِ بِيحِي فَرْضِ
مَقَاصِيْدِيْنَ قَلْبِي بِأَعْمَاكَ

قَرِيبَ النَّبِيِّ فَرَضِ تَكْتَبُ لَكَ
اَتَمَّكَ قَرِيبَ يَدِي فَرَضِ
يَتِيمَ مَالِي بِمَكَ قَرِيبَ كَرِيحِي
فَرَضِ نَارَهُ اَوْغْلَانَهُ
يَقِينِ اَوْلَمَقَ قَرِيبَ طَقْرَبِيحِي
فَرَضِ بَشَرِ وَقْتِ غَايِ
حِفْظِ اَتَمَّكَ اَللَّيْحِي فَرَضِ
ظَلَمَ اَيْدِي خَلْقِكَ مَالِي بِمَكَ
اَللَّيْحِي فَرَضِ حَقِّ تَعَالَى

يَدِ شَرِيكَ قَوْنَمَقِ اَللَّيْحِي اِي كَبِيحِي
فَرَضِ زِنَادَتِ صَقْمَقِ اَللَّيْحِي
اَوْجَبِي فَرَضِ شَرِبِ اِحْمَاكَ
اَللَّيْحِي دَوْرَدِيحِي فَرَضِ نِلَاوَتِ
بِرِّهِ اَنْدِ اِحْمَاكَ عَتَمِ
هَذَا كِتَابُ بِيْمَانِ
بِيْمَانِيكَ صَقَالِي عَقْدَرِ كَوْبِي
لَرَانْدَانِ بَقْدِيرِ غَايِ بَرَاكِنِهِ
اَوْقَدَرِ هَيْتِي نَهْ مَلْعَوْنَدَرِ بِيْمَانِ

بَنِي غَازِ بَسْمَلَه سِينَه بِرِ جَوْرِكِي
اِنْشَاء اَنْتَه اَغْرِيه يُوْرِكِي جَلْمَتِك
اَوْزَقَه دِرِ اَلِكِي هِيَهِي نَه مَلْعُونَدَرِ بَنِي
غَازِه . بَنِي غَازِ صَوْرَتَدَن بِي شَانِ
شَيْطَانِ كَلِرِ قَلَا غِيْنَه اِي شَانِ
اَو لَوْمِ كُوْرِي خِيَكِ شَا شَرِ هِيَهِي نَه
مَلْعُونَدَرِ . بَنِي غَازِه . بَنِي غَازِ
بِيغِرِ دُوْ قُوْرِي كِي بِي خِيَرِ كَرِ قَالَقَد

اَشَكِ كِي بِي حُوْرِي اَو لَدُو كِي نَه
مَلِكِي مَزَرِ لِكِي نَه قُوْرِي
هِيَهِي نَه جِيْنِ يُوْرِي دُوْرِ بِي شَانِ
كَلَسِي بُوْدِ نِيَانِ عِلْمِ اَو كَرِه
جَاهِلِ قَلْمِه عَارِلِي بِيغِرِ نَبِي
جَهَنْمِه نَارِه بَنِي غَازِي
قِيْرِي اَلْمِه كُنْدِي طَامُوْنِي
صَلَه هِيَهِي مَلْعُونَدَرِ بِي شَانِ

بِئْسَ غَازٌ بِنَمَلَةٍ سَيَّرَتْهُ بِرِجْوَيْهِ
أَيْشَاءُ أَلْفَةِ أَعْرَابٍ يَوْمَ كَيْ جَلَمْتِكِ
أَوْزَقَةٌ دِرْأَكِي هَيْبِي نَهْ مَلْعُونَدَّرُ بَيْتِي
عَمَّازُ . بَيْتِي عَمَّازُ صَوْرَتَدَنُ بَيْشَارُ
شَيْطَانُ كَلْبِ قَلْبِ غِنَةِ أَيْشَارُ
أَوْلُومُ كُوزِ بَخِيكِ شَا شَرْحِي نَهْ
مَلْعُونَدَّرُ . بَيْتِي عَمَّازُ . بَيْتِي عَمَّازُ
بِغَرِ دُوقُورِ كُوزِ كَيْبِي حِرْكَرِ قَالْقَدَّ

أَشْكَ كَيْبِي حُوزِ كُرِ أَوْلِدُ وَكِنْتَهْ
مَلِكَانُ مَزْرُ لَكِنْتَهْ قُوزِ كُرِ
هَيْبِي نَهْ جَيْبِي يَوْمُ دُودُرِ بَيْتِمَانُ
كَلَسِي بُوْدُنِيَانِ عِلْمِ أَوْلَرِنِ
جَاهِلِ قَلْمَهْ عَارِلُونِ بَقَرِ كُرِ بَيْتِي
جَهْمَهْ نَارِلَهْ بَيْتِي عَمَّازِ كُرِ
قِرْبِي أَلْمَهْ كَنْدِي كَيْبِي طَامُونِهْ
ضَلَهْ هَيْبِي مَلْعُونَدَّرُ بَيْتِمَانُ

بوی غازی ایله قوشولوق ایلمه

آلمی کلرینه یه سن آکاسیلا

دیعه هی نه جین یوزلور بی

غازه قورکر کیدر کرسی بی

قده کله یه اغلسک بقر

کوزک یاشنه اوزمانده نه

اولد جغلی بلیر سیک شیشلر

بیشمان اولور سوک جیشلر

اولنلریل کیی کججه تملر اولنلر

تبدیل شلر جعفر شمشرد

آبی دنیا نیک کلر سن بویولنه

طوغر دور اگرده کتمه حقل کوزن

طوغر شیطان ایکنی طتمه هریشنه

جیله قتمه دبی قنلی لکه براق

سندی کونلر کونه کونلورم فاردی

سیاه صاقلی اقر بر دی قوجلاک
بولیمیش کلدی باشمه دنیا سود
ینده طاغیر دونندیم دنیا سه
فانی اییش شندی اینانندیم
کوز قرونجیک بول بول لر تو من
هم قجه لک قیلده اتمز و زریب
کرنجیک یار یاشنه محبوب دلبر
لری کرمنز اولدوشمه اتمز

انجلاکیم بدیم طومنز هم قوجلق
قیلده اتمز محبوب دلبر لری کرمنز
اولدوشمه بیک بر کلمه نه
شوند شور لوز صیفندن صور
دن دفتر ویریز جرم ملک قول لر نوله
سر لوز جویشر محشرده ای دنیا
تک اولوم کتانی دستانی
ادم اوغلان سنلرده قویلوب

ياتر شول نازك ○ تنلري جومش
 كلري دوكلوب ياتر ○ يالكز ياتيموب
 قورقن برذن ككلا دة ○ اولكن طول اصل
 فكري ايدركن قير ○ ايجنه كرمش ياتر
 نه قبوي وارنه ○ نه بجهي نه كون
 دزي بلونه كجهي ○ يلان جيان
 طول طلوجه نه ○ اولمش ياتر
 بولا ايلمش ○ فرجه كراق قزيرل
 كود تنلوجلز ○ شول سنلوي سيلو
 جلر سيلوب ○ سريلوب ياتر
 دنبا ده هرايشن ○ بتومش جله درين
 طاغمش ○ براوزونه ايقويه
 بتمش كوز ○ لرين اجميوب ياتر
 يلان جيان ○ اتن بيمش كوي موش
 جرومش كوي ○ اولتجهك برومش
 ياتر ايلرندة ○ اولتر بيمش كينده

بني قوشلر اوتميش . دكاشوب دكاشوب

يا تر شول باين . يور منلر دورلو

فعلر بينلر ال . بيشل كينلر طولنلر

طبر اقلر دورو . يا تر حني شول

موزل بکلراق . صقلى كوزل برلر

شول ندم كي ازلر . دور يلور دور

لوب يا تر نه . ارکلا يلور نه

دېشى نه يدک يلور . نه صوبيشي

جمله سينك يتميش . اشى الريبه

قوشروب يا تر نه . هجه طاشلوي

يقلمش صاخ . صقال کيزد دكود

موش اذن قبولر . اجلمش اغلشوب

اغلشوب يا تر . مکن قبر شويده

صقش کوزري . بطلش جقش بلان

عقب شويده . صقش طلا شيب

طلا شيب يا تر . مي يا تر شويده

مَشَانِ كَيْنِكَ • قَبْرِ كَلْمَتَانِ

سَلَامَ كَلْمَتِهِ • كَوْنِ دَوَّشَانِ

يَسْلُ شِزْمَانَ • اُولُو يَانِ كَيْنَةَ

دَعَا اُولُسْ • عَذَابِ كَلْبِي رَفَعَهُ

اُولُسْ كَيْنَةَ حَقَّ • رَحْمَتِ اَمْتِشِ سَوِيُو

سَوِيُو يَانِ • كَيْنِ سَوِيَلَا اَوْنَتِ

مِشَلَرِ دَعَادَنْ • مَحْمُومِ اَمْتِشِ كَرِ

اَدِيْنِ بِلَا اَوْنَتِ • مِشَلَرِ فِرِيُو

فِرِيُو يَانِ • مَنَاقِلَرِي كِ

حَالِنِ كَوْنِهِ • كُوْرِي يُوْرِي اَوَّلِ

مَشَقَّةِ حَقِّ • غَضَبِ اَمْتِشِ

قَوْلِهِ قَبِيْرَةٍ • جَفْرِ شَوِي يَانِ

عَجَبِ بِيُوْرِي • كَنْدِي كُوْرِنَلَرِ شُوْرِ

قُوْكَشُوْرِيْنِ • اِيْجِدَنْ لَرِ اَلرِيْنِ

جِيْنَا يُوْرِي يَانِ • عَالِمَةِ بَعْضِ اَبْدَانِ

لَرَعْرَعِ ضَاغِ اَيْدِنَلَرِ عَمِيَّتْ بَهْتَانِ
اَيْدِنَلَرِ • دِلَلَرِنِ چِينُو نَايَرِ
عَمَّا زَلَرِنِ كِ • حَالِنِ كَوْنِ حَقِ
قَطْرَ اَمْتَرَانَلَرِ • بُوْنَدَه اَنْدَه يُوْرِي
قَه آيِي كِي • كُوْمَرَنُو يَايَرِ
شُوْر زَكُوْرَتِي • وَرَمِيَانَلَرِ حَجِيْتِي
اِذَا اَمْتِنَلَرِ • بَشَرِ وَقْتِ عَمَّا زِ
قَلْمِنَلَرِ قَه • لَرِي كِيْمَشِي يَايَرِ
دُوْرَتِ اَيْدِنَلَرِ • اَلْمِنَلَرِ اَوْجِي عَمَّا زِ
قَلْمِنَلَرِ اِمَامَدِنِ • اُوْكُرْتِ سَجْدِيَه اِيْمَانِ
لَرِي يَابَشِي مَرْكَبِي • بِلَشِي كِي اَوَّلَشِي
يَايَرِ هِنِيچ بَرْدَمِ • اُوْدِنِ كَمِيْنَلَرِ اِنَاْدِنِ
اَيِرُوْتِيْمِيَانَلَرِ • كَفْنِنِ بَرُوْنُوْر بَرُوْنُوْر
يَايَرِ تَهْ عَجَابِي • شُوْم بِلَرِ اِنَاْدِنِ
اَيِرَلِدِي اَوَّلَمَلَرِ • حَقْ بُوْنِيْلَه بَرْدَمِي

بونلری بیزده • جردی قنلری قندان
 ایلدی چلری • اوستانه جوریلور
 یاز ارشی • جوق کوندوز لری
 یوق کول یوز • لولری صاجلری
 شول کوز لری • کوکونه دکولت
 یاز یازیب • وزیر برتلیری نه
 کونستری عیار • لرین طالعیدر عیار
 لرین اولرخان • اولمش یاز کولت
 طوز دکیان لر • دکله کسینون
 الکیلر کوشک • صرایه ضعیبان
 لر بر جقور • کرمش یاز اولوم
 خاطر کوکل • نیماز یاز هیچ
 ایقویه قاناز • اولوم اتاشنه
 کیم نیماز کفر • طونن کیمش یاز
 هر کیم که رحمت • جوق قازنه فاتحه
 دکلیه نه یازنه • عمت

کل ای دلبر • قان آیلمه سنی

قاندن صاقیزم آسان
یلدنه طوغان ایدن سنی

موندن صاقیزم اغام
قانی خشمه بقمه بن قولدنه

خاطرین بقه یناغنه
کولگری صوقه سنی کولدن

صاقیزم یوله کیدر یول
داشم واز حالدان یلر

حالدایشم واز بر یلشنده
قرداشم ورسنی اندان صاق

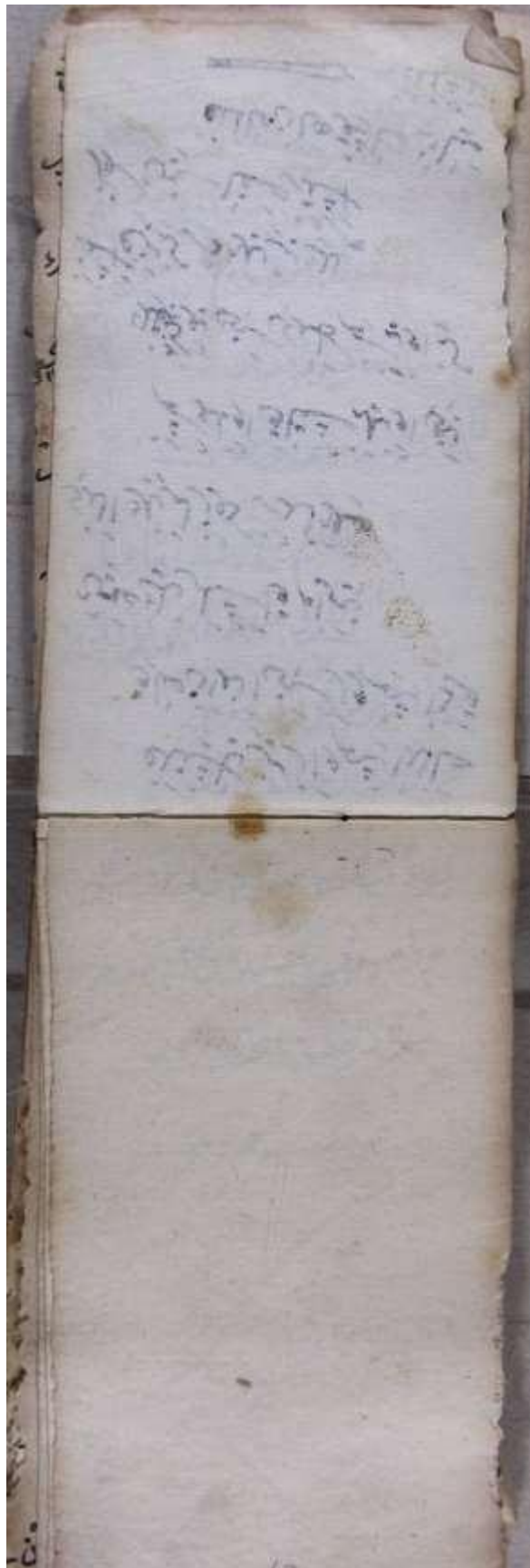
بیرام قاشلرید عین
هلاکدر کوز لریدک الدی

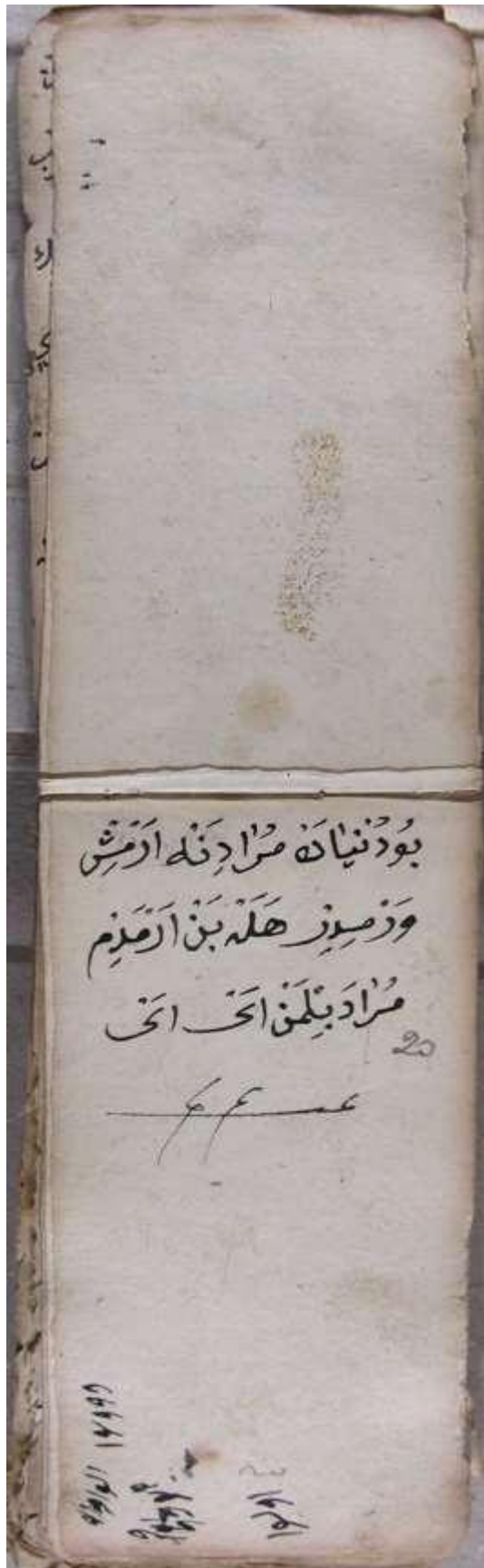
بنی اونیله مشتاق اولوشم

کله اوبه رسم کلدی سنی بو کیملا

لک بر بلا دیر کیم یزمشدن
اشدر صفا سنی سوز

میان عشقوهان عالنه
اشندن

بودنیان مرادنه ارمش
وز صوز هله بن ارمدیم
مراد بیلمن اتی اتی

عماد

۱۲۸۱
۱۲۸۱
۱۲۸۱

MUHTELIF

BOS SAYFALAR

VAR

دستان

حَقَّاشْ كَرَايْدَه لَوْم هَر تَار

يَار نَدِي صُورَتِ اِنْسَان

كَيْمِ اَوْلَدِزِ فَاغِيلِ مَخْتَار

اَنكِ اَمْرِي اَدْرَا كَوَان

دُورَن اَوْلَدُورِ قُورُورِجِي

اودوز احيَا ايدن جِسْمِي

مَكْرَكْدِي كَيْمِ اَنكِ اِسْمِي قُودَلِيَه

اَوْلَه دَسْتَانِ جِهَانِي آيَلِيَان

بوز قوی ایلیان مغوز

اولدر یقدوران یغوز بیوز

باغله بیستان جون اولدن

دوزنه اولدر قونقشی یزان

اولدر کیر و صکره بوزان

اولدر انان مؤمن ایسک

ایان نظر قیل سوز اصولی

بوشلردن حصولنه ضلوعه

ویر رسولنه کتوردی ایت

کتوردی ایت قران بوذر

لا یق اولن جانه کرددکم

یولنه یانه قوجنه

وانسلنه یزدی ایت

قران هوایه کزمد قیل

هردم قلاغدا طلوت

بزه بیزدم سکا بیزین

بیان ایدم نه دیز کوز ایت

قران حقا هر دم عبادت قیل

بُونَقَمَكَةَ سَيَّالَتِ قَيْلِ

كُجَه كُونْدُو زِرِيَا ضَبْتِ قَيْلِ

بُولَا سَيْنِ دَخِي رَضِيو

حَدْرَا يَلَه مَنَاهِي دَن اَكَلَه

جَه هَرَمَلَا هَيْدَانِ يَنُو بِي

دَرْدِي الرَهِي دَانِ اَوْلَه بُو

جَلَكِي بَرِيَا نِي هَرْتَشَه

اَمْرِي كُو زَلَه رَسُو لَكُو كُو زَلَه

اَزَلَه يُو رَكَنَه عَشَقِي كُو زَلَه

كِي مِ اَوْلَدُو زِر جَانِكَه جَانَانِ

صَقِي دُنْيَا يَه الدَمَه

سَكَا بَا قِي قَلَه صَنَمَه نَه

عَدُو دَر دُو سَتِ اَوْلَه صَمَه

دَر شِي بِلَا رَسَا هَرَانِ

اَنَكِ اَطَه خَرَا بِي صُو صَمَه

غِي لَسَا بِي اِي جُو غَفَلَه

شَرَا بِي اِي جِنَه اَوْلَه غِي

سَنَانِ اَكْرَعَا قَلِ اَيْتِكَ
بُو كُون تَقَلَر قِيَز بُونَك

صُونِك عِمَارَت كُون سَر
اوكي صُونِكِي اولدُر زولان

نَعِي سِر قَاتِل دُر اولوز

صَلْبِي ايجيگه قان بودتيا

نِك صَفَاي يوق جَوْرِي

جَفَاي جوق هِيچ هِيچ
وَقَاي يوق قو قو قو اولوز اولوز

جِهَان دَن اَلْمَغْل لَدَت
صَقِين كِيَم اَيْلَمَه زَغَبَت

بودنيا كافر جَت

اولدُر مؤمنه زَنَان

مِشَبِه هِيچ ذوق عِشْرَقَه

اولوز مي داري مَحْسَدَه

نَه ياتر سِين بوعَقَلَه

ده جَوْب بِيده كُوْر زَرَبَان

كَلَامِدِي جَمْدَن رَدَن سَجَه كُوْر

خیری شردنه کج هر حواله

دنه حرامه بیج ال اوزتمه

کمه کرده دینل اوزتمه

الله عیبی کوزتمه قو

کندگده بیل تقصا زنه

ذکر ایت حایله قاف صقن

کیم اولمه لایق اوله

تاکیم کما سنا فی کجه

کوندوز اوقور آن سوز امد ب

آنک آتماسین طلب آیده

متماسین بولاسین

تامقاسین اوله ظاهر

بجه نهران حرامه طومنه

قلوغیک ایجه کوزکت

صاغلا صولک سولک

واردر از بیک جوغلا

بلورسین خود اینی

الان اوله بیادرسک

صوفي قدا ایدی قلبی صافی

خدا دن ایلیوب خوفی هر

اگرده اوزت کردان جوم

اتدن خوف ایلیوب طلاغ

کر کونون داغما اغلر بایندن

کوز صولر جفلا اقر قصد ایوب

عفاف اکا عشقونه

ایسک کیشی وزیرانک

بولنه باشی کوز کدن دوزک

بیره باشی دگولورنتکم

نقسه قهر بولنه ایله بلال

کله صبر ایله اکا هر دم

ده شکر ایله نصیب اتدی

کنا ایمانی سوغمه اوکر لر

یرغمه یر کر سنه دعا ایله

سوز کر سنه دوزکته اولمقل

دوشمانه نظر قیل صوبینه

بُوخَلَقِكَ خَالِنَه بَقْمَه

بُوغِنَه قَالِنَه بَقْمَه جِهَانَه

بِرَكْوَل بَقْمَه الْكَلْدَانِ طَوْر

سَه اِيثِ شَهَادَاتِ صَفِيْن

كَمِيْنَه بَقْمَه خُوْرَسَانِ

اَبْنَه نَزِيْكَه طَوْر

عَمَّاشِ اَيْلِيُوْبِ بَرَكُوْن

بُوْعَالَمِ خَلِيْقِه اِيْ جَانَتِ

كِي دِي كِي اَصْلُو كَشِيْكَ

كُوْطَرِيْ بِيَصْلُو كِيْنِيْكَ

قَلْبِي دَر بِيَصْلِي كِي

عَرَفَانِ كِي جَاهِلِي كِي

عَالِمِ كِي عَاذِلِ كِي ظَالِمِ

كِي قَائِمِ كِي صَانِعِ كِي

جَانِعِ كِي شَبَانِ كِي

اَحْمَقِ كِي عَاقِلِ كِي

فَاخِصْ لِي كَامِلَ كَيْعَلِي
اَيْدِي عَامِلِي نَائِمِي بِمِقْضَانِي

لِي صَوْفِي لِي عَائِشِي لِي
صَادِقِي لِي كَاذِبِي لِي

اِنْ شَرَحَقَا لَا يُوقِي كَيْفِيكَ

اِنْ شِي طُغْيَانِي كَيْسِي اِنْجَدِي

خَلْقِي وَرَزَاخِ قَبْرِ
بَلْ كَيْ صَنَائِدِي بُوْقِي

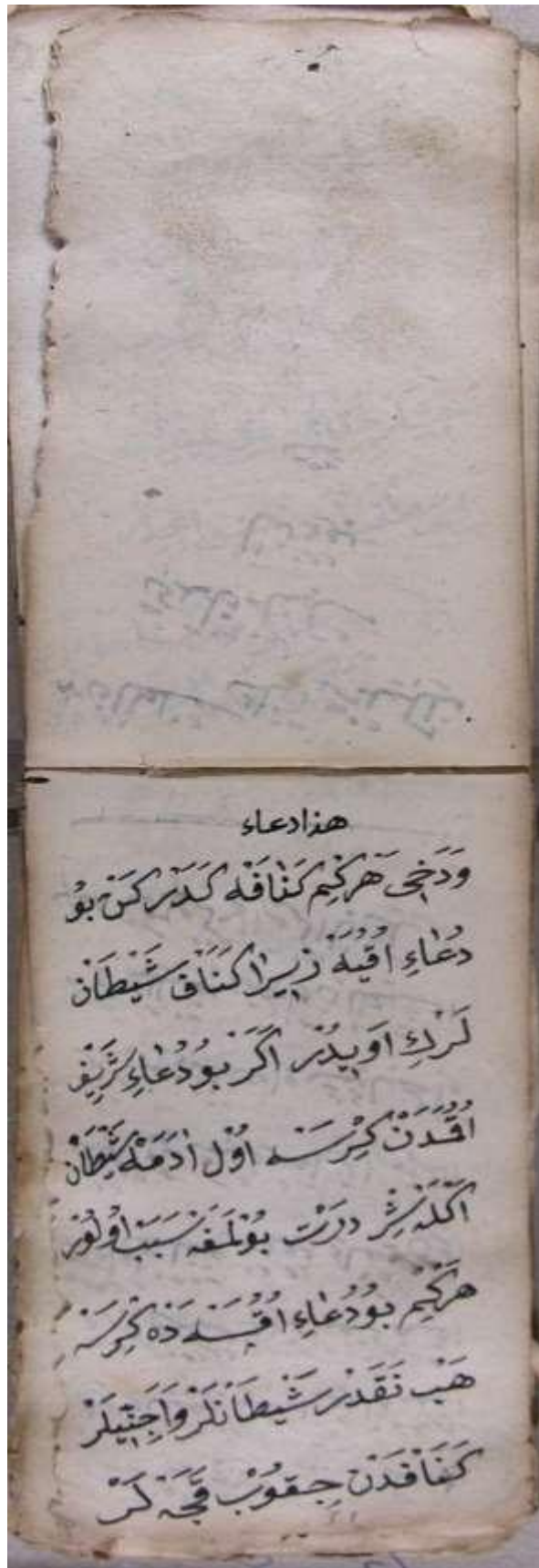
مَلِكِي دُرِّي اَنْكَ سُلْطَانِي

سَلْمَنِي قَلْمِي

بُوْدُنِي

تَمَّتْ

٤

هَذَا دَعَاءُ

وَدَخِي هَر كَيْمِ كِنَافَه كَدَر كَن بُو

دَعَاءِ اَقْبَه زِير كِنَافِ شَيْطَانِ

لَرِي اَوِيْدَر اَكْر بُو دَعَاءِ شَرِيْفِ

اَقْدَن كِيْرَسَه اَوَّلِ اَدَمَه شَيْطَانِ

اَكْلَه شَرِ دَرْت بُو لَغَه سَبَبِ اَوَّلَوِ

هَر كَيْمِ بُو دَعَاءِ اَقْبَه دَه كِيْرَسَه

هَبِ نَقْدَرِ شَيْطَانِ لَرِ اَوِ اَجِيْلَرِ

كِنَافَدَن جِقْوَبِ قَبِه كَر

بِوَدْعَاءِ سَيْبِلَهٗ هَيْجِ بَرِضَرَزَهٗ
اَعْمَكَهٗ قَادِرِ اَوْلِيَا اَعْتِقَادِ بَرِهٖ
اَقِيَهٗ كَنَفَهٗ اَنْدَن صُكْرَهٗ كَبِيْرَهٗ
اَوَّل دُعَايِ بُوْدَرْ غَفْلَتِ اَوْلِيَهٗ
اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّجْثِ
وَالتَّخْبَاثِثِ وَاَحْفَظْنِيْ مِنْ سَرِّ
الشَّيْطَانِ وَالْجِنِّ بِفَضْلِكَ وَنَهْ
كَرَمِكَ يَا اَكْرَمَ الْاَكْرَمِيْنَ عَشْرَ

سرا دعاء

وَدَخِيْ هَرَكِيْمَ كَمَّةٖ بَرِ يُوْلَهٗ كَتَسَهٗ
وَيَا سَوْقَقَهٗ كَرَسَهٗ بُوَايِيْتِيْ
اَوْجِ كَرَهٗ اَوْقِيُوْبِ كَنْدُوْتَهٗ نَهٗ
اَوْفُوْرَهٗ اَوْلِ كَسَدَن شَيْطَانِ
وَاجِبِيْ وَحِيَالِ اَوْزَقِ قَجَلِ اَكْرَ
اَوْلِ كِيْشِيْ صَرْمَلِقَهٗ دَخِيْ
يَتَسَهٗ هَيْجِ بَرِضَرَزَهٗ كُوْرَمِيَهٗ
بُوَايِيْتِ كَرِيْمَهٗ سَيْبِلَهٗ بُوْنِ

بُودَعَاءِ سَبِيلِهِ هِنِجْ بِيْرَضْرِيْنَه

اَيْنَاغِيَانْ جِهَوْرِ اُولُوْر اَوْل

اَقِيْحَقْ اَيْتْ بُوْدَرِ عَفَلَتْ نَه

اُولِيْمِيَه لِيْسَمِ اللهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بِنِسْمِ اللهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَع

شَيْءٍ شَيْءٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمٰوٰتِ

وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ اَللّٰهُمَّ

اَحْفَظْنِيْ مِنْ شَرِّ الشَّيْطٰنِ

وَمِنْ شَرِّ الدُّنْيَا وَمَا فِيْهَا وَاَنْتَ

عَلَمُ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ

اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّيْ وَعَلَانِيَتِيْ

فَاَقْبَلْ مَعْدِيْرَتِيْ وَتَعْلَمْ حٰجَتِيْ فَاَعِظْنِيْ

سُوْاِلِيْ وَتَعْلَمْ مَا فِيْ نَفْسِيْ فَاغْفِرْ لِيْ

دِيْنِيْ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَمَلِكُ اِيْمَانًا اِيْمَانِيْسًا

قَلْبِيْ وَيَقِيْنًا صَادِقًا حَقِّيْ اَعْلَمُ اَنْهُ لَا

يُضَيِّبُنِيْ اِلَّا مَا كَتَبَتْ عَلَيَّ وَاَمْرًا بِمَا قَسَمْتَهُ

اَلْحَمْدُ

ل
لور کور کور
حقیقت اسلام
بیتو ای عملو ای عملو ای عملو
فیلدیند شاز اسلام اولدی
۴۵

Handwritten text in two columns, likely a manuscript or ledger. The script is a cursive style, possibly Persian or Arabic. The text is arranged in approximately 20 lines per column, with some lines starting with a red mark. The paper is aged and shows signs of wear.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, arranged in two columns. The text is dense and appears to be a historical or administrative record. The script is dark ink on aged, yellowish paper. The top section of the page contains approximately 12 lines of text, while the bottom section contains approximately 14 lines. The text is written in a consistent, flowing style characteristic of the 'Shikasta' or 'Nasta'liq' calligraphic forms.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript page. The script is dense and appears to be a form of Arabic or Persian calligraphy. The text is arranged in approximately 20 lines per column, with some lines starting with larger, possibly decorative or initial letters. The paper shows signs of age, including discoloration and some wear at the edges.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in approximately 15 lines per page, written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts. The top page contains text that appears to be a continuation from the previous page, while the bottom page begins with a new section or chapter, indicated by a small decorative flourish at the start of the first line. The handwriting is consistent throughout, suggesting a single scribe.

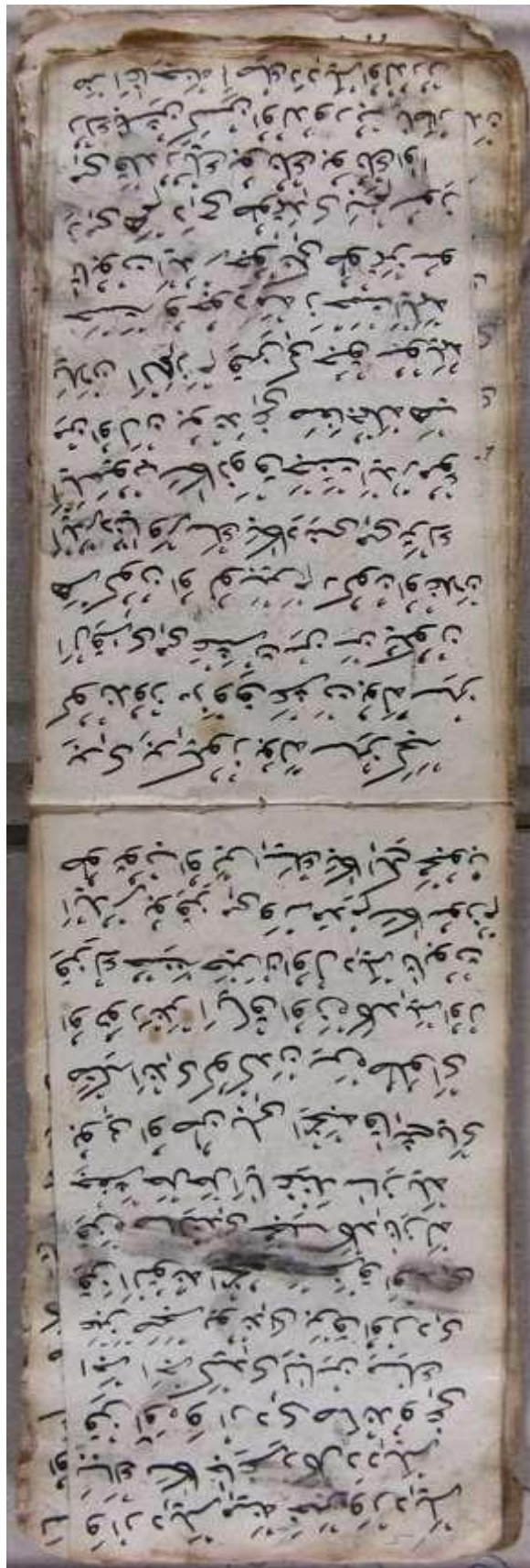
Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in approximately 15 lines per page, written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts. The top page contains text that appears to be a continuation from the previous page, while the bottom page begins with a new section or chapter, indicated by a larger initial letter. The overall appearance is that of an antique document, possibly a historical record or a literary work.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in vertical columns, reading from right to left. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts. The paper shows signs of age, including discoloration and some wear at the edges.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, arranged in two columns. The text is dense and appears to be a historical or literary document. The script is written on aged, slightly yellowed paper. The top of the page shows some signs of wear and discoloration. The text is written in a consistent, flowing style, with some larger characters that may serve as section markers or initial letters. The overall appearance is that of an old manuscript page.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in approximately 15 lines per page, written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in approximately 15 lines per page. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts. The paper shows signs of age, including discoloration and some staining, particularly in the center of the pages.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript or ledger. The script is a cursive style, possibly Persian or Arabic. The text is arranged in approximately 15 lines per column, with some lines starting with a small red mark or initial. The paper shows signs of age and wear.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is densely packed and appears to be a continuous narrative or a list of items. The script is dark and well-preserved, though there are some signs of age and wear on the paper, including a prominent brown stain in the center of the second page. The text is written in a consistent style throughout both pages.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript or historical document. The script is dense and appears to be in a historical form of Persian or Arabic. The text is arranged in two columns, with the right column (top) and the left column (bottom) containing the main body of text. The paper shows signs of age, including discoloration and some wear.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript page. The script is dense and appears to be a form of Arabic or Persian calligraphy. The text is arranged in approximately 18 lines per column, with some lines being shorter than others. The paper shows signs of age, including discoloration and some staining.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript page. The script is dense and appears to be a form of Arabic or Persian calligraphy. The text is arranged in approximately 18 lines across the two columns. The paper shows signs of age, including discoloration and some wear at the edges.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in approximately 15 lines per page, written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts. The top page contains text that appears to be a continuation from the previous page, while the bottom page begins with a new section or chapter, indicated by a larger initial letter. The overall appearance is that of an antique document, possibly a historical record or a religious text.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript or ledger. The script is a cursive style, possibly Persian or Arabic. The text is arranged in approximately 15 lines per column, with some lines starting with a small symbol or mark. The paper shows signs of age and wear.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript or ledger. The script is a cursive style, possibly Persian or Arabic. The text is arranged in approximately 15 lines per column, with some lines starting with a small symbol or initial. The paper appears aged and slightly yellowed.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in approximately 15 lines per page, written in dark ink on aged, slightly yellowed paper. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts. The top page contains text that appears to be a continuation from the previous page, while the bottom page begins with a new section or line of text. The overall appearance is that of an antique document, possibly a historical record or a literary work.

Handwritten text in Arabic script, likely a manuscript page. The text is arranged in two columns, with the right column (top) and the left column (bottom). The script is dense and appears to be a form of classical Arabic or Persian. The paper shows signs of age, including discoloration and some wear at the edges.

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Arabic, covering two pages of a manuscript. The text is arranged in approximately 15 lines per page, written in dark ink on aged, yellowish paper. The script is dense and characteristic of historical Islamic manuscripts.

Handwritten text in two columns, likely a manuscript or document. The script is cursive and appears to be in an older form of Persian or Arabic. The text is arranged in approximately 20 lines per column, with some lines being shorter than others. The paper shows signs of age, including discoloration and some wear at the edges.

توبه ایست که در روز قیامت
قبول شود و آنست که
بگوید یا رب اغفر لی

صَلِّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِنَّ لَإِنْ تَجُودَ
يَا رَبِّ تَوْبَةَ أَيْدِي تَوْبَتِي قَبُولِ
أَيْدِي كُنَّا هَلْ يَجِي عَفْوُ أَيْدِي رَحْمَتَا
بَوْلِ أَيْدِي أَكْسَدُ أَيْدِي كَلْبِي مَحْرُومِ
أَيَّا كُونْدَرْمَه شَهْدَان لَأَادِلَ إِلَى
أَنْتَه وَشَهْدَان مُحَمَّدًا عَبْدَه وَرَسُولَه
حَقَّكَ أَخْرَعْنِدَه بَرَكْرَه أَقْبَه دَنِيَادَن
أَخْرَه إِيمَانِ أَيْدِي كَه تَوْبَه قَبُولِ
كُنَّا هَلْ يَجِي بَار لَقْنَه تَتَّ م

باب بودعاء بشر وقت نماز

دن صکره اقیسه بود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدَيْنَا وَ

لِمَنْ نَحْنُ مِنْهُ وَإِلَيْنَا وَإِلَى

وَضَعَيْنَا وَ لِمَنْ حَقَّقَ عَلَيْنَا

كُلَّ شَيْءٍ أَلْمَسَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ

وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ

أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

عَبْدُكَ عَبْدُ

هَذَا دُعَاءُ إِبْرَاهِيمَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ إِنْ دَخَلَ شُرْكَ فِي إِيْمَانِي

وَلَمْ أَعْلَمْ بِهِ بَتَّ عَنْهُ إِلَيْكَ وَ

أَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ

اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنْ دَخَلَ الْكُفْرُ فِي إِسْلَامِي

وَلَمْ أَعْلَمْ بِهِ بَتَّ عَنْهُ إِلَيْكَ وَأَقُولُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

اللَّهُمَّ إِنْ دَخَلَ شُرْكَ فِي تَوْجِيهِكَ

إِنَّا كَرَّمْنَاكَ وَلَمْ نَعْلَمْ بِكَ نَبِيًّا قَبْلَكَ
إِلَيْكَ وَأَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ
رَسُولُ اللَّهِ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

در شومگان نام نین
 اندر سنگ شمشیر
 لایه زباله و سینه
 که دره ی پر زوشت
 چو نماند که خاک درین
 آید و توست و نماند
 اما غنیمت او زوشت
 کلر صفت او زوشت
 در لشکر او کینه در
 عین نظام کیم نظام
 کلر او ما زوشت

دو زوشت او کشته
 کی چشمان او زوشت
 شمشیر او زوشت
 ستر او زوشت
 نماند او زوشت
 کلر او زوشت
 قناعت او زوشت
 مفرق او زوشت
 بنام او زوشت

سكرايدك بجهه كريم
بفلكريم مولاتم كوزل

وزسه كوكلوم ايله كريم
ات اشلمز صرب قيلي
طفلكري بول ايدردي محمد
قاشلري برماغنه طقار
التون بوزمي جگاله
كونه سياه سوزمي

كوفد بوزنله بروانه
ايدن طور نبي اندردي
محمدك قاشلري قهجه
اوغلان بتون ايد عهدين

قريب بول بول بلور
اوتر وقتيني اوج طوعل
وزير نريد تخينه خراب
ايدردي محمدك قاشلري

قَهَّجَهْ اَوْغَلَرَانْ اَيِدِرَا
قَوَقَمْ اُولُوْمَدَنْ كَدَنْلَرَهْ

كَلَمَنْزْ اُولْدِيْ يُولِينْدَنْ

اَرْمَانِيَهْ يَهُودِيْ دِيْنَرَانْ

دُونْدُرُزْدِيْ مُحَمَّدِيْ

قَاشَلَرِيْ كَنَهْ كَلْدِيْ بَهَارْ

بُولْ بُولْ اَوْغَمَدَنْ

عَجْمِيْ لِيْتُوْبْ قَسَاوُومْ

اَرْمَدَنْ اَجَلْ تَمَامْ اُولُوْبْ

وَآدَمْ يَتْمَدَنْ اُولْدِيْ

مُحَمَّدِيْ قَاشَلَرِيْ عَسْ

اَوْفْ اَوْجِيْسِيْكَ

كَنَهْ كَنَزْ سِيْكَ بُوْطَاغَدَهْ

دُوْسْ قَوَقَجُوْ كُوْزْ قَلْمَهْ

مِيْشْ بُوْياغَدَهْ سِيْكَ

صَرْمَلَلَرِيْكَ شِيْذِيْ بُوْجِيْغَدَهْ

الاکوز لرینه سو دیم دلین
حوش کلدیک اخی

اوق بزیم ایلیک
حرمانلری صوریلر
صور لرده صاغ یانتدن
صول یانتدور لر

سلدن کیدنی یاشم
جور لر کدمه دیرده یار

یومنه صاردر عم

اخی اینین کدین کریمه

ین بشتالم یاشم بریمه

الکرده کوریده بریمه

بر کدره بر ازمه بقین

کوز لر قندن قنلی یالیر

دو کریمه یدی یلدن

ایر یجو جکریم

هذا داستان

کَلَامِ عَرَبِيَّتٍ دِيَارِ نَهْ اسِيْمِ
اُولُوْبِ قَلَانِ . اَنْسَانِ كَلَامِ
عَقَلَتِ حِجَابِيْدَه يَتَانِ اَنْسَانِ
كُوْرِي اَجْ بَرْدِي قَلْدِي مَلِكِ
مَدْرَسِي سَنِيكِ بُوْدِيَا . قَبِي مَجْنُوْنِي
بُوْكَ كُوْكَلِ وِ بِيْرُوْبِ اَلْدِيْنِ اَنْسَانِ
قَسْفَدَه دُوْدِيَه شَكْرِ وِ بِيْرُوْبِ
قَرَانِ اَمْرِيْجِه قَرَانِ اِيْدَرِ عَجَبِ بُوْ

بُوْرِيْدَانِه كِيْرَانِ اَنْسَانِ تَه
مَشْكَلِ حَالِ اُولُوْبِ عَقَلْتَه يَاتُوْبِ
هِيْجِ اُوْيَمْرِيْسِيْنِ . اُولُوْمِ وَقِيْنَه
اُوْيَانِيْنِ اَنْسَانِ سَنِ وِ زِيُوْبِ
دَرْدِيكِ جَارَه سِيْنِ . اَيْلَه اَلْدَه
وَرَايِكِنِ فَرْصَنِدِ صُكْرَه اَه اِيْدُوْبِ
حِيْفِ بِيْكَ اَدِيْنِ اَنْسَانِ قَرَانِيْ
قَلْبِيكِ قِي تَسُوْرِ نَهِيْجَتِ سِيْنِي تَه
حَجْرَدَانِ قَبِي اُولُوْبِ قَلْبِي اُولُوْرِي

کار آئینه انسان حین سنک آنکه
اتاک هرایشته هلاقتان غازی
قلیبوب بیتان اندجکین بولان
انسان جافع کفر کیر منرالین
بش و قش قلماز ایکن میلان
لغین بیلان ایکن برالتنه کیرن
انسان بلورسک سنک اضلک
مرا بده عاقبت صبو خرابده
جنتک یوبی ایر اقدر دینیه

الذن قیات انسان مظلوم
کری دوکر ایکن کنده کنده اوکر
ایکن طبر قلره کیران انسان
خداوردی سکا بوجانی هده
ارازمین دینی ایمانی حسابه
جکر کرسی ظلم کراولان انسان
یورمکه او شتر کن ابر شیم قوشق
قش نرقن کقلره کیران انسان
صلر کبی جقلر کن بول بول بول

ایکن اناک اتاک اغلر ایکن اولاد
بی قیاف اینان اجل کلدی
کوی يتدی کوز لرینک فرج
مندی قه نیر کرا بی یوتدی قین
لره کیران اینان هینج
اولوم انز ایکن بودنیایه قن
مزکن دکمه اتلره بنماز کن
تابوت لره بناف انسان
بودنیایه کلان اولور هر کیشی

اندیکین بولور یلا ندی بونکا
کوکلو ویران اینان سنک
اولک بنی منی هم دینیز اسلام
دینی اشدن بوکون حساب
کوی حیف بکا دیان اینان
سوزدیک عالم لری سوزدیک
ظالم لری آتدیجکین ظالم لری نه
جزا سینی بولان اینان
عمر تمام اولنج هم عزرا ایل

كَلْبَجَه بوجاهني النجحه بيش كوزنه
طللان انسان يتيم مالي بين
ايكن حرام ايد وكن بليز كن
ايشك دوستوك اولوز كن
اغلميو ب كلان ايشان كل
سن بوفعلي الدن براق همان
كيشيه ايمان كراك كد جهلك
يولكر ايراق منكر و نكير صولان
ايشان قبره كير خج منكر و نكير

كَلْبَجَه هم ديش دن صور خج حيف
بكا ديان انسان كل سن
دنياه كوكل ايلمه علم او كرن
عر ايلمه قبره طار ايلمه بشن
وقتي قلان انسان جاهل
كوز سنه نه كرايدر شيطان
يولكر بشي يدر يولن بامر
بكلش كيدر بيش طشه
ولان انسان سنك اتاك

اَتَاكَ اَوْلَدِي جَمَلَةً مَبْلِي سَمَا قَال
دِي سَرِي كَرِي كِيرَانِ اِنِسان
بِحَجْوِ اَيْلَدِيك بُوخَجَه مَالِي بُوغَه
خَرَجِ اَيْلَدِيك جَانِي وَرَوَب
اَو كَرَمَدِيك دِي نِي عَرَا بِلِيوَب
قَلَانِ اِنِسان اَكْرَا غَلَرَسَك
بُوغَه كَلَايِي نِي اِي سِي اِنْدَه
قَصُوْرِيك بُوغَه اِنْدَه صَفَايِي
بُوْلَانِ اِنِسان بِيْرَا يَشْمِي

صَفَلِيه لُوْم كَنْدِي كَنْدِي بِيْرَا اَغْلِيَا
لُوْم هَوِي يِرَه يِلَانِ اِنِسان
اِي نِي بُوْرِي بِيَوْمَن كَوْنِ دِي نِي
وَمِلْت نَدَر نِي بِيَوْمَن كَوْنِ هِيَجِ اَوْلَتَا
اَكْمَز كَوْنِ اَوْلَدِيك بِلَانِ اِنِسان
بِي جِي كَلِي بِي بَقَلَر كِي يِلَسِي
اِي دُوْبِ اَغَلَر خِيصَلَرِي مَالِي
سُوْبِيْلَر قِيَا مِيوَب كِي دَانِ
اِنِسان ۵۵ ۵۵ تمت م

هذا الكتاب جواهر اسلام

هنيء **شم** الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة
والسلام على محمد وآله وصحبه
اجمعين **هـ** بوندن صكته **اكر**
صور مسلمان ميسين آيت
الحمد لله يا الحمد لله دينك معالي
نذر در قرسه آيت الله تعالى
به شكرا شكرا **اكر** صور مسلمان
الله تعالى في نحة بلور سين آيت

آيت بر بلورم هيج كمينه بكرمز
جراتدن و مكاندن منزهده
ديه شكرا **اكر** صور مسلمانك ذر تيندن
شك آيت حضرت ادم عليه السلام
ذر تيندنم ديه شكرا **اكر** صور مسلمان
شكرا ملك ملتندن شكرا سن
آيت ابراهيم بنو نوح عليه السلام
ملتندنم ديه شكرا **اكر** صور مسلمان
ملك ملتندن شكرا آيت محمد

عَلَيْهِ السَّلَامُ امْتِنِدْ نَمِ دِيَهْتِه
اگر صور ستر کمال مذهبندت
سید آیت امام اعظم ابوحنیفه
مذهبندت **اگر** صور ستر مذهب
فخر آیت دوزت در اولی امام
اعظم ائینی امام شافعی او
جنبی امام مالک دوزدنی امام
احمد جنبی بودوزت مذهب
جمله سی حقد و طوغری در

مذهب دیو بونلری کتدی طری
یوله در **اگر** صور ستر امام
اعظم مذهبی کمدن اوگر ندی
آیت امام حماد دن و حماد امام
علقدن اوده امام انیر اهیم دن
اوده امام اوده ابن مسعودن
اوده حضرت رسول دن اوده
حضرت جبرائیل دن اوده حضرت
میکائیل دن اوده حضرت ایزاقیل

عَلَيْهِ السَّلَامُ امْتِنِدْ نَمِ دِيَهْ
اگر صور ستر مکيه مذهبند
سء ايت امام اعظم ابو حنيفه
مذهبند **اگر** صور ستر مذهب
قجبر ايت دوزت در اولکي امام
اعظم ايکني امام شافعي او
جنبي امام مالک دوزدني امام
احمد جنبي بودوزت مذهب
جمله سي حقد و طوغري در

مذهب ديو بونلزي گند کاري
يو له در در **اگر** صور ستر امام
اعظم مذهبي مکدن اوگرندي
ايت امام خاادن و خااد امام
علقدن اوده امام ابراهيم دن
اوده امام اوده ابن مسعودن
اوده حضرت رسول دن اوده
حضرت جبرائيل دن اوده حضرت
ميکائيل دن اوده حضرت ابراهيم

دَن اَوْلَدِ بِنِي حَضْرَتِ عَزْرَائِيلَ دَن
اَوْلَدِ بِنِي سَرِيْبِ الْعَالَمِيْنَ دَن
اَوْ كَرْنَدِي عَزْرَوَجَلِ نَتَكَمِ قُرْآنِ بِنِي
شَانْدَه بِيُوْرَه اِنْ اَلْدِيْنَ عِنْدَه
اَللّٰهُ اَلْاِسْلَامِ اَلْحَقُّ صُوْرَسَلَر
اِسْلَامِ نَدْرَ اَيْتِ اَللّٰهُ تَعَالٰى نَدْرَ
اَمْرَه اَمْتِيْاَل نَهِيْ اَنْدِيْ شِيْلَر دَن
فَجُوْ دَر اَلْحَقُّ صُوْرَسَلَر اِيْمَانِ
نَدْرَ اَيْتِ دِيْل اِيْلَه اَقْرَبَر وَ

قَلْبِ اِيْلَه تَصْدِيْقِ اَتَمَكْتَر اَلْحَقُّ
صُوْرَسَلَر اِيْمَانِيْكَ بِلَايِجِ نَدْرَ اَيْتِ
لَا اِلَهَ اِلَّا اَللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اَللّٰهِ
اَلْحَقُّ صُوْرَسَلَر اِيْمَانِيْكَ بِنِي نَدْرَ
اَيْتِ بِيَشِ وَقِيْتِ نَمَازِ دَر اَلْحَقُّ
صُوْرَسَلَر اِيْمَانِيْكَ بِيْرَايِجِي نَدْرَ اَيْتِ
اِخْلَاصِ دَر اَلْحَقُّ صُوْرَسَلَر اِيْمَانِيْكَ
دَر بِنِي نَدْرَ اَيْتِ حَيَاذَر اَلْحَقُّ
صُوْرَسَلَر اِيْمَانِيْكَ حِيْتِي نَدْرَ اَيْتِ

طوغری سونیلک **اگر** صور ستر
یا هلاک تدر آیت یلان سولک
اگر صور ستر ایمان سنه مدتر
یلن ایمانده مین آیت
ایمان بنده وین ایمانده مین
اگر صور ستر ایمان قح دورلو
در آیت بش دورلودر بری
ملکرا ایمانی در آکا ایمان متبوع
در کر و بری بیقبر کر ایمان در

اگا ایمان مفسوم در کر و بری مؤمن
کر ایمانی در اگا ایمان مقبول در
و بری منافقلا ایمانی در اگا ایمان
مزدود در کر و بری منافقلا ایمان
در اگا ایمان موقوف در کر و بری
حضرت رسول بیوردی مؤمنلا سلام
و نیک آقا یتیم امتمک بهودیلر نه
سلام و نیک خصوصاً یتیم امتمک
بهودیلر که انکر بی نماز کر در

وَدَخِي إِمَامِ شَمْسِ الْأَيْمَةِ رَحْمَةً
الَّتِي عَلَيْهِ يَبُورُ هَرَّاسَةٌ وَهَرَّوْرَةٌ
دِينٍ وَتِلْكَ أَوْ كَرَمَكَ لِأَزِيمِ
يَقْنِي وَضِلَّةً **الرَّصَوْرَةَ** لَيْسَةَ
وَأَوْ كَرَمِيوْبَ تَقْصِيْرَاتِ أَنْتَه
نَهْ أَوْ كَرَمِيوْبَ قَبُوْلَ أَوْلُوْرٍ وَنَهْ نَارِ
قَبُوْلَ أَوْلُوْرٍ وَنَهْ نِكَاحِي مَقْبُوْلَ
أَوْلُوْرٍ وَنَهْ بَقَا زِدْ دَخِي يَبُورُ
أَوْلُوْرِي وَنَهْ قَتِ مَسْلَمَانَ حَا قَابِرِ لَيْفِي
قَوْمِي وَهَرَّ كَشِيَّةً أَوْ كَرَمِي لَأَزِيمِ

دَرْ أَوْ كَرَمِي وَأَهْلِ عِيَالِي أَوْ كَرَمِي
زَيْلِ أَخْرَقْتَهُ أَوْ كَرَمِي قَتِي
بِكَ عَذَابِ أَوْلُوْرٍ دِيمِ شَلْ أَوْلُوْرٍ
أَنَا سَنَةَ أَيْكِنِي قَدْ سَنَةَ أَوْ كَرَمِي
أَسْبِيْنَهُ عَذَابِ أَوْلُوْرٍ بِخُونِ أَوْلُوْرٍ
أَوْ كَرَمِي دِيوْرٍ **الرَّصَوْرَةَ** لَيْسَةَ
كُوَكْدَنَ قَاجِ كِتَابِ أَيْدِي أَيْتِ
يُوْرُ دَوْتِ كِتَابِ أَيْدِي أَيْتِ صَحْفِ
شَيْتِ عَلَيْهِ السَّلَامَةَ أَيْدِي بِيكْرِمِ

صَفَا اِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامَةُ اِنْدِي
وَقُرْآنَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامَةُ اِنْدِي
اِتْجِيلِ عَيْبِي عَلَيْهِ السَّلَامَةُ اِنْدِي
وَرَبُّونَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامَةُ
اِنْدِي وَقُرْآنَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامَةُ
اِنْدِي بُو كِتَابِ لَوْجَلَه سِي حَق
دَرِ وَطَوْغُرُ دَرِ هَرَكِيمِ بُونَلَرِي
اَيْتِن مَنه كَافِرِ اُولُو ~~اَكْر~~
صُو سَلَرِ فَرَضِ قَا جَدَرِ اَيْتِ

اَيْكِي دَرِ لُو دَرِ بَرِي فَرَضِ عَيْنِ دَرِ
وَبَرِي فَرَضِ كِفَايَه دَرِ اَمَّا فَرَضِ
عَيْنِ اَوْلَدِ نَرَمِه كَشِي كَنْدِي اِنَلَه
مَيْجَه سَا قِطِ اُولُو بَ اَوْرِ رِنَلَه
دُو شَمَزِ بَشِ وَقِي غَا زِ قَلْمِ قِي
دَخِي اَوْرِ خِ طُو تَقِي دَخِي زَكْوَه
وَرَمَلِ قِي دَخِي حَجَه كَمَلِ قِي فَرَضِ
عَيْنِ بُونَلَرِه دَرِ هَرَكِيمِ بُونَلَرِه
بَرِي اِنْفَا رَا تَه كَافِرِ اُولُو
نَعُوذُ بِاَلِه تَعَالَى مِنْ سَرِّ الشَّيْطَانِ

وَأَمَّا فَضْلُ كِفَايَةِ أَوْلَادِكُمْ بِرِجْعَتِهِ
كَمَنْتِكَ إِجْمَعِدْنَ بِرِي إِثْلَسَنَه
عَيْرِ تِنْدَن دُوشَر مِيَّتِ غَازِي
قَلْمُ كَيْبِي دَخِي سَلَامُ الْمَقْ كَيْبِي
فَرْضِ دِيُونِيَه دَر كَر دِيَوْصُورَه
لَرَنَه اَيْتِ شَبَهَه سِنِز دَلِيلِ اَيْلَه
ثَابِتِ اَوْلَى شَيْئِي دَر كَر دِيَه
سِيَكِ **اگر** صُورِ سَلَرِ وَاجِبِ نِيَه
دَر كَر اَيْتِ ظَلَمِي دَلِيلِ اَيْلَه ثَابِتِ
اَوْلَى نَسَنِيَه دَر كَر دِيَه سِيَكِ

اگر صُورِ سَلَرِ قَبِيلَه فَجَدِ اَيْتِ مَه
بِي شَدَرِ بِرِي عَرَشِي دَر وَبِرِي
كُورِ پِي دَر وَبِرِي بَيْتِ الْمَعْمُورِ دَر
وَبِرِي بَيْتِ الْمَقْدَسِ دَر وَبِرِي
كَعْبَه دَر اَقَاعِشِ الْعَظِيمِ نُوْر
دَنَدَر وَكُرِي التَّوْنَدَر بَيْتِ الْمَعْمُورِ
بِي شَل زَبَرِ جَدِ نَدَر وَبَيْتِ الْمَقْدَسِ
قَرِيْبِ يَاقُوْتِ دَنَدَر كَعْبَه الْعَه
طَاشَدَنَدَر عَرَشِي شُرُوه جُورِ بِرِي كَر

اولوز دخی کرسینه بیت المله
ده فرشته لرا اولوز بیت المقدس
ده بیغبر لرا اولوز بیت الکعبه
ده مؤمنلر اولوز **الکر** صنو سکر
امه دعوتد نهمک یوقسه امه
اجا بتدن مک سن آیت امه
اجا بتدن دینه **هدا بیان**
اوتوز ایکی فرض هرکیم اوتوز
ایکی فرضی نیسه اکامیلان

دمک جائز دکلدر اوتوز ایکی
فرضی شویله صیلر الی صیفه ایمان
یعنی ایمان دعای بود
انت بالله و ملائکته و کتبه و
رسله و الیوم الاخر و بالقدر
خیر و شر من الله و البعث
بعث الموت حقد و کرجلد
اون ایکیده نازک فرضی الیسه
ایچندن الیسه طشندن طش

دَنْ أَوْلَىٰ الَّتِي بُوَدَّرَ حَدَثَدَنْ
طَهَارَتِ نَجَلَتَدَنْ طَهَارَتِ
سَمَرِ الْمَوْتِ نَسْتَقْبَالِ الْقَبْلِ
وَقَتِ بَيْتِ اِيْحِنْدَنْ أَوْلَىٰ الَّتِي
اِفْتِتَاحِ تَكْبِيرِ قِيَامِ قِرَآنِ رُكُوعِ
سُجُودِ قَعْدَاءِ اٰخِيْرَةِ دَهْ شَهْرِهِ
مِقْدَارِي اَوْ قَوْرِ مَقْدَرِ بَسْرَةِ
اِسْلَامِكِ شَرْطِي اَوْلَكِي مَشْرَاةِ
كَلِمَتِي كَتُوْرِ مَكْدَرِ اِيْلِيْحِي

نَمَازِ قَلْمَقَدَرِ اَوْ جِيْحِي اَوْ رُجِ طَوْنِ
مَقْدَرِ دُوْرِ دِيْحِي زَكُوْعِ وَبِرِ مَكْدَرِ
بَشِيْحِي حَجَّةِ كَتْمَكِ اَوْجِ دِيْحِي اَرْجِي
فَرَضِي اَوْلَكِي بَيْتِ اَعْمَكِ اِيْلِيْحِي بَيْتِكِ
اَوْلِ وَاخِرِ وَقِيْتِي بِلِمَكِ اَوْ جِيْحِي طَلُوْعِ
فَجْرِدَنْ غُرُوبِ شَمْسِدَنْ هَرِ شَيْدَنْ
اِمْسَاكِ اَتْمَكِ اَوْجِ دِيْحِي حَجَّةِ
فَرَضِي اَوْلَكِي اِحْرَامِهْ كِرْمَكِ اِيْلِيْحِي
عَرَفَتَكِ وَفَقِيْعِ طُوْرِمَقِ اَوْ جِيْحِي

طَوْفَ زِيَارَاتِ أُمَّكَ دَوَّرْتَ
دَخِي أَبَدَ نِكَاحِ فَرْضِي أَوْلَى بُونِي
يَوْمَكَ أَيُّهَا قَوْلُ الرِّبِّ ذَرِّسْكَ
لِرَيْلَةٍ بِلَهِّ يَوْمَكَ دَرِّسْكَ
دَخِي هَذَا كَيْمَ بُوَدْعَاءِ أَقْشَامِ وَ
صَبَاحِ ذَهْ أَوْجِ كَرَمِ أَقْشَامِ الْكَرَامِ
أَوْلَى لَوْرَسَه شَهِيدِ أَوْلَى دَخِي حَالَةَ
أَوْلَى وَاللَّهُ تَعَالَى أَوْلَى كَيْسَتِكَ
تَقَدَّرَ كِتَابِي وَإِيَّاهُ مَغْفِرَتِ إِلَهِي

وَأَوْلَى دَخِي طِرَاطِي نِيلِدِ سِيمِ كَيْمِي
كَيْمَةَ بَأْذِنِ اللَّهِ تَعَالَى أَوْلَى مِيَارِدِ
دُعَاءِ شَرِيفِ بُوَدْرِ **اللَّهُمَّ** أَنْتَ
رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَ
أَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ
وَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتَ أَبِوَهُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ
عَلَيَّ وَأَبِوَهُ بِيَدِي فَأَعْفُ بِذُنُوبِي
فَإِنَّهُ لَا يَقْفُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

فَاعْفُ عَنِّي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ **وَدَعِي**

هَرَكَمَ بُوَدْعَاءِ صَبَاحَ تَمَازِنِدَنَ

صُكْرَةَ يَدِي كَرَّةً أَقْسَهُ اللهُ تَعَالَى

أَوَّلَ لَيْلَةٍ جَهَنَّمَ عَذَابِ بِنْدَنَ قُوْرْتَرَةَ

بُوَدْعَاءِ شَرِيفِ سَبِيْلَةَ أَوَّلِ

دُعَاءِ بُوَدْرٍ **رَبَّنَا** اصْرِفْ عَنَّا

عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ

عَرَامًا لِلَّذِينَ هُمْ أَنزَلَ عَفْوَكَ وَجِبْتَ الْعَفْوَ

فَاعْفُ عَنِّي **وَدَعِي** قَبْرِ عَذَابِ بِنْدَةَ

خَلَاصَ أَوْ لَمَقَ اِيْجُونِ بُوَدْعَاءِ

صَبَاحَ تَمَازِنِدَنَ صُكْرَةَ أَوْجِ

كَرَّةً أَقْسَهُ هَبِيْجَ قَابِرِ عَذَابِي كُوْرْسِيَةَ

بِإِذْنِ اللهِ تَعَالَى أَوَّلَ دُعَاءِ شَرِيفِ

بُوَدْرٍ عَقَلْتُ أَوْ لَقِيَهُ اِعْتِقَادِي

لَهُ أَوْ قِيَهُ **رَبِّي** لَا تَذَرْنِي فَرْدًا

وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَالِدِيْنَ بِرَحْمَتِكَ

يَا اِرْحَمِ الرَّاحِمِيْنَ **وَدَعِي** هَرَكَمَ

بُوْدِيْ اِقْسَهُ يَا رَبِّيْ قِيَامَتِ

كُونْتَهُ خَيْرِي وَكُنَّا فِي دَرْثِي
عِي وَقِيْتَهُ خَيْرِي اَمْرًا طَهَّ بُوْدِي
بِرَكَاتِي لَهْ اَوْلُ مَبَارَكِي دُعَايِ بُوْدِي
اللَّهُمَّ اَخْرِجْنَا مِنَ النَّارِ وَاَدْخِلْنَا
الْجَنَّةَ مَعَ الْاَبْرَارِ سُبْحَانَ اللهِ
مَجْدِهِ سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ وَتَجْدِ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ **وَدَجِي** هَرَكِيمِ بُوْدِي
اَقْسَهُ كَفَرْدَنْ قُرْبَلَهُ اَنْتَهُ

اَوْلُ كَسِي كَفَرِ كَبِيْرَمَدَنْ حَفِظِ اَيْدِي
صَقْلِيَهْ بُوْدِي **اللَّهُمَّ** اِنِّي اَعُوذُ بِكَ
مِنْ اَنْ اَشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَاَنَا اَعْلَمُ
وَاَسْتَعْفِرُكَ لِمَا لَا اَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ
عَلَامُ الْغُيُوْبِ **وَدَجِي** هَرَكِيمِ بُوْدِي
اَقْسَهُ يَسَسَهُ اَوْلُ كَسَدَنْ شَيْطَانِ
اِيْرَاقِ اَوْلُ بِنِنَهْ كَسِيَهْ بُوْغَايْتِ
مَجْرِيْدَرِ اَوْلُ دُعَايِ شَرِيْفِ بُوْدِي

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا
حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ
الْعَظِيمِ **بَاب** هَرَكِيمِ بُوْدَعَائِي
نَمَازِ ارْدِنَه اَمَّه اَوْجَكِنْدَه
اُولُوْمِي آسَان اُولَه جَانِ اَبِي
سِنِي جَمِيَه **بُوْدَرِ اللّٰهُمَّ** تَب
عَلَيْنَا قَبْلَ الْمَوْتِ وَاَرْحَمِ بَعْدَ الْمَوْتِ
وَهَوْنِ عَلَيْنَا سَكَرَاتِ الْمَوْتِ

وَأَحْفَظْ اِبْرَائِيْمَ وَقَتَ الشَّرِيْعِ
مِنَ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَتَوَقَّئِي مُسْلِمًا
وَأَحْقَبِي بِالضَّالِّحِينَ بِفَضْلِكَ
وَكَرَمِكَ يَا ذِي الْكَرَمِ وَالْاِحْسَانِ
بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
وَدَعِي هَرَكِيمِ بُوْدَعَائِي اَبِي
الرَّكْمِ اَقْسَمُ اللّٰهُ ذُو الْجَلَالِ
حَضِرِ تَلَرِي اَوْلَ كَيْسَنِكَ اَخْرَجْتَهُ
نَهْ مَلَدِي وَرَايَسَهُ رَوَاقِلَه

وَصَوَّرْتَنِي وَجَعَلْتَنِي قَوْسِيَّ
أَكْحَامٍ قَلِيلَةٍ كَوْنْتَنِي وَيُوزِنِي
بِيَأْضِ أَيْلِيَّةٍ أَوْلَ كَوْنْتَنِي فِي هَرَفٍ
كَسْبِكَ يُوَزِّنِي قَرَفِي فِي وَقْتِ
أَنْتَ يُوَزِّنِي أَوْ أَوْلَ وَكِتَابِي
صَاغِنْدَنٍ وَرَكَرَ وَجَسَدِي
جَرْتَمَ نَارِنْدَنٍ حَفِظَ أَيْلِيَّةٍ
دَجِي صِرَاطٍ أَوْزِنْتَنِي يُوَزِّنِي
وَقْتِ أَيْقَلِي قِيمِيَّةٍ يُوَزِّنِي

أَوْلَى اللَّيْلِ يُوَزِّنِي بُوَيْجِي
أَقِيَّةً ۝ التَّحْدِثُ الَّذِي جَعَلْتَنِي
الْمَاءَ طَهْرُوكًا ۝ وَالْإِسْلَامَ نُورًا
دَجِي اغْنَيْتَنِي صَوَوَزِّنِي أَقِيَّةً
اللَّهُمَّ أَنْقِني مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ
لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا ۝ دَجِي
يُوَزِّنْتَنِي صَوَوَزِّنِي أَقِيَّةً
اللَّهُمَّ ارْحَمِي رَاحِمَةَ الْجَنَّةِ ۝

وَصَوَّرْتَنِي وَجَرَّمْتَكَ قَوْسِيَّ
أَكَا حَرَامٍ قَلَّةٍ كَوْنُ سَرْمِيَّةٍ وَيُوزِنِي
يَبَاضٍ أَيْلِيَّةٍ أَوْلَ كَوْنَدَفِي هَفَرٍ
كَسِيكَ يُوَزِّرِي قَرَفِي وَقِيَّتِ
أَنْكَ يُوَزِّي أَقِ أَوْلَهُ وَكِتَابِي
صَاغِنْدَنَ وَرَكْرَ وَجَسَدِي
جَرَّمْتَ نَارِنْدَنَ حَفِظَ أَيْلِيَّةٍ
دَجِي صِرَاطِ أَوْزِرِنَةَ يُوَزِّرِي
وَقِيَّتِ أَيْقَلَرِي قِيَمِيَّةٍ بُوَدَرِ

أَوْلَاهُ اللَّيْلِي يُوَزِّرِي بُوِي
أَقِيَّةُ أَحْمَدُ نَدِي الَّذِي جَعَلَهُ
الْمَاءَ طَهْرُوكًا وَالْإِسْلَامَ نُورًا
دَجِي اغْنَزَنَهُ صَوَوَزِرَكْنِ أَقِيَّةٍ
اللَّهُمَّ انْقَبِي مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ
لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا وَدَجِي
يُوَزِّرِنَهُ صَوَوَزِرَكْنِ أَقِيَّةٍ
اللَّهُمَّ ارْحَمِي رَاحِمَةَ الْجَنَّةِ وَ

مِنْ نَعِيمِهَا وَلَا رَاحَةَ النَّارِ **دَعِي**

يُوزَنُ يَوْمَئِذٍ أَقْبَهُ اللَّهُمَّ

بَيِّضُ وَجْهِهِ بِنُورِكَ يَوْمَ تَبْيَضُّ

وَجْوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجوهٌ **دَعِي** قَوْلِي

يُوزَنُ أَقْبَهُ اللَّهُمَّ اعْطِنِي كِتَابِي

بِئَمِينِي وَحَاطِبِي حَسَابًا سَيِّدًا

دَعِي صَوْلَ قَوْلِي يُوزَنُ أَقْبَهُ

اللَّهُمَّ لَا تَعْطِنِي كِتَابِي سَيِّدًا

وَلَا حَاطِبِي حَسَابًا شَدِيدًا

ترجمہ

SÖZLÜK

BY00006694 numaralı yazmanın içinde günümüz Türkçesi içerisinde kullanılmayan ya da anlamı unutulmuş Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait arkaik kelimeler, halk ağzı kullanımları ve Arapça-Farsça kelimeler tespit edilmiştir. Bu sözlük oluşturulurken Mehmet Kanar'ın "Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü" adlı çalışmasından, Ferit Develioğlu'nun "Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat" adlı eserinden ve İskender Pala'nın "Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü"nden yararlanılmıştır.

A.

Āfitāb: güzel kadın, güzel yüz

Aġu: zehir, ağı.

Āh: Ah, yazık

Aĥad: sebep

Aĥar: başka, öteki

Ahd itmek: söz vermek, and içmek

Aĥı: arkadaş, dost, cömert, eli açık kimse

Aĥşam: akşam

Aĥvāl: sözler, lâkırdılar.

Amān: âmân dilemek, yardım istemek

Āri: (bir şeyden) kurtulmuş, soyunmuş olan, (o şeyi) üzerinden atmış bulunan (-den) beri

Artık: başka

Āsan eylemek: kolaylaştırmak

Āsan itmek: kolaylaştırmak

Āsan kılmak: kolaylaştırmak

Āsan: kolay.

Āşikār: açıkça, açık bir şekilde.

Āyāt: ayetler.

Āzād etmek: serbest bırakmak, kurtarmak

Aĥıbet: nihayet, son

Āli:yüce, ulu.

Ālim: çok okumuş, bilgin

Āzam: (daha, pek, en, çok) büyük.

Aziz: muhterem, sayın, sevgili

B.

Bağır: kalp, yürek, göğüs

Baħr: deniz, büyük göl veya nehir

Baħt: talih, kader, kısmet

Balçık:çamur.

Bārek-Allāh: mübarek ola, Allah mübarek etsin! Hayırlı ve bereketli olsun!

Bātıl: boş, beyhude, yalan; çürük

Bedr: ayın on dördüncü gecesi, dolunay

Belal: ıslaklık, ıslatan

Ber-kemal:mükemmel

C.

Cend: Birkaç, üç beş adet

E.

Erk: kuvvet, kudret, güç

H.

Hafi: gizli, açıkta olmayan

K.

Kaim: dik, kalkık

Kazib: yalan söyleyen

Kenef: çevre, sığınılacak yer

Külüstan: gül bahçesi

Küşa: ferahlık veren

M.

Mahbub: muhabbet edilen, sevilen

Makdem: görmezden gelme

Mestan: sarhoş

Meşa: etrafa yayılmış olan

Mücbir: zorlayıcı, zorlayan

Müştak: çok isteyen

N.

Nakıs: eksik

Niyar: çok ateşli, yakıcı

S.

Sekran: sarhoş, mestan olan

Sud: rengi kara olan

T.

Tuğyan: azgınlık, taşkınlık

U/Ü.

Urmak: vurmak

V.

Va'de: bir işin yapılması, bir borcun ödenmesi için tanınan zaman, mühlet, mehil

Velvele: gürültü, patırtı

Y.

Yalım: yalçın, çıplak (dağ), yalçın, sarp

Yitmek: kaybolmak, kayıp

Z.

Zelzele: deprem, yer sarsıntısı

Zünub: günahlar

BİBLİYOGRAFYA

- AKSOY**, Ömer Asım (2019). **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I Atasözleri Sözlüğü**, Yedinci Baskı, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- ALYILMAZ**, Semra (1999). “Mevlit ve Türk Edebiyatında Mevrit Türü”, *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 1999, S.13, s. 195-202.
- ARTUN**, Erman (2017). **Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı Edebiyat Tarihi/Metinler**, Dokuzuncu Baskı, Adana: Karahan Kitabevi.
- ARVAS**, Abdulselam (2019). “Mevlidü'n-Nebi Adlı Eser Halk Kitabı Olarak Değerlendirilebilir Mi?”. 9. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: 2018, Ankara: Bildiriler (s.47-54), Ankara, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- ASLAN**, Namık (1995). “Bir Yazma Hikâye Mecmuası ve Kesikbaş Destanı”, *Milli Folklor Dergisi*, 1995, S. 28, s.35-38
- ASLAN**, Namık (2006). “Manzum Dinî Hikâyeler ve Kirdecî Ali'ye Ait Olduğu Söylenen İki Hikâye Metni (Güvercin ve Geyik Destanları)” *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2006 S.20, s.189-207.
- ASLAN**, Namık (2016). “Hz. Ali Cenknâmeleri Bağlamında Bir Eser (Destan-ı Ejderha ve Bazı Motifler Üzerine)” *Milli Folklor*, 2016, S. 28, s. 208-219.
- AYTAŞ**, Gıyasettin. “Türk Kültür ve Edebiyatında Geyik Motifi ve Haza Destan-ı Geyik” *Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 11 (kış 1999), s. 161-170
- AYVA**, Aziz (2002) “Türk Dünyasında İnsan Asıllı Göl Efsaneleri”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S.12, s.251-275
- BANARLI**, Nihad Sami (1983). **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, Birinci Baskı, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- BAYAT**, Fuzuli (2017). **Türk Mitolojik Sistemi (Ontolojik ve Epistemolojik Bağlamda Türk Mitolojisi Cilt 1**, Dördüncü Baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- BORATAV**, Pertev Naili (1973). **100 Soruda Türk Folkloru**, Birinci Baskı, İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- BORATAV**, Pertev Naili (2019). **100 Soruda Türk Halk Edebiyatı**, Beşinci Baskı, Ankara: Bilgesu Yayıncılık.
- BULUT**, Büşra (2017). **Âşık Paşa'nın Mevlidi İnceleme-Metin**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇAĞATAY**, Saadet: “Türk Halk Edebiyatında Geyiğe Dair Bazı Motifler” *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1956, S. 4, s. 153-177.
- ÇOLAK**, Ali (2008). “Ükkâşe B. Mihsan El-Esedî ve Ökkeşiye Türbesi”, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2008, S. 3, s.173-182

ÇORUHLU, Yaşar (2002). **Türk Mitolojisinin Ana Hatları**, Birinci Baskı, İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

DEMİR, Gonca Kuzay (2011). “Kosova’da Anlatılan Kesik Baş Efsaneleri” *Turkish Studies Dergisi*, 2011, S.6, s. 77-86.

DEVELLİOĞLU, Ferit (2017). **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Otuz Üçüncü, Baskı, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

ELÇİN, Şükrü (1988). **Halk Edebiyatı Araştırmaları I (Kirdecî Ali’nin Güvercin Destanı)**, Birinci Baskı, Ankara: Kültür Turizm Bakanlığı.

GÖKCAN TÜRKDOĞAN, Melike (2010). “Klâsik Türk Edebiyatında Kur’an Kıssalarını Konu Alan Mesnevîler”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi Klâsik Türk Edebiyatının Kaynakları Özel Sayısı –Prof. Dr. Turgut Karabey Armağanı-*, C.3, S.15, s. 64-92.

HAZER, Dursun (2007). “Kur’ân-ı Kerim Kıssalarının Edebî Değeri Hz. İbrahim Kıssalarını Vaka-Zaman-mekân-Şahıs Unsurları Açısından Bir Değerlendirme”, *İslâmî İlimler Dergisi I. Kur’an Sempozyumu (14-15 Ekim 2006)*, İslâmî İlimler Dergisi Yayınları, Çorum, s. 205-218

İNAN, Abdülkadir (2017). **Tarihte ve Bugün Şamanizm Materyaller ve Araştırmalar**, Dokuzuncu Baskı, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

KANAR, Mehmet (2018). **Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü**, İkinci Baskı, Ankara: Say Yayınları.

KİRAZ, Seydi (2019). “Enverî-i Erzincânî ve Mevlûd-i Şerîf’i”, *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, 2019, Cilt. 23, S. 1, s.461-495.

KOZAN, Ali- Mehmet Yusuf Çelik (2014). “Kesikbaş Destanı ve Türk Kültüründe Kesikbaş’a Dair Yeni Bulgular”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 2014, S. 209, s. 177-207.

KÖKSAL, M. Fatih (2011). **Mevlid-Nâme**, Birinci Baskı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

KUMARTAŞLIOĞLU, Satı (2014). “Kur’an Kıssalarının Dinî Edebiyata Tesirine Bir Örnek: Dâstân-ı Hazret-i İbrahim”, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 2014, S.36, s. 249-277

KUZUBAŞ, Muhammet (2008). “Manzum Bir Destan Kitabı (Destân-ı Veysel Karânî, Vefât-ı Hz. Fâtıma, Vefât-ı Hz. İbrâhim, Hikâyet-i Gügercin, Hikâyet-i Geyik)”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2008, S.2, s. 304-340.

OCAK, Ahmet Yaşar (1985). **İslâm-Türk İnançlarında Hızır Yahut Hızır-İlyas Kültü**, Birinci Baskı, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

OCAK, Ahmet Yaşar (2018). **Alevî ve Bektaşî İnançlarının İslâm Öncesi Temelleri**, On üçüncü Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları.

OCAK, Ahmet Yaşar (2020). **Türk Folklorunda Kesik Baş Tarih-Folklor İlişkisinden Bir Kesit**, İkinci Baskı, İstanbul: Dergâh Yayınları.

ÖGEL, Bahaeddin (1995). **Türk Mitolojisi (Kaynakları ve açıklamaları ile destanlar II. Cilt)**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

ÖGEL, Bahaeddin (2010). **Türk Mitolojisi (Kaynakları ve açıklamaları ile destanlar I. Cilt)**, Beşinci Baskı, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

ÖZDEMİR, Fuat (1975). “İlk Dini Destanlar ve Kesikbaş Destanı”, *Folklor Araştırmaları Kurumu Yıllığı 1975*. Ed. Hikmet Dizdaroğlu, Elif Matbaacılık, Ankara, 1975, s.123-129.

ÖZNAL, GÜDER, Nurcan (1992). **Dâstân-ı İbrâhim Edhem (Metin-Sözlük-Ekler Dizini)**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

PALA, İskender (2011). **Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü**, Yirmi Birinci Baskı, İstanbul: Kapı Yayınları.

PEKER, Selçuk (2015). **Mezar ve Türbelere Kült Merkezli Bir Bakış (Aksaray Örneği)**, Birinci Baskı, Konya: Kömen Yayınları.

PEKOLCAY, Necla (2010). **Mevlid (Vesiletü'n Necât) Süleyman Çelebi**, Beşinci Baskı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

POTAPOV, L.P. (2012), **Altay Şamanizmi**, (Çev. Metin Ergun), Konya Kömen Yayınları

ŞAHİN, Bekir (2017), **Konya'nın Kırk Kütüphanesi**, Birinci Baskı, Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.

ŞEN, Can (2017). **Necip Fazıl Kısakürek'in Tiyatroları Üzerine Bir İnceleme**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Bartın: Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.

TAN, Nail (2003). **Folklor (Halk Bilimi) Genel Bilgiler**, Altıncı Baskı, İstanbul: Kitap Matbaacılık.

TİMURTAŞ, Faruk Kadri, “Eski Anadolu Türkçesi”, **Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş Makaleler (Dil ve Edebiyat İncelemeleri)**, Ed. Mustafa Özkan, Birinci Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1997, s.242-263

ZARİÇ, Mahfuz (2013). “Güvercin Destanı-Destan-ı Gögercin”, *Hece Dergisi*, 2013, S.197, s.

ZARİÇ, Mahfuz (2014). “Geyik Destanı (Destan-ı Geyik), Ebû Zerr ve Kardeşlik Eğitimi”, *Hece Öykü Dergisi*, 2014, S. 63, s.144-153.

Elektronik Kaynaklar

[Hz. Ukkase ile ilgili bilgiler alınmıştır. http://www.nurdagi.gov.tr/hz-ukkase-turbesi](http://www.nurdagi.gov.tr/hz-ukkase-turbesi)
adresinden elde edildi (17.04.2021)

[İncelenen yazma eser içerisinde kullanılan stiller ve açıklamaları için oluşturulan](http://yazmaesersozlugu.blogspot.com/2013/06)
sözlük <http://yazmaesersozlugu.blogspot.com/2013/06> adresinden elde edildi (Erişim
tarihi: 22.03.2021)

[Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı hakkında bilgilerin temin edildiği ve bu kuruma](https://tr.m.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye_Yazma_Eserler_Kurumu_Ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1)
bağlı kütüphanelerin alındığı tabloların bulunduğu internet site adresi
[https://tr.m.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye Yazma Eserler Kurumu Ba%C5%9Fkanl](https://tr.m.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye_Yazma_Eserler_Kurumu_Ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1)
[%C4%B1%C4%9F%C4%B1](https://tr.m.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye_Yazma_Eserler_Kurumu_Ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1) adresinden elde edildi (Erişim tarihi 22.05.2021)

Yazma eserlerin tespiti için kullanılan internet sitesi <http://www.yazmalar.gov.tr>
adresinden elde edildi (Erişim tarihi 10.02.2021)

[Kütüphanelerde kullanılan onluk sınıflama sistemi hakkında bilgi alınmıştır.](https://tr.wikipedia.org/wiki/Dewey_Onlu_S%C4%B1n%C4%B1flama_Sistemi)
https://tr.wikipedia.org/wiki/Dewey_Onlu_S%C4%B1n%C4%B1flama_Sistemi
adresinden elde edildi (Erişim tarihi 02.07.2021)

ÖZGEÇMİŞ

Emine AVCI

Konya’da doğmuş ve Konya’da eğitim görmüştür. İlk okulu Halil Bahçeci İlk Öğretim Okulunda, liseyi Meram Ticaret Meslek Lisesi’nde ve üniversiteyi de Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde bitirmiştir.

Lisans tezini Türk Halk Edebiyatı dersinden yapmış, Kiril alfabeli bir metni Latin alfabesine çevirmiş ve incelemelerde bulunmuştur. 2019 yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türk Halk Edebiyatı bilim dalında yüksek lisans yapmaya başlamıştır.